

Nationalt program for EU's Regionalfond
DANMARK

*Stærke virksomheder gennem innovation,
digitalisering og grøn omstilling*

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
1. Programstrategi: Vigtigste udviklingsmæssige udfordringer og politiske løsninger	4
Vækstudfordringer	4
Velstand	5
Produktivitet	7
Vækstvirksomheder	8
Innovation	9
Digitalisering	11
Turisme	13
Grøn omstilling	15
Bæredygtig byudvikling	17
EU's makroregionale strategi for Østersøregionen	18
Tabel 1	20
2. Prioriteter, undtagen teknisk bistand	25
Prioritet 1 Innovation, konkurrenceevne og digitalisering	25
1.1 Mere forskning og innovation i danske SMV'er	25
Specifik målsætning	25
1.2 Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere.....	33
Specifik målsætning	33
1.3 Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling	39
Specifik målsætning	39
Prioritet 2 Grøn omstilling i SMV'er	46
Specifik målsætning	46
Prioritet 3 Forudsætningskabende turismeinfrastruktur fremmer investeringer og beskæftigelse	53
Specifik målsætning	53
Prioritet 4 Levende og bæredygtige bymidter	58
Specifik målsætning	58
Prioritet 5 Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi	65
Specifik målsætning	65
2.T Prioriteter vedrørende teknisk bistand	72
Prioritet 6 vedrørende teknisk bistand	72
3. Finansieringsplan	74
4. Grundforudsætninger	76
5. Programmyndigheder	96
6. Partnerskab	96
7. Kommunikation og synlighed	98

Formål	98
Målgrupper	98
Kanaler	98
Indikatorer for overvågning og evaluering.....	99
Budget	100
<i>8. Anvendelse af enhedsomkostninger, faste beløb, faste takster og finansiering, der ikke er knyttet til omkostningerne</i>	<i>100</i>
<i>9. Liste over planlagte operationer af strategisk betydning med en tidsplan (artikel 22, stk. 3).....</i>	<i>100</i>

1. Programstrategi: Vigtigste udviklingsmæssige udfordringer og politiske løsninger

Det går godt i store dele af Danmark, men væksten er ulige fordelt. Væksten er særligt steget i de større bykommuner, mens stigningen har været mindre i kommuner længere væk fra en større by. Regionalfondsmidlerne investeres med henblik på at bidrage til at styrke udviklingen og mulighederne for at drive virksomhed i hele Danmark.

Regeringen ønsker, at Danmark tager lederskab på den grønne omstilling. Regeringen har med klimapartnerskaberne sendt et klart signal om, at erhvervslivet har en vigtig rolle i at bidrage til et grønnere Danmark, herunder indsatsen for at realisere regeringens mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledning i Danmark i 2030. Målsætningen skal nås på en måde, hvor man samtidig understøtter arbejdspladser, velfærd, vækst, eksport og konkurrenceevne. Regionalfonden kan bidrage til, at den grønne omstilling kommer ud til de små og mellemstore virksomheder i hele landet.

Beskæftigelsen er i øjeblikket høj i Danmark. Men Danmark og danske virksomheder står over for en række nye udfordringer som følge af den teknologiske udvikling, globaliseringen og ændringer i internationale handelsmønstre. Derfor er der behov for indsatser, der styrker innovation og virksomhedernes omstillingsparathed. Midlerne programmeres dels med henblik på innovation, herunder udvikling og kommercialisering af innovative produkter, så danske virksomheder også fremover kan levere løsninger, vokse og skabe fremtidens arbejdspladser til gavn for hele samfundet og den grønne omstilling.

I det følgende belyses den overordnede økonomiske situation i Danmark med særlig fokus på de udfordringer, som regionalfondsindsatsen skal bidrage til at løse.

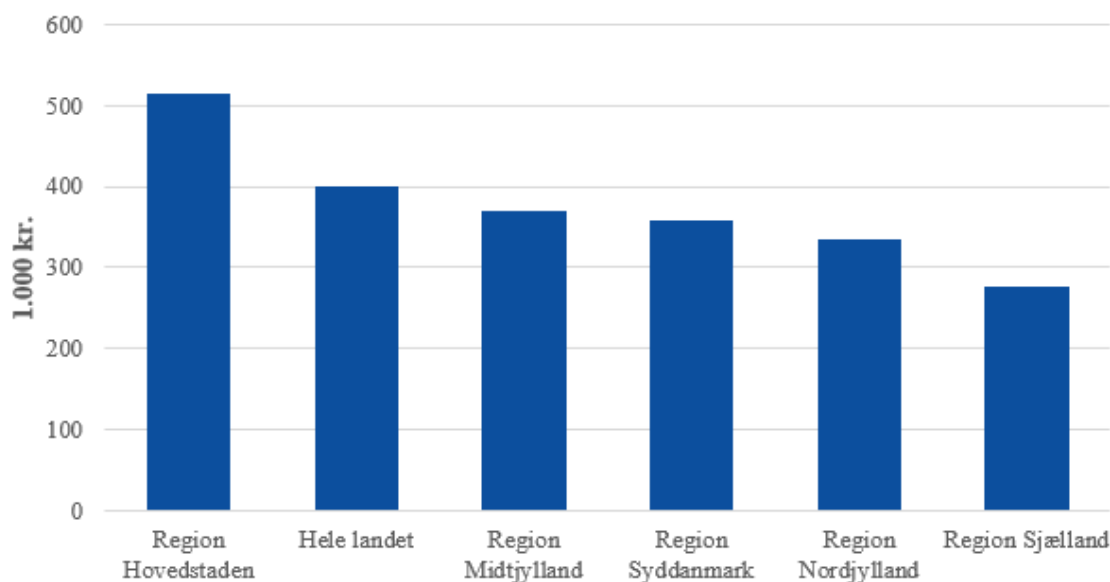
Vækstudfordringer

I international sammenhæng hører Danmark til blandt de rigeste lande og i 2020 var Danmark blandt de ti mest velstående lande i OECD (målt ved bruttonationalprodukt pr. indbygger). Den relativt høje velstand i Danmark skyldes især en høj produktivitet, mens arbejdsudbuddet (målt i timer pr. indbygger) ligger noget under OECD-gennemsnittet.¹

¹ OECD.stat

Velstand

Figur 1. BNP pr. indbygger, 2019

Ann: BNP pr. indbygger, løbende priser.
Kilde: Danmarks Statistik

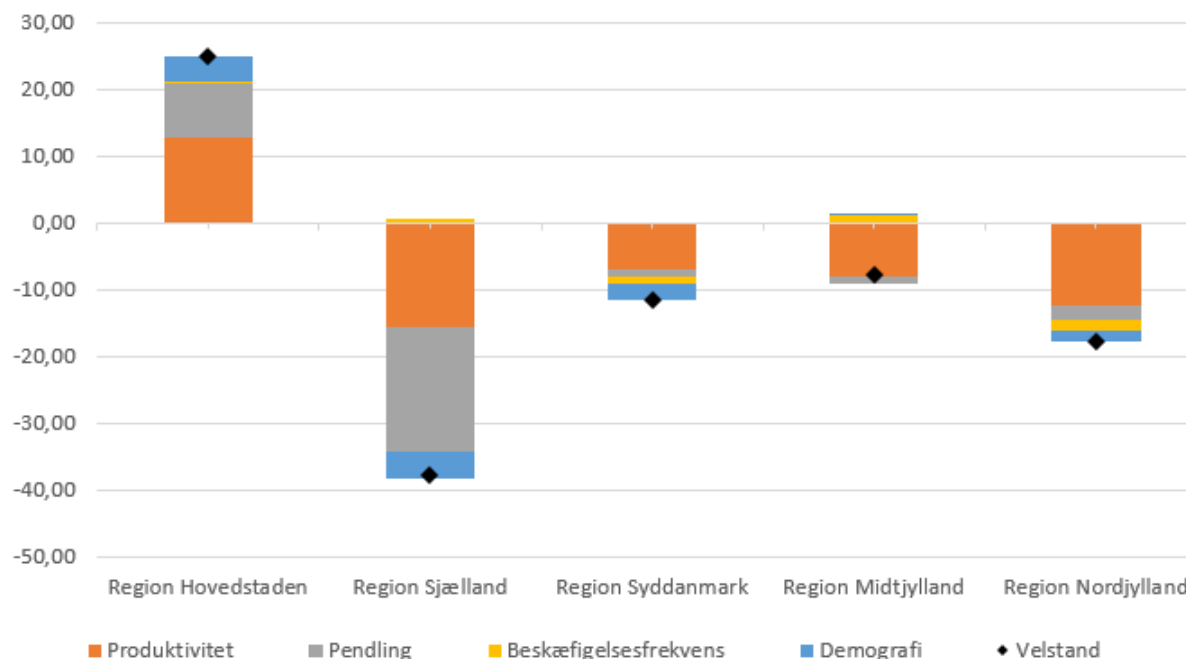
Velstanden afhænger af, hvor meget vi arbejder, og hvilken værdi vi skaber, når vi arbejder (produktiviteten). På kort sigt kan velstanden både hæves ved, at der arbejdes mere, og ved at produktiviteten hæves. På længere sigt afhænger velstandsudviklingen hovedsageligt af produktivitetsvæksten.

Velstandsniveauet varierer betydeligt på tværs af regionerne. Velstanden er højere i Hovedstaden i forhold til resten af landet, jf. Figur 1. Det høje velstandsniveau i Hovedstaden skyldes både en relativt høj produktivitet og et relativt højt arbejdsudbud (Erhvervsstyrelsen (2019): Statistik om decentrale vækstvilkår). BNP pr. indbygger er lavest i Region Sjælland.

De regionale forskelle i velstandsniveauet kan i nogen grad tilskrives pendlingsmønstre. En betydelig del af Sjællands efterslæb med hensyn til BNP pr. indbygger kan tilskrives pendling til hovedstadsområdet. Mange indbyggere i Region Sjælland pendler til Hovedstaden for at arbejde. Disse personer trækker BNP pr. indbygger nedad i Region Sjælland (og opad i Region Hovedstaden), fordi BNP opgøres på arbejdsstedet, mens indbyggertallet opgøres på bopælen (Personer, som pendler fra Region Hovedstaden til Region Sjælland, har den modsatte effekt, men netto er der en meget stor pendling fra Region Sjælland til Region Hovedstaden.). Omkring halvdelen af afstanden mellem BNP pr. indbygger i Sjælland og landsgennemsnittet kan tilskrives pendling, jf. Figur 2.

Velstandsniveauet i Region Hovedstaden ligger ca. 25 pct. over landsgennemsnittet. Halvdelen af forskellen skyldes højere produktivitet, mens demografien forklarer knap 4 pct. I de tre vestdanske regioner forklares hovedparten af afstanden til landsgennemsnittet af et relativt lavt produktivetsniveau.

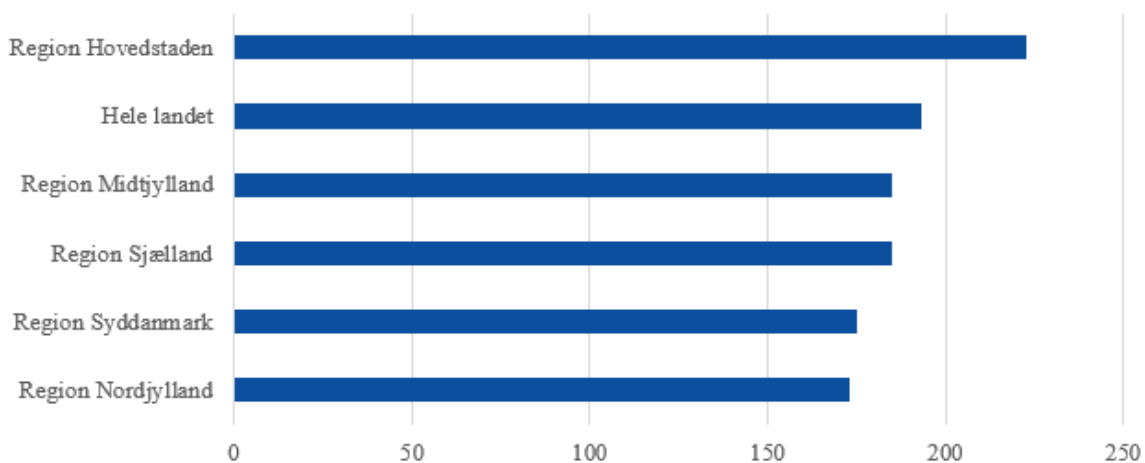
Figur 2. BNP pr. indbygger ift. landsgennemsnittet fordelt på bidrag fra produktivitet, pendling, beskæftigelsesfrekvens og demografi, 2019

Anm.: Produktiviteten er opgjort som BNP pr. beskæftiget. Tal for beskæftigelsen er opgjort i november året før. Nationalregnskabstal er foreløbige.
Kilde: Danmarks Statistik

For at tage højde for pendling mellem regionerne kan velstandsniveauet også belyses ved erhvervsindkomst pr. indbygger. I modsætning til BNP opgøres erhvervsindkomsten på bopælsadressen ligesom indbyggertallet. De geografiske variationer reduceres betydeligt, når velstandsniveauet belyses ved hjælp af erhvervsindkomsten pr. indbygger, jf. Figur 3. Målt på erhvervsindkomst pr. indbygger ligger Sjælland på niveau med Midtjylland. Erhvervsindkomsten pr. indbygger er højest i Hovedstaden.

Figur 3. Erhvervsindkomst pr. indbygger, 2019

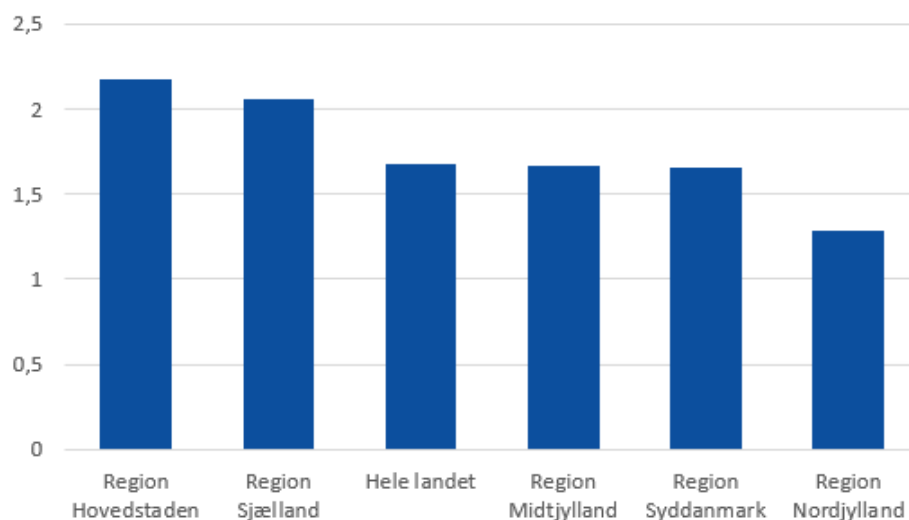

Anm: Erhvervsindkomst pr. indbygger, løbende priser.
Kilde: Danmarks Statistik

Produktivitet

Produktiviteten er et udtryk for, hvor effektivt de tilgængelige ressourcer udnyttes. Hvis der kan skabes mere (eller samme) værdi uden at øge ressourceforbruget (eller med et mindre ressourceforbrug), er det et udtryk for produktivitsfremgang. En stærk produktivitsvækst er central for den langsigtede udvikling i velstanden. Region Hovedstaden har oplevet den kraftigste vækst i produktiviteten fra 2009 til 2019, jf. Figur 4. Produktivitsudviklingen i Region Sjælland ligger lidt under Region Hovedstaden, men højere end landsgennemsnittet. Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Nordjylland ligger under landsgennemsnittet.

Figur 4. Gennemsnitlig årlig vækst i produktiviteten, 2009-2019

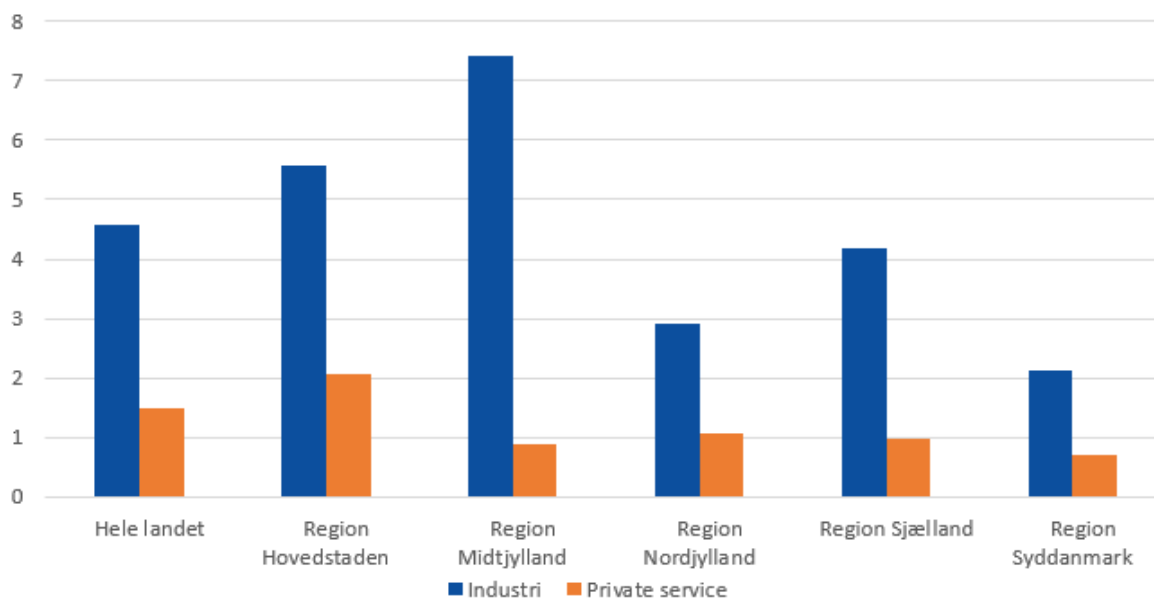

Anm. : Produktiviteten er opgjort som bruttonationalprodukt pr. time.

Kilde: Danmarks Statistik

Der er betydelige forskelle på produktivitsvæksten inden for forskellige brancher. Sammenlignet med de øvrige OECD-lande oplevede Danmark som helhed en relativt høj produktivitsvækst i perioden 2007-2016 inden for både industrien og privat service (Regeringen (2018): Redegørelse om Vækst og Konkurrenceevne.). Produktivitsvæksten har været markant højere i industrien end i de private serviceerhverv i alle regioner, jf. Figur 5.

Figur 5. Gennemsnitlig årlig produktivitetsvækst i industrien og private serviceerhverv, 2009-2019

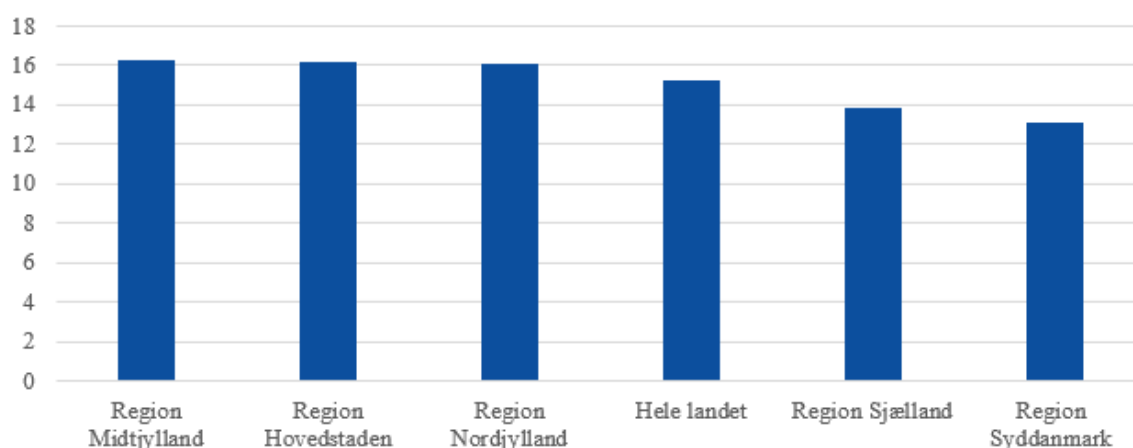

Anm.: Produktiviteten er opgjort som bruttoværditilvækst pr. arbejdstime i 2010-priser, kædede værdier. Private serviceerhverv omfatter brancherne Handel, Transport, Hoteller og restauranter, Information og kommunikation, Finansiering og forsikring, Ejendomshandel og udlejning af erhvervsjendomme, Boliger, erhvervs-service, kultur, fritid og anden service.
Kilde: Danmarks Statistik

Vækstvirksomheder

Målt på andelen af alle virksomheder, der udvikler sig til vækstvirksomheder, ligger Danmark under gennemsnittet for OECD-landene (Redegørelse om vækst og konkurrenceevne 2018 (Regeringen)). Andelen af vækstvirksomheder er størst i Region Midtjylland, Region Hovedstaden og Region Nordjylland, mens andelen er mindst i Region Syddanmark, jf. Figur 6.

Figur 6. Andel vækstvirksomheder, 2018

Anm. Vækstvirksomheder defineres som virksomheder inden for private byerhverv, der har haft en gns. årlig vækst i antallet af ansatte på mindst 10 pct. over en treårig periode, og som har mindst 10+ ansatte i starten af vækstperioden. Andelen beregnes ved at sætte antal vækstvirksomheder i forhold til alle aktive virksomheder med mindst 10 ansatte.

Kilde: Danmarks Statistik.

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.

Danmark er et lille hjemmemarked, og derfor spiller øget internationalisering i de danske virksomheder og international samhandel en afgørende betydning for virksomhedernes konkurrenceevne, produktivitet og vækst. En relativt lille andel af de danske virksomheder retter sig mod det internationale marked. Særligt blandt SMV'er er internationaliseringsgraden lav, og i de seneste 10 år er danske virksomheders eksport vokset mindre end i de fleste andre OECD-lande (ifølge Erhvervsministeriets *Redegørelse om konkurrenceevne og vækst 2018*). Analyser viser, at manglende erfaringer, ressourcer og kompetencer, herunder viden om finansiering, er nogle af de centrale udfordringer, der hæmmer SMV'ernes eksport. Hermed findes et uforløst potentiale i at sikre flere internationalt orienterede og eksportparate SMV'er

Innovation

Selvom der overordnet set er en forståelse for vigtigheden og effekten af arbejdet med innovation blandt SMV'er og iværksættere, er der dog flere barrierer for, at disse målgrupper engagerer sig i innovationsaktiviteter. Disse barrierer kan variere fra manglende viden om, hvilket innovationspotentiale virksomheden har, manglende viden om, hvordan man konkret arbejder med innovation, til manglende viden om, hvilke innovationsaktiviteter der er tilgængelige og relevante for virksomheden, til manglende viden om, hvilke aktører der er værdi i at samarbejde med.

Disse barrierer er centrale at overkomme for at sikre, at innovation sker i SMV'er og iværksættervirksomheder, så der kan realiseres den ønskede vækst, jobskabelse og udvikling, og det er således med dette udgangspunkt, at der ønskes at investere yderligere i innovation blandt SMV'er og iværksættervirksomheder.

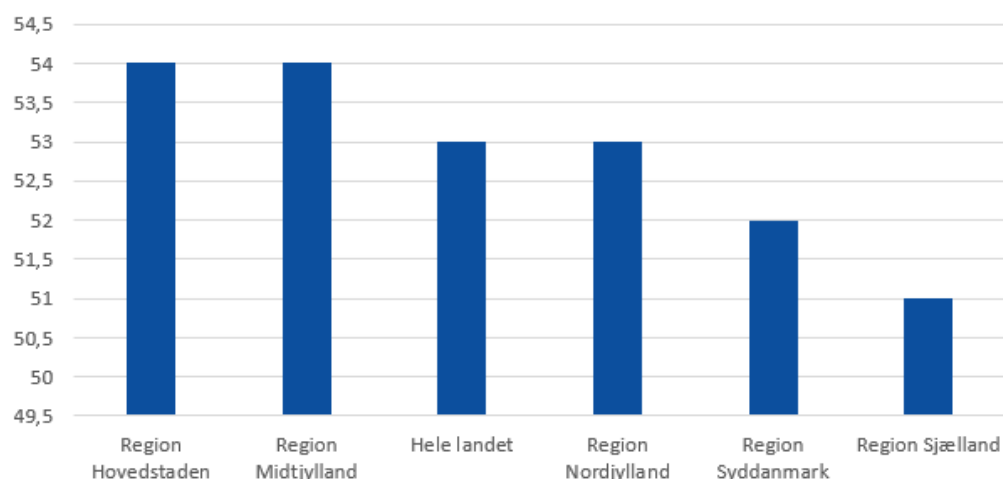
Europa-Kommissionens landerapport for 2019 anbefaler, at dette fx sker via klynger og netværk. Klyngestrukturen i Danmark, som er formet til at understøtte Danmarks strategi for intelligent specialisering, skal bidrage til at få flere virksomheder i gang med at arbejde med og samarbejde om innovation, samt stifte kendskab med det relevante økosystem og øvrige danske innovationssystem. Men skal også understøtte samarbejdsaktiviteter med højt innovationsniveau, herunder både samarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner, GTS-institutter, offentlige myndigheder og andre virksomheder.

Danske SMV'er og iværksættervirksomheder har meget varierende niveauer af innovationsmodenhed, forstået som forudsætningerne for og erfaringen med at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Innovation er en central kilde til udvikling og jobskabelse og er en nødvendig forudsætning for at løse samfundsudfordringer som grøn omstilling, digital omstilling og pres på velfærdsstaten. Innovation handler om at omsætte forskning, viden og idéer til produkter og services, der skaber værdi for virksomhederne og samfundet.

Andelen af innovative virksomheder er lidt større i Region Hovedstaden og Region Midtjylland end i de øvrige regioner, jf. Figur 7.

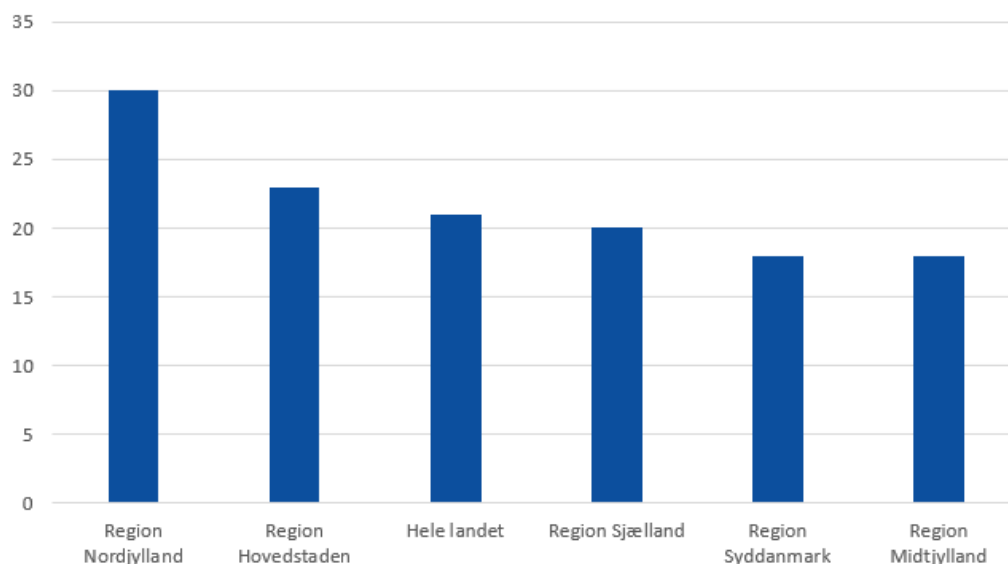
Figur 7. Andel innovative virksomheder, 2018

Anm.: Data baseret på spørgeskemaundersøgelse.
Kilde: Danmarks Statistik

Virksomhedernes innovation kan bl.a. styrkes via samarbejder om forskning og udvikling. Andelen af innovative virksomheder, der samarbejder om forskning og udvikling er højest i Region Nordjylland, jf. Figur 8. Bemærk alene baseret på andelen af innovative virksomheder i de respektive regioner.

Figur 8. Andel innovative virksomheder, der samarbejder med eksterne om forskning og udvikling

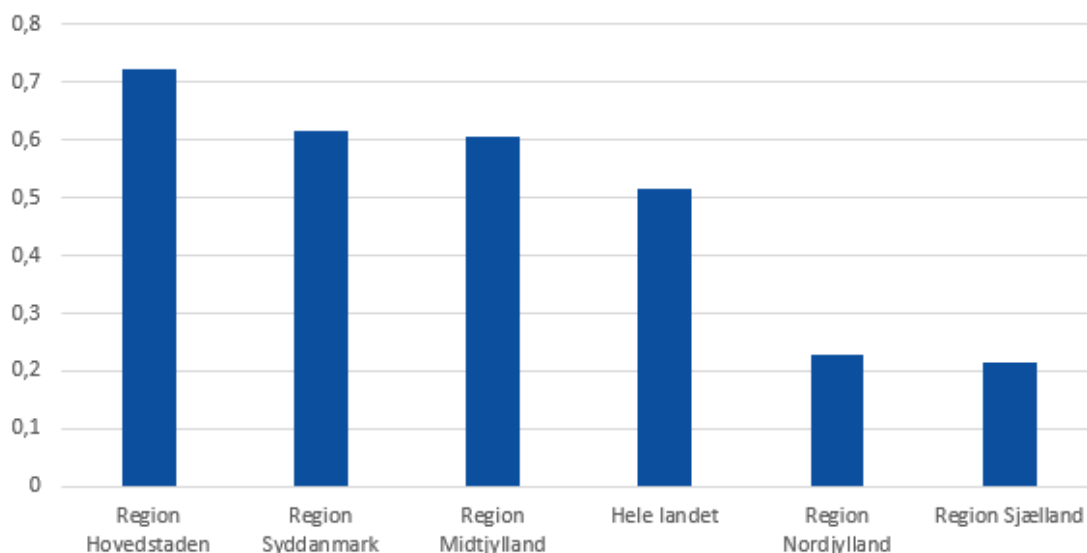

Kilde: Danmarks Statistik

Jf. Figur 9 har virksomheder i Region Hovedstaden de største udgifter relativt til BNP til innovation, mens Region Sjællands virksomheder har de laveste. Region Nordjylland ligger også noget under landsgennemsnittet. Bemærk udgifter til innovation omfatter her ikke udgifter til FoU, men derimod udgifter til løn og sociale udgifter, øvrige driftsudgifter, køb af materiel,

udstyr og software til innovation, køb af eksterne rettigheder, køb af anden ekstern viden og køb af konsulenttydelser.

Figur 9 Virksomhedernes udgifter til innovation i pct. af BNP, 2018

Kilde: Danmarks Statistik

Overalt i verden kommer velfærdsstaten under øget pres som følge af den demografiske udvikling. Der er et globalt voksende potentiale for afsætning af produkter og løsninger, som kan føre til bedre og mere omkostningseffektiv sundhed og velfærd. Det velfærdsteknologiske område har et stort potentiale til at bidrage med løsninger på nogle af de store velfærds- og sundhedsmæssige udfordringer både i og uden for Danmark. Det overordnede billede af udviklingen inden for velfærdsteknologien vidner ligeledes om et erhverv i fremgang både i forhold til beskæftigelse, omsætning og værditilvækst. I Danmark er der gode muligheder for at bidrage til løsningen af de store udfordringer og dermed styrke væksten. Der er et stort potentiale i øget offentlig-privat innovationssamarbejde mellem virksomheder inden for life science og velfærdsteknologi, regioner og staten om nye sundhedsinnovative løsninger, fx med henblik på at understøtte overførsel af viden mellem hospitaler og virksomheder (*Strategi for decentral erhvervsfremme 2020-2023*).

Digitalisering

Danmark er et af de mest digitale lande i verden ifølge Erhvervsministeriets redegørelse for Danmarks digitale vækst 2021. Blandt andet viser en opgørelse fra Eurostat, at Danmark i 2020 var det tredje mest digitale samfund i EU, kun overgået af Finland og Sverige. Danmark lå dog nr. 1 ved seneste Redegørelse om Danmarks digitale vækst 2019. Den solide position er et resultat af gode grundforudsætninger for digital omstilling som fx en veludbygget digital infrastruktur, en offentlig sektor, som er blandt de mest digitale i verden og et højt grundniveau for digitale kompetencer i befolkningen. Digitaliseringen understøtter innovation, produktivitet og konkurrenceevne i virksomhederne og har derfor i sidste ende betydning for velstand og velfærd. Den høje grad af digitalisering i Danmark har vist sin styrke under COVID-19-krisen, der samtidig har sat yderligere skub i den digitale omstilling. Fx havde danske virksomheder en høj grad af e-handel inden krisen, og nu sælger især flere helt små virksomheder varer og

tjenester via e-handel. Ca. 40 pct. af de beskæftigede har arbejdet hjemme, herunder via digitale løsninger, nogenlunde regelmæssigt i 2020, hvilket er en fordobling sammenlignet med året før.

Danmark ligger dog lidt efter sammenlignelige lande, når det kommer til anvendelsen af mere avanceret digital teknologi som kunstig intelligens og "Internet of Things". Der er også tegn på, at andre sammenlignelige lande er længere fremme på avancerede digitale kompetencer og har en højere tilgængelighed af fx IT-specialister. Når det gælder anvendelsen af mere avancerede teknologier, er der i løbet af de senere år opstået en større forskel mellem store og små virksomheder. Der kan således være behov for indsatser, der får SMV'erne tilstrækkeligt med på den digitale omstilling. I en international sammenhæng er de danske SMV'er dog generelt mere digitale end EU-gennemsnittet.

Regeringens Digitaliseringspartnerskab har i oktober 2021 afleveret anbefalinger til, hvordan Danmark bedst udnytter den digitale omstilling. Regionalfondsprogrammet kan bidrage til at følge op på en lang række af anbefalingerne.

Som det fremgår af Europa-Kommissionens landespecifikke anbefalinger fra 2019 har Danmark behov for at investere i yderligere digitalisering af SMV'erne, men også behov for at investere i udviklingen af nye digitale løsninger. Danske virksomheder er langt fremme, når det gælder de basale digitale teknologier (fx regnskab, administration, salg og drift) og anvendelse af industrirobotter.

Derfor anvendes Regionalfondens i 2021-2027 først og fremmest til at investere i udviklingen af nye digitale teknologier og i SMV'ernes anvendelse af avancerede teknologier, herunder digitale.

Danske virksomheders høje digitale niveau generelt udvikles og understøttes dog også gennem Regionalfondens ved at investere i nye offentlige digitale løsninger til gavn for SMV'er. Forenklingsudvalget for erhvervsfremmesystemet vurderede i 2018, at det daværende erhvervsfremmesystem ikke var indrettet og organiseret med øje for de muligheder, der ligger i digitale løsninger. Systematisk brug af digitale løsninger kunne efter udvalgets opfattelse bidrage markant til at forenkle og effektivisere erhvervsfremmeindsatsen og øge kvaliteten og tilgængeligheden for virksomhederne. Virksomhederne har i dag i vidt omfang adgang til basal information og erhvervs-service digitalt. Men virksomhederne har også brug for supplerende ydelser med udgangspunkt i deres specifikke situation og forhold. Ved at øge udvalget af digitale tjenester til virksomhederne kan Danmark udnytte den høje grad af digitalisering blandt virksomhederne til at skabe et mere effektivt erhvervsfremmesystem, som i stigende grad kan imødekomme virksomhedernes behov, uanset hvor de er placeret geografisk.

I dag er virksomheders håndtering af data, som skal leveres til det offentlige eller som følge af krav fra det offentlige, præget af tunge manuelle processer, som er kilde til fejl, og som er en barriere for effektiv myndighedskontrol. Det er tidskrævende for både virksomheder og myndigheder. Der er behov for at igangsætte en række initiativer til at understøtte små og mellemstore virksomheders potentiale for yderligere digitalisering og bane vejen for automatiseret brug af finansielle og grønne data. Det vil skabe byrdelettelser for SMV'er, styrke deres konkurrenceevne, gøre dem robuste over for kommende krav til dokumentation af produkters miljø- og klimapåvirkning samt muliggøre en markedsdrevet grøn og cirkulær omstilling.

Udbudsområdet har væsentlige digitale udfordringer, som bl.a. gør det vanskeligere for særligt små virksomheder at byde på offentlige opgaver. Virksomhederne bør ikke bruge unødvendig tid på at afgive tilbud. Offentlige digitale løsninger vurderes at kunne mindske barriererne for SMV'ers adgang til udbud. Smidiggørelsen kan blandt andet tage udgangspunkt i at styrke mulighederne for datagenbrug, stordriftsfordele og lavere transaktionsomkostninger for både ordre- og tilbudsgivere.

Turisme

Turisme er en styrkeposition for Danmark og har stor betydning for mange virksomheder og områder i hele landet. Det gælder de klassiske turismevirksomheder som hoteller, campingpladser, restauranter, transportvirksomheder, attraktioner og forlystelser, men også særligt detailhandlen nyder godt af den omsætning, der kommer fra danske og udenlandske turister. Som afledt effekt af turisternes forbrug på 132,5 mia. d.kr., blev det i 2018 til 169.000 fuldtidsjobs jf. **Figur 10** (VisitDenmark, Turismens økonomiske betydning i Danmark 2018). Turismen er drevet af nye vækstmarkeder, en voksende middelklasse og stigende rejselyst og udgør dermed et markant vækstpotentiale for Danmark i den globale økonomi. På den måde bidrager turismen til levende byer og attraktive lokalsamfund, der kan fremme beskæftigelse og bosætning i hele landet.

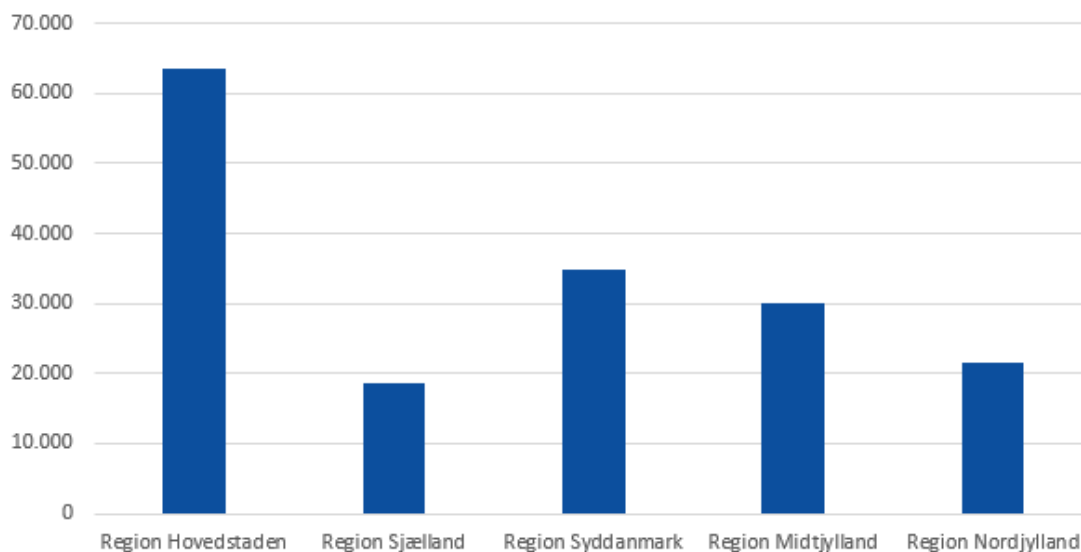
I årene op til COVID-19 var dansk turisme i kraftig vækst. Antallet af turistovernatninger satte i 2019 rekord for 6. år i træk med 56,1 mio. Overnatninger. Men COVID-19-pandemien har haft store konsekvenser for dansk turisme. Pandemien estimeres at have påvirket turismeomsætningen med et tab på omkring 40,6 mia. kr. i 2020 (VisitDenmark: Turismen i Danmark 2021), og det vurderes, at antallet af beskæftigede i turismeerhvervet i 2020 er faldet med mellem 40.000 og 44.000 årsværk (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2020).

På den baggrund er der ifølge Genstartsteam for turisme behov for indsatser, der styrker turismeerhvervets forudsætninger for at gribe og udnytte nye markedsmuligheder på kort og langt sigt. På kort sigt er der med REACT-EU og regeringens sommer- og erhvervspakke mv. 2021 iværksat tiltag, som skal bidrage til at løfte dansk turisme og oplevelsesøkonomi ud af krisen. På langt sigt er der behov for investeringer af strukturel betydning.

Kyst- og naturturismen er det største forretningsområde i dansk turisme og skaber grobund for vækst og beskæftigelse i områder af Danmark, som er ramt af nedgang i befolkningstallet – blandt andet som følge af manglende beskæftigelsesmuligheder. Turismens betydning er således særligt stor i kyst- og naturturismen og i landdistriktskommunerne, hvor den udgør en stor del af den samlede økonomi (*VisitDenmark, Turismens økonomiske betydning i Danmark 2018, tabel 1.7.1*). Men det er i høj grad storbyturismen, der gennem de senere år har været i vækst. Målt i antal overnatninger er storbyturismen steget med 105 pct. (4,2 mio.) i perioden 2008 til 2018, mens kyst- og naturturismen blot er steget med 11 pct. (3,8 mio.) (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2019 (udgivet af det Nationale Turismeforum)).

Det er afgørende, at der er gode vilkår for udvikling i de områder, hvor turismens vækstpotentiale ikke udnyttes, hvis Danmark skal tiltrække sin andel af de flere turister fremover, så turismebranchen og dens følgeerhverv kan få del i den forventede fremtidige globale stigning i turismen. En forudsætning for denne vækst er, at der kan tilbydes et konkurrencedygtigt og attraktivt turismeprodukt med kapacitet og plads til turisterne.

Figur 10 Beskæftigelse inden for turisme, fuldtid, 2018

Kilde: Visit Denmark

Der er gennem de senere år set omfattende hotelinvesteringer i de store byer og ikke mindst i hovedstaden, hvilket er medvirkende til at fastholde forudsætninger for væksten i storbyturismen. I kyst- og naturturismen opleves imidlertid en opbremsning i overnatningskapacitetens udvikling. Der bygges ikke nye hoteller, og antallet af fritidshuse til udlejning, som ellers har været stigende de seneste år, er faldet. Kapaciteten og udnyttelsen på landets feriecentre har samtidig været svagt faldende de sidste par år, mens campingpladsernes kapacitet og udnyttelse stort set har været uændret siden 2015 (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2019 (udgivet af det Nationale Turismeforum)). Dermed er der risiko for, at manglende investeringer i kapacitet uden for storbyerne bliver en bremse for væksten og dermed for jobskabelse i områderne uden for de større byer.

Dette underbygges af antallet af turismeovernatninger. Mens disse er steget med gennemsnitligt 1,9 pct. årligt siden 2008, er den samlede årlige kapacitetsvækst på tværs af overnatningsformer kun steget med ca. 1,2 pct.

Det danske turismeerhverv spiller en væsentlig rolle for befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen af ufaglærte med en årsindkomst på under 150.000 kr. udgør 68 pct. af det samlede turismeerhverv – mod 37 pct. af det øvrige erhvervsliv (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2019 figur 70.). Turismeerhvervet holder dermed en stor koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse på arbejdsmarkedet. Ledigheden i turismebranchen som følge af COVID-19 har derfor ramt de ufaglærte særligt hårdt, hvor de sociale og menneskelige konsekvenser ved at stå uden for arbejdsmarkedet er store. For at genskabe jobs for især ufaglærte er der behov for at investere i infrastruktur, som forbedrer turismeproduktet og forudsætningerne for at tiltrække private investeringer i overnatningskapacitet og oplevelser.

Grøn omstilling

Grøn omstilling af danske virksomheder er et vigtigt element for at nå Regeringens og EU's ambitiøse mål for reduktion af drivhusgasudledninger. Med en national målsætning om at reducere drivhusgasudledninger med 70 pct. frem mod 2030 er det nødvendigt, at flere virksomheder tager del i omstillingen men også, at der tænkes i helt nye løsninger og metoder, som kan komme danske virksomheder til gode, og som kan styrke danske virksomheders konkurrenceevne ved at blive eksporteret til et internationalt marked, der lig Danmark søger nye, innovative løsninger i den grønne omstilling.

I den nationale energi- og klimaplan for perioden 2021-2030 fremgår en redegørelse af Danmarks nuværende og fremtidige udvikling inden for bl.a. reduktion af drivhusgasudledninger, energieffektivitet samt konkurrenceevne. Grøn energi er en dansk erhvervsmæssig styrkeposition. Danmark har en ambitiøs klima- og energipolitik og har sat ambitiøse klimamål frem mod 2030. Men der er også udfordringer. Danmarks forbrug krævede i 2018 indvinding af godt 23 tons naturressourcer pr. person, mens det tilsvarende EU-gennemsnit var 15 tons. Det giver Danmark en udfordring i at fremme ressourceeffektiviteten og omstille sig til en mere cirkulær økonomi. Udvinning og forarbejdning af naturressourcerne er både skyld i ca. halvdelen af de globale udledninger af drivhusgasser og over 90 pct. af det globale tab af biodiversitet. Danskerne har et højt forbrug, og i sidste ende bliver de ting, vi forbruger til affald. Hvert år genererer vi i Danmark ca. 800 kg husholdningslignende affald pr. indbygger. Det giver Danmark en kedelig topplacering i Europa. Derfor er det afgørende, at vi sikrer både bæredygtigt forbrug og produktion for at nå klimamålene (jf. Handlingsplan for cirkulær økonomi).

Danmark har en bindende energispareforpligtelse i forhold til EU fra 2021 til 2030, og Danmark er forpligtet til at finde energibesparelser. De nuværende ordninger tager os et stykke af vejen, men to tredjedele skal stadig findes på nye måder. Det danske energiforbrug skal effektiviseres på en omkostningseffektiv måde for at nå målet om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledninger frem til 2030 (Klimaraadet 2019, Status: Danmarks klimamålsætninger og forpligtelser). Regionalfondene kan i Danmark primært bidrage til energibesparelser gennem støtte til udvikling af innovative produkter og løsninger og udbredelsen af avanceret teknologi.

Omstilling til cirkulær økonomi er en nødvendighed for at nå de klimamål, vi har forpligtet os til, og regeringen har mål om mindre affald, bedre udnyttelse af naturressourcerne samt mere og bedre genanvendelse. Affald skal i langt højere grad genanvendes, og vi skal generere mindre affald. I stedet skal naturressourcerne bruges bedre og genbruges til nye bæredygtige materialer og produkter. Det kan bl.a. ske gennem udvikling af en cirkulær, bæredygtig bioøkonomi, hvor biologisk materiale produceres bæredygtigt, forarbejdes gennem bl.a. bioraffinering og anvendes til en række formål med høj samfundsøkonomisk gevinst, herunder højværdiprodukter. Dette skal ske på en måde, der fremmer den cirkulære økonomi, ved bl.a. at sikre genbrug, genanvendelse samt recirkulering af næringsstoffer. Optimal anvendelse af biologiske affalds-, rest- og sidestrømme spiller en central rolle, da det kan medvirke til at mindske efterspørgslen efter nye, virgine biomasser – og dermed reducere presset på naturressourcerne. De små og mellemstore virksomheder spiller her en vigtig rolle i at bidrage til den fælles indsats for at løse klimaudfordringerne. Det gælder både udvikling af nye grønne produkter og services, men også når vi skal gentænke og tilpasse eksisterende produkter og services til cirkulær økonomi. Danmark har en innovativ tilgang til grøn omstilling, der skal bidrage til at bekæmpe miljø- og klimaforandringerne.

Virksomhederne skal i gang med, eller fortsætte, udviklingen af grøn omstilling, bæredygtigt design og cirkulære forretningsmodeller. Det kan dog være vanskeligt for de små og mellemstore virksomheder at tage skridtet og komme i gang med den grønne omstilling. Dels er der stadig ikke tilstrækkelig efterspørgsel på miljø- og klimavenlige løsninger, og dels fordi det kan være uoverskueligt at gennemskue, hvor man skal starte omstillingen til en mere cirkulær økonomi, eller komme videre til mere komplekse dele af cirkulær økonomi.

Et af de forhold, der bliver fremhævet som en barriere for at komme i gang med udvikling af cirkulære forretningsmodeller, er manglende konkrete redskaber, rådgivning og sparring mv. til virksomhederne om muligheder og fordele forbundet med at komme i gang med cirkulær økonomi. Det kan ligeledes være svært for virksomhederne at have tilstrækkelig viden både på det strategiske og praktiske niveau, som kan vise vejen for, hvordan man med overskuelige tiltag kan få igangsat omstilling til en mere bæredygtig forretning, der kan lønne sig både for virksomhedens økonomi og klimaet (Kilde: SMVDanmarks klimaanalyse 2020). Til trods for at de danske virksomheder kan se potentialer ved at tænke mere cirkulært, gør manglende ressourcer og forståelse for grønne omstillingspotentialer samt mangel på konkret viden om muligheder og strategiske valg, det til en stor udfordring at indarbejde cirkulær økonomi i kerneforretningen og den strategiske ledelse.

COWIs midtvejsevaluering af regionalfondsprogrammet 2014-2020 peger på, at det kan have en central betydning for virksomhedernes forretningsmodel at omstille til et mere bæredygtigt forbrug af materialer og håndtering af restprodukter, og det vil derfor være fordelagtigt med et øget fokus på virksomheder med potentiale for at reducere deres materialeforbrug og især for at udvikle konkurrencedygtige løsninger, der bidrager til, at andre virksomheder og forbrugere opnår en mere effektiv brug af materialer og produkter.

COWI peger også på, at øget fokus på arbejde med materialestrømme på tværs af virksomheder og fokus på kommercielle interesser i samarbejder om en mere effektiv ressourceudnyttelse, typisk vil ske i situationer, hvor virksomhederne kan mindske deres omkostninger eller skabe nye indtægtsstrømme (COWI for Erhvervsstyrelsen, Midtvejsevaluering af Regionalfondens 2014-2020).

I Danmark arbejder offentlige myndigheder ligeledes aktivt for at sikre bæredygtige løsninger på udfordringer som fx nedbringelse og genanvendelse af affald, spildevandshåndtering, bæredygtigt indkøb mv., som samlet skal bidrage til at nedbringe klimaafttrykket og presset på naturressourcerne. Her er det vigtigt at offentlige myndigheder, som kommunerne, forsynings-selskaber m.fl. kan samarbejde med små og mellemstore virksomheder om at omstille sig til cirkulære løsninger. I samarbejder med offentlige myndigheder kan virksomhederne overgå til cirkulære løsninger og økonomi, hvor udnyttelsen af fx produkter, materialer, restprodukter og affald øges gennem genbrug og genanvendelse og med mindst muligt spild (Strategi for cirkulær økonomi, 2018). *Klimapartnerskabet for affald, vand og cirkulær økonomi* peger fx på kommunerne som centrale aktører mhp. at styrke genanvendelse gennem offentlige indkøb. Anbefalinger fra *Klimapartnerskabet for Service, IT og Rådgivning* samt en række rapporter (fx State of Green, Smart Cities, 2020), peger bl.a. også på potentialerne og behovet for demonstration eller skalering af de velfungerende løsninger. For at bidrage til at løse udfordringer og sikre mulighederne for at anvende og udløse potentialerne kræver det, at der etableres nogle tættere samarbejder mellem kommuner og virksomheder i offentlig-private samarbejder omkring cirkulære løsninger.

Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Europa-Kommissionens landespecifikke anbefalinger om, at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lavemissionssamfund og styrke indsatserne for at nå 2030 målet om at reducere drivhusgasemissionerne med 55 pct. (Fit for 55), skal indsatser under denne specifikke målsætning bidrage til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Indsatser, der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering.

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 peger desuden på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder anvendelse af avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene både skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke anvender dem, og ved at udvikle nye.

Indsatser under prioritet 2, som omfatter cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet, vil bidrage til en reduceret belastning af miljøet, herunder belastning på flora og fauna (jf. *Miljøvurdering af regionalfondsprogrammet 2021-2027*, COWI 2021). Anvendelse af naturressourcer og efterfølgende affaldsbehandling medfører et pres på miljøet i forbindelse med udvinding, produktion, anvendelse og bortskaffelse. Genanvendelse af affald og høj kvalitet i genanvendelsen betyder, at naturressourcerne anvendes mere effektivt, hvormed man reducerer miljøbelastningen, herunder tabet af biodiversitet. Samtidig vil større ressourceeffektivitet støtte op om FN's Biodiversitetsstrategi, som bl.a. har til formål at bevare den biologiske mangfoldighed og fremme en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer. Støtte under prioritet 2 omfatter 30 % af Regionalfondsprogrammets samlede midler.

På tværs af prioriteter vil implementeringen af programmet iagttage DNSH (Do No Significant Harm) princippet for bl.a. at begrænse tilbagegangen i natur og biodiversitet. Den strategiske miljøvurdering viser, at risikoen for negative miljøpåvirkninger er inden for de specifikke målsætninger, hvor der forventes investeringer i fysiske anlæg. De konkrete anlægsinvesteringer vil hver især skulle overholde gældende miljølovgivning.

Bæredygtig byudvikling

Danmark har en bystruktur præget af få store byer og mange mindre byer, som danner grundlag for både arbejdspladser, adgang til velfærd, uddannelse mm. Bymidterne i de mindre og mellemstore byer er udfordret af, at butikkerne lukker, og vigtige funktioner flytter til større byer. Udviklingen sker primært pga. ændrede handelsmønstre og detailhandelstrukturen. Der er gennem flere årtier sket en udvikling mod færre, men større butikker og der er opstået store eksterne koncentrationer af butikker uden for bymidterne. Dertil kommer den øgede e-handel. Der er tale om grundlæggende forandringer i familie- og hverdagsliv, der sammen med øget e-handel og konkurrence fra butikker og butikcentre uden for bymidten, nødvendiggør en omfattende omstilling af bymidterne. Der bor næsten en million danskere i disse byer, som ofte også er hovedbyer i kommunerne, og hvor det er afgørende for såvel byens som de omgivende landsbyer og landdistrikters udvikling, at der fastholdes en levende bymidte med de nødvendige funktioner og et attraktivt byliv.

Siden 2006 er hver femte udvalgsvarerbutik forsvundet samtidig med at mere end hver tiende dagligvarebutik er lukket. Det betyder tomme lokaler og færre mennesker i bymidtens gader. Dette påvirker bymidtens andre funktioner negativt, og er ofte begyndelsen på en negativ spiral.

Samtidig udlægges flere arealer til butikker uden for end i bymidterne. Bolig- og Planstyrelsen har opgjort, at kommunerne efter 2017 har planlagt for 630.000 m² butiksareal i såkaldte aflastningsområder uden for bymidterne. Derudover er der planlagt for en række lokalcentre og øvrige butikker, som medvirker til at trække butikkerne ud af bymidterne.

Tomme lokaler i bymidten smitter af på de andre funktioner og erhverv i bymidterne. Ejendomspriserne falder, investeringerne i bymidten stagnerer, og bymidterne mister den vigtige rolle som økonomisk drivkraft for oplandet og den resterende by. Som følge heraf bliver det mindre attraktivt at bosætte sig eller etablere virksomhed i og omkring byen.

Bymidterne udfylder en vigtig funktion som mødested for alle byens borgere og som rammen for sociale og kulturelle mødesteder, oplevelser, fællesskaber og identitet. Bymidten understøtter dermed den lokale sammenhængskraft. Et af pejlemærkerne i regeringens Vækstplan for Handel og Logistik (2020) er at fastholde levende bymidter i hele landet, da bymidterne understøtter udviklingsmulighederne i lokalsamfundene og betingelserne for bosætning og erhverv i de mindre og mellemstore byer.

Bymidterne skal derfor omstilles til en ny virkelighed, hvor detailhandel gradvist fylder mindre i bybilledet, og hvor bymidten udgøres af flere andre udadvendte funktioner som spisesteder, wellness, sociale mødesteder og aktiviteter, kultur- og foreningstilbud, frilufts- og sportsaktiviteter eller uddannelsesinstitutioner og andre kommunale funktioner. Nye udadvendte aktiviteter, som tiltrækker en strøm af borgere og turister, vil bidrage til at understøtte den detailhandel, der stadig finder sted i byen.

Der er brug for at omstille tomme lokaler og ejendomme i bymidterne til nye formål og sikre attraktive byrum og mødesteder, der svarer til fremtidens behov. Det kan være ændringer i bymidtens struktur med et fornyet blik på bevaringsværdige ejendomme, torve og pladser og forbindelser eller nye typer af iværksættere og detailhandelskoncepter. Det vil sige en fysisk omstilling af bymidten. Det forventes, at der afsættes nationale midler til byfornyelse, som også kan understøtte den fysiske omstilling af bymidterne, herunder den bevaringsværdige bygningsarv.

Danmark vil få flere ekstreme oversvømmelser og øget pres på bl.a. de danske kyster. Om sommeren vil nedbøren være stort set uændret, men med flere og kraftigere nedbørshændelser. Stormfloder og erosion af kysterne øges og klimaforandringerne vil påvirke hele vandkredsløbet. Med Paris-aftalen i 2015 er der formuleret konkrete målsætninger ift. tiltag med klimatilpasning, hvor alle lande skal foretage planlægning og implementering af klimatilpasningsindsatser, hvor det er relevant. En bæredygtig håndtering af klimaforandringerne kræver en ambitiøs, effektiv og koordineret indsats, hvor byudvikling integreres med klimatilpasning.

Samtidig må mange af de eksisterende butikker og forretninger også omstille sig til nye indkøbs- og adfærdsmønstre. Denne indsats suppleres med nationale erhvervsfremmemidler. Der er gode erfaringer fra projekter under EU's socialfond vedr. kompetenceudvikling af bymidterhvervene i en række kommuner.

EU's makroregionale strategi for Østersøregionen

Inden for rammerne af EU's makroregionale strategi for Østersøregionen samarbejder Erhvervsstyrelsen med forvaltningsmyndigheder i andre lande og regioner for at finde løsninger til fælles udfordringer og identificere og implementere potentielle samarbejder. Samarbejdet

sker primært i regi af netværket af forvaltningsmyndigheder, hvor der fx koordineres ansøgningsrunder. Netværket bruges også til at skabe synergi mellem programmerne i Østersøregionen og udveksle erfaringer om fælles udfordringer.

Fælles udfordringer er fx landdistriktsudvikling, demografiske forskydninger og klimatilpasning (særligt oversvømmelser). Samtidig er Østersøregionen et økonomisk økosystem præget af en høj grad af vækst, dynamik og innovation, såsom digitale teknologier, miljøteknologier og life science, der alle tre udgør danske styrkepositioner og er udpeget som områder for intelligent specialisering 2020-2023. Potentialet for samarbejde koncentrerer sig om forskning og udvikling, internationalisering af virksomheder, klimatilpasning og udvikling og anvendelse af energiteknologier.

Tabel 1

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 1: ET MERE KONKURRENCEDYGTIGT OG INTELLIGENT EUROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>i) at udvikle og styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier</p>	<p>Innovation bidrager til at skabe de fremskridt og forudsætninger, der er nødvendige for at kunne løse samfundsudfordringer som grøn omstilling, digital omstilling og afbøde presset på velfærdsstaten.</p> <p>Flertallet af danske SMV'er rustet sig ikke tilstrækkeligt til fremtiden via innovation og omstilling. Der er derfor behov for at investere i at forbedre SMV'ernes innovationskapacitet og indførelsen af avancerede teknologier.</p> <p>Selvom der overordnet set er en forståelse for vigtigheden og effekten af arbejdet med innovation blandt SMV'er og iværksættere, er der flere barrierer for, at disse målgrupper engagerer sig i innovationsaktiviteter. Barriererne kan variere fra manglende viden om, hvilket innovationspotentiale virksomheden har, manglende viden om, hvordan man konkret arbejder med innovation, til manglende viden om hvilke innovationsaktiviteter der er tilgængelige og relevante for virksomheden, til manglende viden om, hvilke aktører der er værdi i at samarbejde med.</p> <p>Barriererne er centrale at overkomme, så den ønskede vækst, jobskabelse og udvikling kan realiseres. Det er årsagen til, at der ønskes at investere yderligere i innovation blandt SMV'er og iværksættervirksomheder.</p> <p>Som det også fremgår af Kommissionens landespecifikke anbefalinger fra 2019 har Danmark behov for at investere i udviklingen af nye digitale løsninger.</p> <p>Danmark har en række styrkepositioner, men velfærdsteknologi har et særligt potentiale for at løse udfordringer, som mange lande står over for nu og i fremtiden. Derfor investeres der særligt i udvikling af nye velfærdsteknologiske løsninger.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer. COWI noterer i midtvejsevalueringen af fondene, at</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
		<p>SMV'erne har svært ved at tilvejebringe denne, hvilket bl.a. kan skyldes at indsatserne kræver en længerevarende rekrutterings- og faciliteringsproces, ligesom støtte via tilskud øger muligheden for at støtte andre mere understøttende aktiviteter der er essentielle for at sikre langsigtet effekt.</p>
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 1: ET MERE KONKURRENCEDYGTIGT OG INTELLIGENT EUROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>ii) at udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder, forskningsorganisationer og offentlige myndigheder</p>	<p>De danske virksomheder anvender i vidt omfang digitale teknologier. Eksempelvis er danske virksomheder i front, når det gælder brug af e-handel, hjemmesider og sociale medier. De ligger dog lidt efter sammenlignelige lande, når det kommer til anvendelsen af mere avanceret digital teknologi som kunstig intelligens og "Internet of Things".</p> <p>I dag er virksomheders håndtering af data præget af tunge manuelle processer, som er kilde til fejl, og som er en barriere for effektiv myndighedskontrol. Det er tidskrævende for både virksomheder og myndigheder. Der er behov for at igangsætte en række initiativer til at understøtte en gennemgribende digitalisering af de små og mellemstore virksomheder og bane vejen for automatiseret brug af finansielle og grønne data. Det vil skabe byrdelettelser for SMV'er, styrke deres konkurrenceevne, gøre dem robuste over for kommende krav til dokumentation af produkters miljø- og klimapåvirkning samt muliggøre en markedsdrevet grøn og cirkulær omstilling.</p> <p>Øget automatisering kræver, at udvekslingen af finansielle data imellem virksomheder og mellem virksomheder og myndigheder struktureres og standardiseres, herunder ved bl.a. at udbrede brugen af elektroniske fakturaer og standardkonto-planer. Det kan det private marked ikke gøre alene, og der er derfor behov for en systematisk indsats, hvor myndigheder og private aktører sammen sikrer en hurtig omstilling af markedet, og en fælles retning for udviklingen af standarder.</p> <p>Forenklingsudvalget for erhvervsfremmesystemet vurderede i 2018, at det daværende erhvervsfremmesystem ikke var indrettet og organiseret med øje for de muligheder, der ligger i digitale løsninger. Systematisk brug af digitale løsninger kunne efter udvalgets opfattelse bidrage markant til at forenkle og effektivisere erhvervsfremmeindsatsen og øge kvaliteten og tilgængeligheden for virksomhederne.</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
		<p>På den baggrund støtter Regionalfonden udviklingen og implementeringen af offentlige ikt-løsninger, der gør danske SMV'er mere digitale og mere konkurrencedygtige.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da aktiviteterne ikke må omfatte økonomisk aktivitet.</p>
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 1: ET MERE KONKURRENCEDYGTIGT OG INTELLIGENT EUROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>iii) at fremme bæredygtig vækst og konkurrenceevne samt jobskabelse i SMV'er, herunder ved produktive investeringer</p>	<p>Konkurrencedygtige virksomheder er fundamentet for at bevare og skabe gode arbejdspladser i Danmark og for at have en høj eksport.</p> <p>Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.</p> <p>Som det også fremgår af Kommissionens landespecifikke anbefalinger fra 2019 har Danmark behov for at investere i yderligere digitalisering af SMV'erne.</p> <p>Investeringer i nye teknologier udgør en væsentlig drivkraft for produktivitet og vækst og skaber samtidig grobund for udvikling af nye produktioner og processer. En analyse viser, at de mest digitale virksomheder i gennemsnit har ca. 6 pct. højere arbejdsproduktivitet end de mindst digitale virksomheder (Erhvervsministeriet (2017): Digitalisering og produktivitet - Vækstpotentiale i danske virksomheder).</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer. Det noteres i midtvejsevalueringen af fondene, at SMV'erne har svært ved at tilvejebringe denne, hvilket bl.a. kan skyldes at indsatserne kræver en længerevarende rekrutterings- og faciliteringsproces, ligesom støtte via tilskud øger muligheden for at støtte andre mere understøttende aktiviteter der er essentielle for at sikre langsigtet effekt.</p>
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 2: ET GRØNNERE OG ROBUST EUROPA</p>	<p>vi) at fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi</p>	<p>Omstilling til en mere bæredygtig og ressourceeffektiv forretning i SMV'er er afgørende for at nå klimamålene og bidrage til at imødegå klimaforandringerne og nedsætte forbruget af naturressourcer. Trods et</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>MED EN KULSTOFFATTIG OMSTILLING TIL EN KULSTOFNEUTRAL ØKONOMI VED AT FREMME EN REN OG FAIR ENERGIOMSTILLING, INVESTERING I DE GRØNNE OG BLÅ ØKONOMIER, DEN CIRKULÆRE ØKONOMI, MODVIRKNING AF OG TILPASNING TIL KLIMAFORANDRINGER, RISIKOFOREBYGGELSE OG -STYRING SAMT BÆREDYGTIG MOBILITET I BYER</p>		<p>stort potentiale for danske virksomheder i at udvikle og anvende nye grønne og cirkulære løsninger kan det være vanskeligt for SMV'er at komme i gang med den grønne omstilling.</p> <p>Desuden peger Europa-Kommissionens landerapport for 2019 på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder anvendelse af avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene både skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke anvender dem, og ved at udvikle nye.</p> <p>Investeringer i grøn omstilling er også afgørende for realiseringen af den europæiske grønne pagt. Fremme af cirkulær økonomi vil ifølge den strategiske miljøvurdering af regionalfondsprogrammet bidrage til en reduceret belastning af miljøet, herunder belastning på flora og fauna. Anvendelse af naturressourcer og efterfølgende affaldsbehandling medfører et pres på miljøet i forbindelse med udvinding, produktion og anvendelse. Genanvendelse af affald og høj kvalitet i genanvendelsen betyder, at naturressourcerne anvendes mere effektivt, hvormed man reducerer miljøbelastningen, herunder tabet af biodiversitet. Samtidig vil større ressourceeffektivitet støtte op om FN's Biodiversitetsstrategi, som bl.a. har til formål at bevare den biologiske mangfoldighed og fremme en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer.</p> <p>Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Kommissionens landespecifikke anbefalinger om at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lavemissionssamfund og styrke indsatserne for at nå 2030 målet om at reducere emissionerne med 39 pct., skal indsatser under denne specifikke målsætning bidrage til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Indsatser der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked.</p>
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 4: ET MERE SOCIALT</p>	<p>vi) at styrke kulturens og den bæredygtige turismes</p>	<p>Det danske turismeerhverv spiller en væsentlig rolle for befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen af ufaglærte med en årsindkomst på under</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>OG INKLUSIVT EUROPA - GENNEMFØRELSE AF DEN EUROPÆISKE SØJLE FOR SOCIALE RETTIGHEDER</p>	<p>rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation</p>	<p>150.000 kr. udgør 68 pct. af det samlede turismeerhverv mod 37 pct. af det øvrige erhvervsliv. Turismeerhvervet holder en stor koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse på arbejdsmarkedet. For at genskabe jobs for især ufaglærte er der behov for at investere i infrastruktur, som forbedrer forudsætningerne for at tiltrække private investeringer i overnatningskapacitet og oplevelser. Flere studier indikerer nemlig, at der er en positiv sammenhæng mellem offentlige og private investeringer således, at når det offentlige går forrest med investeringer, giver det de private investorer perspektiv for at kunne se mulighederne for, at deres investeringer kommer tilbage i profit.</p> <p>Derfor vil det være et væsentligt kriterium i forbindelse med udvælgelse af projekter, at der kan demonstreres en dialog med private virksomheder og/eller investorer, ligesom det vil være et væsentligt kriterium, at der skal opstilles en effektkæde for, hvordan projektets gennemførelse tiltrækker private investeringer og kan bidrage til at øge beskæftigelsen lokalt. De støttede projekter skal desuden inkludere bæredygtige hensyn til nærmiljøet, herunder fungere inden for de gældende rammer for kystsikring og klitfredede og strandbeskyttede arealer. De støttede projekter skal endvidere have potentiale for synergi med Socialfondens (ESF+) indsatser for kompetenceudvikling (fx digitale kompetencer) og iværksætter, hvis adgang til kvalificeret arbejdskraft og lokal oplevelseskapacitet er identificeret som udfordringer for realisering af det stedbundne potentiale for vækst i turismen.</p> <p>Med disse kriterier skabes der med de offentlige investeringer et grundlag for kommercielle investeringer, hvor de private virksomheder og/eller investorer selv er med til at påvirke tilvejebringelsen og udformningen af projekterne, hvilket skaber grundlaget for at genskabe jobs for især ufaglærte på arbejdsmarkedet.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i <i>fælles goder</i>.</p>
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 5: ET EUROPA TÆTTERE PÅ BORGERNE VED AT</p>	<p>i) at fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig</p>	<p>De mellemstore byer i Danmark forsyner landdistrikterne med velfærdstilbud, uddannelsesmuligheder, arbejdspladser og privat service. Bymidterne er generelt under pres, blandt andet fordi den stigende e-handel og ændrede handelsmønstre presser de fysiske butikker. Der bliver flere og flere tomme lokaler i bymidtens gader, hvilket betyder færre kunder til bymidtens erhverv</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
FREMME EN BÆ-REDYGTIG OG INTEGRERET UDVIKLING AF ALLE TYPER TERRITORIER OG LOKALE INITIATIVER	turisme og sikkerhed i byområder	<p>og øvrige service- og kulturtilbud. Dette understreges af, at der ved indgangen til tredje kvartal 2020 blev sat rekord i antal tomme lokaler med 852.400 kvadratmeter udbudt til leje eller til salg. Den hidtidige rekord var på knap 837.000 udbudte kvadratmeter og blev sat ved indgangen til 2020. Danmark har i alt godt 12,5 millioner kvadratmeter lokaler til butikker og spisesteder.</p> <p>Et af de vigtigste instrumenter til at skabe en positiv udvikling i byen er at etablere et bredt og formelt bysamarbejde mellem de lokale aktører i bymidten. Da der er tale om en markant omstilling, bør private såvel som offentlige aktører og kulturinstitutioner/foreninger indgå i samarbejdet, og der skal være formelle rammer mht. fælles vision og strategi, organisering og mødestruktur samt økonomi. Et sådant samarbejde kan sikre en vedvarende indsats, hvor alle parter arbejder i samme retning og bidrager til samme mål.</p> <p>Derfor investerer Regionalfonden i udvikling af partnerskabsdrevne bystrategier med fokus på levende bymidter, og der programmeres også mulighed for støtte til implementeringen af strategier.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i <i>fælles goder</i>.</p>

2. Prioriteter, undtagen teknisk bistand

Prioritet 1 Innovation, konkurrenceevne og digitalisering

1.1 Mere forskning og innovation i danske SMV'er

Specifik målsætning

i) at styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper:

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at flertallet af danske SMV'er ikke i tilstrækkelig grad ruster sig til fremtiden gennem innovation og omstilling. Der er derfor behov for at investere i at forbedre SMV'ernes innovationskapacitet og indførelsen af avancerede teknologier. Kommissionen anbefaler, at SMV'ernes innovationskraft øges ved *at forbedre*

forsknings- og innovationskapaciteten og indførelsen af avancerede teknologier i SMV'er. Europa-Kommissionen anbefaler, at dette fx sker via klynger og netværk. Landerapporten anbefaler også, at Danmark investerer i at *udvikle kvalifikationer for intelligent specialisering, industriel omstilling og iværksætteri og skabe synergivirkninger med foranstaltninger til livslang læring.* Fra danske virksomheder og det brede partnerskab efterspørges integrerede projekter, hvor virksomheder tilbydes relevant kompetenceudvikling sammen med andre tiltag. Denne prioritet skal derfor levere investeringer, som svarer på begge anbefalinger fra landerapporten, mens Socialfonden+ som følge af arbejdsdelingen mellem fondene i Danmark støtter længerevarende kompetenceforløb.

Med innovation forstås implementeringen af et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny eller væsentlig forbedret proces, en væsentlig ny organisatorisk metode eller en væsentlig ny markedsføringsmetode (OECD, Oslo-Manual). Det er således vigtigt at pointere, at der i regionalfondssindsatsen lægges en bred forståelse af innovation til grund, for på den måde bedst at kunne understøtte brede og sammenhængende innovationsforløb, uanset SMV'ens eller iværksætterens erfaring eller modenhed til at indgå i arbejdet med innovation.

Indsatsen bygger på en samarbejdslogik, hvor innovation sker i samarbejde og samskabelse med andre, herunder fx videninstitutioner, andre virksomheder eller offentlige aktører. Der kan med indsatsen derfor ydes støtte til en bred række af aktiviteter, som alle øger graden af samarbejde i de danske erhvervsmæssige økosystemer.

Danske SMV'er og iværksættervirksomheder har meget varierende niveauer af innovationsmodenhed, forstået som forudsætningerne for og erfaringen med at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Der kan derfor støttes længerevarende og skræddersyede innovationsforløb for en given målgruppe, således at indsatsen dels kan rumme virksomheder med høj innovationsmodenhed, som blot er i tvivl om, hvilken anden videninstitution/virksomhed/GTS/myndighed der skal samarbejdes med for at skabe innovation, dels også virksomheder, der aldrig eller i ringe grad har haft kontakt med innovationssystemet, og som fx endnu ikke har fået klarlagt deres innovationspotentiale, og som dertil har brug for et løft af deres innovationsmodenhed.

Denne fleksibilitet og fokus på innovationsmodenhed skal tilføre værdi i snitfladen mellem regionalfondsforsindrettede indsats og det øvrige, mere specialiserede innovationssystem, da der kan skabes forudsætninger for, at de støttede virksomheder kan fortsætte arbejdet med innovation og vækstskabelse i det mere specialiserede innovationssystem. Hermed opleves et mere sammenhængende erhvervsfremmesystem og en tydeligere brugerrejse for virksomhederne. Det kunne eksempelvis være en SMV, som efter modning med støtte fra Regionalfonden får bedre forudsætninger for at indgå i Horisont Europa-projekter eller samarbejde med videninstitutioner.

Indsatstyper

A. Fremme af innovationskapacitet og samarbejdsprojekter

Der kan støttes innovationssamarbejdsprojekter, herunder forprojekter og gennemførlighedsundersøgelser, med fokus på produkt-, service-, markedsførings-, proces- eller organisatorisk innovation i samspil mellem virksomheder og med andre nationale og internationale aktører på

fagområdet såsom videninstitutioner, iværksætttermiljøer, investorer, private rådgivere og myndigheder, fx via samarbejdsbaserede F&U-aktiviteter, B2B-samarbejder, offentlig-privat-samarbejde, konceptudviklingsforløb samt behovs- og potentialeafdækningstiltag.

Indsatser kan ligeledes støtte virksomhedernes udvikling af innovative løsninger. Det kan ske gennem ekstern rådgivning om innovation og styrket udnyttelse af avancerede teknologier. Det kan også være samarbejde mellem SMV'er eller iværksættervirksomheder og andre aktører, fx vidensinstitutioner, om udviklingen af nye løsninger, herunder også løsninger der styrker den digitale og/eller grønne omstilling. Det kan også være gennem kollektive forløb, netværk, sparing, videndeling, gå-hjem-møder til SMV'er og samarbejder.

Der skal indgå mindst én SMV eller iværksættervirksomhed i samarbejdsprojektet. Der stilles ikke krav om en bestemt sammensætning af yderligere aktørtyper, der involveres i samarbejdet, da det afgørende er selve samarbejdselementet.

I forbindelse med samarbejdsprojekterne vil der derudover kunne støttes aktiviteter rettet mod kompetenceudvikling af virksomheders ledelse og medarbejdere mhp. at øge virksomhedens modenhed til at indgå i innovationsaktiviteter eller anvende nye, avancerede teknologier og/eller åbne nye markeder for virksomheden. Dette har til formål at ruste SMV'er og iværksættere bedre til at indgå i innovationsaktiviteter og dermed øge kontaktfladen mellem SMV'er og iværksættere og det danske innovationssystem. På denne måde er det ikke kun i den regional-fondsfinansierede indsats, der skabes værdi, men også i et bredere perspektiv for virksomhederne og for det danske samfund.

B. Test- og demonstrationsfaciliteter

Det er muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten SMV'en (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan godt ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, fx hos et laboratorium.

C. Matchmaking, netværksskabelse og viden

For at øge optaget af SMV'er og iværksættere i de relevante økosystemer og innovationssystemer i bred forstand, støttes opsøgende arbejde rettet mod bl.a. virksomheder, der ikke tidligere har deltaget i innovationsaktiviteter. Dette kan fx være offentligt åbne konferencer, seminarer, gåhjemmøder, matchmaking-arrangementer, workshops, faglige netværk mv., hvor målgruppen mødes og inspireres til at samarbejde.

Derudover kan generel B2B-matchmaking mellem virksomheder og potentielle samarbejdspartnere i ind- og udland støttes for at nedbryde barrierer for samarbejde mellem virksomheder og for at afklare virksomheders potentiale ved at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Dertil kan idégenereringsforløb mellem virksomheder og med andre aktører støttes for at sikre, at innovationen sker med kobling til relevante problemstillinger, dels på enkeltvirksomhedsniveau, dels på samfundsniveau.

Der kan ydes støtte til innovationsklyngers udveksling af erfaringer og viden samt kommunikation herom. Der kan også gives støtte til innovationsklyngers udarbejdelse af analyser, som er relevante for at styrke forsknings- og innovationskapaciteten hos SMV'er og udbrede avancerede teknologier. Innovationsklynger skal i denne forbindelse være udpeget af uddannelses- og forskningsministeren til at varetage klyngeindsatsen for et erhvervs- og teknologiområde i henhold til lov om erhvervsfremme og strategien for decentral erhvervsfremme eller yderligere spirende erhvervs- og teknologiområder.

D. Digital Europa

Regionalfondene kan under iagttagelse af relevante forordninger og i overensstemmelse med Kommissionens vejledning anvendes til medfinansiering af operationer inden for Digital Europa programmet. Støttede aktiviteter skal falde inden for de indsats typer, som er beskrevet i denne prioritet og bidrage til regionalfondsprogrammets mål.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men store virksomheder kan medvirke i én til én samarbejder, medvirke i bredere samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttere reglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens innovationskapacitet, fx ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Tidlige innovationspartnerskaber mellem iværksættervirksomheder og SMV'er er centrale for innovation i flere brancher. Iværksætterne og SMV'erne er ofte *first movers* inden for forretningsanvendelse af ny teknologi, mens de etablerede virksomheder i mange tilfælde er vejen til markedet for de nye idéer. Mange store danske virksomheder har dog en tendens til at innovere *inhouse*. Der er derfor behov for at bygge bro mellem de store virksomheder og de mindre iværksættere og SMV'er.

Støtte til ramme projekter ydes som deminimis støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Indsatsernes målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder indenfor Danmarks områder for intelligent specialisering som beskrevet i Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne. Primærsektordeltagelse kan fx være relevant ved udvikling af nye løsninger til landbruget, eller hvor primærproduktion leverer input til udvikling af nye løsninger.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner:

I Danmark tilstræbes synergi med Horisont Europa gennem udmøntning af en del af det nationale ERDF-budget til at modne flere danske SMV'er til deltagelse i fx HEU-partnerskaber med det formål at understøtte *danske, innovative virksomheders internationalisering*. Erhvervsstyrelsen har et tæt samarbejde om innovationsklyngeindsatser med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, der har ressortansvaret for Horizon Europe i Danmark. Alle nationalt udpegede klyngeorganisationer for perioden 2021-2024 er pålagt at gennemføre internationaliseringsaktiviteter. De er derfor et oplagt omdrejningspunkt for internationalt samarbejde på innovationsområdet.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede

ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen (MRSBSR). Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på innovationsområdet er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for bl.a. klynge-til-klynge samarbejde for at binde innovationsøkosystemet tættere sammen på tværs af den dansk-svenske grænse. I MRSBSR er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for områderne (*policy areas*) Innovation, Nutri, Hazards, Bio-economy, Safe, Ship og Transport. Der er også muligheder for samarbejde forud for eller efter projekter i regi af instrumentet til interregionale innovationsinvesteringer (I3), bl.a. med aktører fra Polen, Estland, Letland og Litauen.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer.

Matchfinansieringsordningen tilbyder lån på op til 3 mio. kr. målrettet nye, vidensbaserede iværksættervirksomheder. Med ordningen matcher Vækstfonden privat finansiering fra private business angels, venturefonde mv. med et lån. Matchfinansieringsordningen skal sikre, at den tidlige indsats for vidensbaserede iværksættervirksomheder kobles tættere til de eksisterende, mere markedsnære statslige indsatser, og Vækstfonden koordinerer derfor løbende sin indsats med Innovationsfonden samt de relevante vidensinstitutioner.

Med oprettelsen af Danmarks Grønne Fremtidsfond blev Vækstfonden tilført et egenkapitalindskud på 4 mia. kr., som anvendes til at understøtte og udvikle markedet for grøn risikovillig kapital. Der er primært tale om direkte egenkapitalinvesteringer samt fondsinvesteringer i SMV'er og små midcaps.

Indikatorer²

Tabel 2. Outputindikatorer

² Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	i)	ERDF	Mere udviklede	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder) *	Virksomheder	232	1160
1	I)	ERDF	Overgang	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	108	540
1	I)	ERDF	Mere udviklede	RCO10	Virksomheder, der samarbejder med videninstitutioner	Virksomheder	124	620
1	I)	ERDF	Overgang	RCO 10	Virksomheder, der samarbejder med videninstitutioner	Virksomheder	56	280
1	I)	ERDF	Mere udviklede	xx	Antal SMV'er og mikrovirksomheder, der har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter	Virksomheder	110	550
1	I)	ERDF	overgang	xx	Antal SMV'er og mikrovirksomheder, der har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter	virksomheder	50	250

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	i)	ERDF	Mere udviklede	RCR 3	SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation*	Virksomheder	0	480	Monitoring	
1	I)	ERDF	Overgang	RCR0 3	SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation*	Virksomheder	0	220	Monitoring	

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	i)	ERDF	Mere udviklede	RCR 05	SMV'er der innoverer internt	Virksomheder	0	270	Monitoring	
1	I)	ERDF	overgang	RCR 05	SMV'er der innoverer internt	Virksomheder	0	130	Monitoring	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype³

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	ERDF	Mere udviklede regioner	i)	029	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter med fokus på lavemissionsøkonomi, modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer	€ 36.258.540,90
1	ERDF	Mere udviklede	i)	010	Forsknings- og innovationsaktiviteter i små og mellemstore virksomheder, herunder netværksaktiviteter	€ 36.258.540,90

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorialt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

³ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

1.2 Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere

Specifik målsætning

ii) at udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder og regeringer

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Danmark ligger ifølge landerapporten for 2019 højt i EU med hensyn til virksomheders anvendelse af digitale teknologier. Der er dog fortsat uudnyttede potentialer. Særligt SMV'erne halter efter i anvendelsen. SMV'er er generelt mindre digitale og automatiserede end store virksomheder. Udviklingen af offentlige it-løsninger, som letter de administrative byder for SMV'er gennem digitalisering, kan være med til at drive SMV'ernes anvendelse af digitale og avancerede teknologier.

Indsatstyper

A. Offentlige aktørers udvikling af nationale it-løsninger

Regionalfonden kan støtte udviklingen og implementeringen af nationale it-løsninger, der er til gavn for virksomheder og særligt SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere. Udviklingen og implementeringen kan forankres i Erhvervsstyrelsen eller andre relevante myndigheder under Erhvervsministeriets ressort, som har mulighed for at indkøbe ekstern bistand efter behov i henhold til de gældende udbudsregler. Erhvervsministeren kan i overensstemmelse med lov om administration beslutte, at ministeren udmønter midlerne til nedenstående insatstyper.

Følgende insatser kan igangsættes:

- *Udbredelse af elektronisk fakturering*, herunder bl.a. udbredelse af en fælles fakturastandard blandt regnskabssystemudbydere i Danmark, videreudvikling af den offentlige infrastruktur for e-fakturering (Nemhandelsregisteret).
- *Udbredelse af digital bogføring*, herunder bl.a. at få flere virksomheder til at anvende digitale bogføringssystemer og sikre at systemerne understøtter automatisering af virksomhedernes bogføring, regnskab og indberetninger til myndigheder. Der kan etableres en certificeringsordning for udbydere af bogføringssystemerne, så det understøtter relevante bogføringskrav, IT-sikkerhedsstandarder og opfylder krav som er nødvendige for at systemet kan fungere sammen med den øvrige digitale infrastruktur, fx understøtte en standardkontoplan og elektronisk fakturering.
- *Udarbejdelse af ny fællesoffentlig standardkontoplan*, herunder bl.a. en indsats for at standardisere virksomhedernes bogføringsdata, sikre at det bliver muligt for virksomhederne at indberette til myndighederne direkte fra deres bogføringssystemer samt at myndighederne effektivt kan indhente relevante bogføringsdata fra virksomhederne i kontroløjemed.

- *Opgradering og udvidelse af digital infrastruktur for finansielle data*, herunder opgradering af den digitale infrastruktur, så større mængder finansielle data kan udveksles på en ensartet og standardiseret måde. Der kan ligeledes igangsættes udvikling af nye digitale dokumentstandarder, fx e-faktura og e-ordre, så flere manuelle arbejds gange relateret til handels- og bogføringsprocesser kan automatiseres.
- *Udvikling af digitaliserede grønne produktdata, der nemt kan deles med relevante parter*, herunder bl.a. en indsats for at udvikle fælles digitale formater for produktdata og en fælles digital infrastruktur, der understøtter omkostningseffektiv deling af produktdata med fx handelsparter i værdikæder, offentlige myndigheder, forbrugere, investorer mv.
- *Etablering af offentligt-privat-partnerskab*, herunder med repræsentanter fra erhvervsorganisationer, relevante myndigheder og udvalgte private interessenter, fx it-serviceleverandører, regnskabssystemudbydere mv. Partnerskabet skal sikre dialog og samarbejde samt en effektiv implementering af ovennævnte indsatser.
- *Udvikling og implementering af digitale løsninger, der gør udbud mere tilgængelige for SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere*. Indsatsen skal smidiggøre udbudsprocessen ved bl.a. at tage udgangspunkt i at styrke mulighederne for datagenbrug, stordriftsfordele og lavere transaktionsomkostninger for både ordre- og tilbudsgivere. Det kan fx ske ved at reducere antallet af systemer og brugergrænseflader, som virksomheder skal anvende. Indsatser skal bidrage til en standardiseret implementering af det europæiske udbudsdokument (ESPD) og e-forms.

B. Digital erhvervsfremme

Erhvervsstyrelsen fører en fællesoffentlig digital platform, jf. lov om erhvervsfremme, der har til formål at gøre information, service og ydelser i erhvervsfremmesystemet let tilgængeligt for virksomheder. Platformen skal bl.a. indeholde et overblik over erhvervsfremmesystemets tilbud samt information, vejledning og erhvervsserviceydelser, der knytter sig til opstart, drift og udvikling af virksomhed. Dermed skal platformen forstærke de effekter, som iværksættere og etablerede virksomheder i dag opnår ved at komme i kontakt med det offentlige erhvervsfremmesystem.

Den Digitale Erhvervsfremmeplatform skal i højere udstrækning medvirke til digitalisering af den erhvervsfremmende indsats blandt en bredere skare af aktører i ”erhvervsfremme-økosystemet” til gavn for dansk erhvervsliv.

Derfor er den Digitale Erhvervsfremmeplatform blevet videreudbygget således, at den i dag kan fungere som ”stikkontakt” for digitale redskaber, der kan bygges og driftes af en bred skare af aktører med erhvervsfremmende virke. De digitale redskaber kaldes også for ”tredjeparts-applikationer”. En applikation er en selvstændig it-komponent, der afvikler noget afgrænset indhold på Virksomhedsguiden og/eller andet site driftet på den Digitale Erhvervsfremmeplatform.

Regionalfonden kan under denne prioritet støtte indsatser, hvor aktører i erhvervsfremmesystemet udvikler digitale redskaber, interaktive guides mv. til dansk erhvervsliv med henblik på at skabe erhvervsfremmende effekter. De digitale redskaber,

interaktive guides mv. skal indplaceres på den Digitale Erhvervsfremmeplatform med henblik på at målrette redskaberne til så mange danske virksomheder som muligt.

Tredjepartsapplikationer på Virksomhedsguiden skal have en erhvervsfremmende og almen-nyttig karakter. Det vil sige, at indholdet og funktionaliteten skal være rettet mod virksomheder med henblik på at styrke information og viden om opstart, drift og udvikling af virksomhed.

Indholdet og funktionaliteten må ikke direkte eller indirekte anprise bestemte kommercielle produkter eller aktiviteter på markedsvilkår.

Indholdet og funktionaliteten skal tilrettelægges således, at det er åbent og inkluderende uden bindinger for målgruppen.

Nedenfor beskrives krav til indholdet og funktionaliteten i tredjeparts-applikationer. Alle krav skal være opfyldt for at modtage støtte:

[Skal have et selvstændigt virke med begrænset back-linking.](#)

Det er centralt, at tredjeparts-applikationen i sig selv udgør en ydelse/service, som brugeren får en direkte nytte af. Det vil sige, at applikationen skal have et selvstændigt virke, hvor det ikke er en forudsætning for resultatet, at brugerne skal navigere videre til anden hjemmeside eller lignende. Der må gerne i moderat omfang linkes til digitale ydelser uden for applikationen, men disse links skal have en supplerende karakter.

[Skal have interaktive elementer](#)

Tredjeparts-applikationer skal have et interaktivt element. Det vil sige, at brugerne skal kunne have interaktion med indholdet. Det kan være en klikbar guide, et beregningsværktøj og lignende.

[Skal være kompatibel med gældende semantik og klassifikation på Virksomhedsguiden.](#)

Det vil sige, at begreber og definitioner i tredjeparts-applikationernes indhold skal anvendes på samme måde som på Virksomhedsguiden. Det gælder f.eks. begreber og definitioner af selskaber eller finansieringsformer.

Såfremt applikationen ønsker at anvende en form for emneklassifikation, så er det alene tilladt at anvende emneklassifikationen fra Virksomhedsguiden.

Applikationen skal naturligvis også overholde gældende dansk og EU-ret om ligestilling, inklusion og forskelsbehandling.

De vigtigste målgrupper

[1. Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere](#)

Slutbrugerne af løsningerne er SMV'er og andre danske virksomheder. Støttemodtageren er Erhvervsstyrelsen, som er den kompetente nationale myndighed for erhvervsrapportering.

[2. Digital erhvervsfremme](#)

Målgruppen for de udviklede digitale værktøjer, dvs. de forventede brugere, skal være danske virksomheder og iværksættere samt erhvervsfremmeaktører.

Det er en grundlæggende forudsætning for støtte, at aktører, der får til opgave at udvikle og drifte selvstændige digitale redskaber (tredjeparts-applikationer) på den Digitale Erhvervsfremmeplatform skal være CVR-registrerede juridiske enheder, der kan indgå en tilslutningsaftale med Erhvervsstyrelsen, som har til opgave at føre den Digitale Erhvervsfremmeplatform.

Det forventes, at erhvervshuse, vidensinstitutioner og andre erhvervsfremmeaktører vil byde på denne type opgaver i samarbejde med underleverandører med nødvendige tekniske kompetencer inden for it-udvikling.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke udpeget specifikke målområder eller planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

Udviklere af digitale redskaber (tredjeparts-applikationer) kan blandt andet have glæde af at trække på internationale databaser med henblik på grænseoverskridende benchmark.

Erhvervsfremmeplatformen er et nationalt værktøj. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan dog indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Der planlægges ikke anvendelse af finansielle instrumenter, da de udviklede services bliver en del af den offentlige digitale infrastruktur og derfor bør støttes med tilskud. De udviklede services må ikke have økonomisk aktivitet som mål.

Indikatorer⁴

Tabel 2: Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning (målet om beskæftigelse og vækst)	Fond	Regionskategori	ID [5]	Indikator [255]	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	ii	ERDF	Mere udviklede	RCO14	Offentlige institutioner støttet til at udvikle digitale services, produkter og processer	Antal offentlige institutioner	4	20
1	ii	ERDF	Overgang	RCO 14	Offentlige institutioner støttet til at udvikle digitale services, produkter og processer	Antal offentlige institutioner	2	10

Tabel 3: Resultatindikatorer

⁴ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet	Specifik målsætning (målet om beskæftigelse og vækst)	Fond	Regionskategorori	ID [5]	Indikator [255]	Måleenhed	Referencenarie eller -værdi	Referenceår	Mål (2029)	Datakilde [200]	Bemærkninger [200]
1	ii	ERDF	Mere udviklede	RCR 11	Brugere af nye og opgraderede offentlige digitale services, produkter og processer	Årlige brugere	0	2021	382.200	ERST, KBH	
1	ii	ERDF	Overgang	Rcr 11	Brugere af nye og opgraderede offentlige digitale services, produkter og processer	Årlige brugere	0	2021	175.800	ERST, KBH	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype⁵

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	ERDF	Mere udviklede regioner	ii)	016	Offentlige IKT-løsninger, e-tjenester, applikationer	€ 16.801.062,08

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

⁵ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

1.3 Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling

Specifik målsætning

iii) at fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Konkurrencedygtige virksomheder er fundamentet for at bevare og skabe gode arbejdspladser i Danmark og for at have en høj eksport.

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsats, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.

Derfor vil prioriteten investere i at bidrage til at øge antallet af vækstvirksomheder og hermed også bidrage til at skabe nye arbejdspladser og øget produktivitet. Det kan tage flere år for en virksomhed at udvikle sig til en vækstvirksomhed. SMV'erne har en tendens til at undervurdere værdien af og underinvestere i tilførsel af viden fra eksterne rådgivere. På den baggrund vil regionalfondensindsatsen fokusere på at identificere SMV'er med vækst- og skaleringspotentialer og hjælpe virksomhederne til at udløse deres vækstpotentialer.

I den sammenhæng er fx en øget grad af digitalisering af virksomhedernes forretningsprocesser med til at understøtte SMV'ernes vækst og konkurrenceevne. Danmark ligger ifølge landerapporten for 2019 højt i EU med hensyn til virksomheders anvendelse af digitale teknologier. Der er dog fortsat uudnyttede potentialer. Særligt SMV'erne halter efter i anvendelsen. SMV'er er generelt mindre digitale og automatiserede end store virksomheder, særligt hvis man ser på anvendelse af avanceret teknologi. Det kan i en mindre virksomhed med få medarbejdere være svært at prioritere udviklingsopgaver, der kræver tid, ressourcer, kompetencer samt overblik over nye digitale muligheder. Mange SMV'er har desuden svært ved at tilføre de relevante digitale og tekniske kompetencer gennem rekruttering af eksterne. Dette skyldes, at der generelt er knaphed på medarbejdere med specialiserede digitale kompetencer.

Indsatstyper

Indsatsen kan rumme flere forskellige elementer, men skal fokusere på de vækst- og produktivitetspotentialer, der fx kan være med til at øge virksomhedernes nationale og internationale orientering, automatisering og digitalisering af virksomhedens produkter og forretningsprocesser i hele værdikæden fra indkøb til after sales service. Indsatser skal bl.a. også fokusere på de vækstpotentialer, der er ved at øge SMV'ernes parathed og kapacitet til eksport og internationalisering i en tid præget af stigende global usikkerhed såvel som nye muligheder inden for

blandt andet grønne og bæredygtige løsninger. Indsatser kan bidrage til at sikre øget internationalisering hos virksomheder, herunder eksport og e-eksport, og kan være projekter, som understøtter fx formulering af eksportstrategier, styrket forretnings- og kompetenceudvikling, afklaringer omkring markeder, leverandører, teknologi, distributions- og salgskanaler samt e-handel og platformsbaserede løsninger.

Det er dog fremhævet i midtvejsevalueringen af 2014-2020-programmet og fra flere partnere i partnerskabsprocessen, at virksomhederne - for at forbedre konkurrenceevne - har behov for sammenhængende tilbud, hvor også kompetenceudvikling indgår.

Der kan derfor iværksættes sammenhængende accelerator-/skaleringsforløb, hvor virksomheder med vækst- og skaleringspotentiale tilbydes intensive, skræddersyede forløb, hvor alle elementer for at udfolde et vækstpotentiale kan inddrages. Det kan foruden kompetenceudvikling inden for internationalisering fx også være støtte til udvikling og implementering af digitale løsninger og automatisering, der kan hjælpe virksomhederne med at styrke deres produktivitet og konkurrenceevne. Kompetenceudvikling skal bestå af kortere supplerende forløb og kan ikke være eneste aktivitet i et givet projekt, idet rene kompetenceudviklingsprojekter støttes af ESF+. Kompetenceudvikling kan således indgå i projekter, der består af bredere, eksportmodnende indsatser, således virksomhederne får et 360-graders blik på deres udfordringer.

Indsatserne kan også bidrage til at øge virksomheders adgang til viden om digitalisering, herunder investering i medarbejdernes digitale kompetencer og til at øge virksomhedernes digitale niveau både i fx produkter, interne processer og services. Det kan være gennem adgang til nye, avancerede digitale teknologier, gennem fx kompetenceudvikling, matchmaking eller udviklingsprojekter eller en kombination heraf. For at sikre at virksomhederne har den nødvendige viden om og forståelse for anvendelse af data og datasikkerhed, kan der ligeledes ske opbygning af viden og kompetenceløft blandt ledelse og medarbejdere. Der kan også være tale om rådgivning eller kollektive forløb for at virksomhederne bliver robuste og konkurrencedygtige på anvendelse af data og datasikkerhed.

Indsatserne kan fx være:

- rådgivning til mere effektive processer,
- forløb ved private rådgivere (herunder voucher ordninger),
- kollektive forløb,
- mentorordninger
- rådgivning til digitalisering
- nye onlinebaserede markedsførings- og salgskanaler,
- udvikling af digitale produkter, services og platformsbaserede forretningsmodeller
- sparring, videndeling, netværk og samarbejder med fx store virksomheder og videninstitutioner.
- initiativer, som sigter mod at øge digitaliseringen i virksomheder, fx via e-læringsværktøjer.
- én til én forløb med store virksomheder der kan bidrage med erfaringer, netværk mv., som kan gavne deltagervirksomhederne med mindre erfaring

Udviklings- og procesforløbet med virksomhederne som støttes kan munde ud i fx enten i ny forretningsmodel, strategi, handlingsplan, vækstplan eller anden på forhånd fastlagt rapport.

Virksomhederne kan også støttes i udvikling af deres organisatoriske kapacitet for at øge deres vækst. Ledelse og medarbejdere skal klædes bedre på, så de kan identificere potentialerne i virksomheden. Det betyder, at der i forbindelse med de forskellige indsatser bør fokuseres på, at såvel ledelse som medarbejdere klædes bedre på til at identificere og udnytte virksomhedens nuværende og fremtidige potentiale, ved at tilføre viden om ledelse, udvikling og innovationsprocesser, samtidig med en generel forståelse af forretnings- og virksomhedsdrift herunder i et internationalt perspektiv. Hermed bliver SMV'erne bedre til at udnytte og kapitalisere på de potentialer, der ligger i bl.a. digitalisering og automatisering flere steder i værdikæderne, og opnår hermed bedre konkurrencekraft.

Det kan dels være mere etablerede virksomheder der deltager i et forløb, dels kan det være iværksættervirksomheder med potentiale til skalering og vækst. Indsatser kan inkludere opfølgning på forløb, så virksomheder kan træde ud af projektet i en periode og vende tilbage senere. Midlertidig udtræden af projektet ændrer ikke på økonomiske partneres juridiske status i relation til interessekonflikter mv.

Implementering

Virksomheder kan, uanset geografisk lokalisering, få støtte til implementering af nye forretningsmodeller eller processer og/eller indkøb af maskiner og udstyr. Det kan fx være implementering af digitaliseringstiltag eller tiltag, der fremmer virksomhedens grønne omstilling. Der gives støtte til rådgivning til implementering, maskiner og udstyr, licenser, knowhow, certificeringer og rådgivning i forbindelse hermed.

Der ydes dog ikke støtte til udgifter til implementering af maskiner og udstyr, der alene vedrører installationer, der optimerer bygningsmassens eller produktionsanlægs energiforbrug som eksempelvis varmpumper, LED-pærer, fjernvarme eller anden energiforsyning til virksomhedernes bygninger/anlæg.

Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Investeringer i software, udstyr og maskiner, der er nødvendige for at påbegynde SMV'ers grønne eller digitale omstilling, kan støttes indenfor EU's statsstøttere regler. Støtte til implementering kan uden for de særlige geografiske statsstøtteområder ydes i henhold til 1) de minimis eller 2) reglerne om investeringsstøtte til SMV'er i EU's generelle gruppefritagelsesforordning [art. 17].

Digital Europa

Regionalfonden kan under iagttagelse af relevante forordninger og i overensstemmelse med Kommissionens vejledning anvendes til medfinansiering af operationer inden for Digital Europa programmet. Støttede aktiviteter skal falde inden for de indsatstyper, som er beskrevet i denne prioritet og bidrage til regionalfondsprogrammets mål.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men store virksomheder kan medvirke i én til én samarbejder, medvirke i bredere samarbejder og styrke økosystemet

omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttere reglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens konkurrenceevne, fx ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan fx indebære samarbejde om opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

Statsstøtte

Støtte til ramme projekter og kaskadeprojekter ydes som deminimis støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan evt. ydes efter gruppefritagelsesforordningen. Det bemærkes, at der gælder særlige statsstøtte-regler for eksportstøtte.

De vigtigste målgrupper

Indsatsens målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder.

Der kan gives særligt fokus til SMV'er og iværksættervirksomheder med potentiale til at komme ind i solide vækst- og skaleringsforløb.

En særlig kategori af virksomheder, der desuden kan adresseres, er eksisterende virksomheder, hvor en person ønsker at overtage ejerskabet/ledelsen (ejer- /generationsskifte). Det er en anden måde at udleve den selvstændige karrierevej på, som indebærer andre udfordringer og dermed andre kompetencebehov end den typiske iværksættervej. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke ydes støtte til virksomheder, der betegnes som kriseramte virksomheder som defineret i forordning (EU) nr. 651/2014, medmindre de er blevet godkendt iht. reglerne om de minimis-støtte eller de midlertidige statsstøttere regler, der er fastsat for at imødegå ekstraordinære omstændigheder.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er

der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber:

Der er ikke fastsat specifikke målområder eller planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen (MRSBSR). Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på SMV-området er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for danske SMV'ers øgede internationalisering.

I MRSBSR er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for områderne (*policy areas*) Bio-economy, Tourism, Safe (fx cybersikkerhed), Culture (kapacitetsopbygning hos iværksættervirksomheder).

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer.

Vækstlånordningen tilbyder lån på minimum 1 mio. kr. til SMV'er med vækstambitioner, der fx vil investere i nye produktionsfaciliteter, opdyrke nye markeder, overtage og videreudvikle

en etableret virksomhed eller gennemføre grøn omstilling og lancere mere ressourcebesparende produkter. Vækstfonden råder over en ramme på i alt 6 mia. kr.

Små Vækstkautioner: Garantiprodukt, der dækker 75 pct. af udlån op til 2 mio. kr. fra kreditinstitutter, leasingsselskaber mv. til SMV'er. Små Vækstkautioner tilbydes til virksomheder, som har behov for finansiering til forretningsudvikling, men som ikke kan stille tilstrækkeligt med sikkerhed. Der tilføres årligt 24,1 mio. kr. til at dække tab på ordningen frem til udgangen af 2023.

Indikatorer⁶

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	iii)	ERDF	Mere udviklede	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)*	Virksomheder	232	1160
1	iii)	ERDF	Overgang	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)*	Virksomheder	108	540

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	iii)	ERDF	Mere udviklede regioner	RCR 19	Virksomheder med større omsætning	Virksomheder	0	750	Registerbaseret, Danmarks Statistik	
1	iii)	ERDF	Overgang	RCR 19	Virksomheder med større omsætning	Virksomheder	0	350	Registerbaseret, Danmarks Statistik	

⁶ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	iii)	ERDF	Mere udviklede regioner	RCR 25	SMV'er med højere produktivitet	Virksomheder	0	620	Registerbaseret, Danmarks Statistik	
1	ii)	ERDF	Overgang	RCR 25	SMV'er med højere produktivitet	Virksomheder	0	280	Registerbaseret, Danmarks Statistik	
1	iii)	ERDF	Mere udviklede regioner	RCR 01	Skabte job i enheder, der har modtaget støtte	Årlige fuldtidsansatte	0	1850	Registerbaseret, Danmarks Statistik	
1	ii)	ERDF	Overgang	RCR 01	Skabte job i enheder, der har modtaget støtte	Årlige fuldtidsansatte	0	850	Registerbaseret, Danmarks Statistik	
1	iii)	ERDF	Mere udviklede regioner	x	Virksomheder med øget eksport	Virksomheder	0	480	Registerbaseret, Danmarks Statistik	programspecifik
1	ii)	ERDF	Overgang	x	Virksomheder med øget eksport	Virksomheder	0	220	Registerbaseret, Danmarks Statistik	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype⁷

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	ERDF	Mere udviklede regioner	iii)	021	Erhvervsudvikling og internationalisering for SMV'er	€ 14.254.654,06

⁷ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	ERDF	Mere udviklede regioner	ii)	013	Digitalisering af SMV'er (herunder e-handel, e-business og netværksforbundne forretningsgange, digitale innovationsknodepunkter, levende laboratorier, webiværksættere og nystartede IKT-virksomheder, B2B)	€ 14.254.654,06
1	ERDF	Mere udviklede	ii)	029	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter med fokus på lavemissionsøkonomi, modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer	€ 7.127.327,03

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorialt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Prioritet 2 Grøn omstilling i SMV'er

Specifik målsætning

(vi) at fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Omstilling til en mere cirkulær og ressourceeffektiv økonomi i de små og mellemstore virksomheder er afgørende for at nå klimamålene og bidrage til at imødegå klimaforandringerne og nedsætte forbruget af naturressourcer.

Der er et stort potentiale for små og mellemstore danske virksomheder i at udvikle og anvende nye grønne, cirkulære løsninger. Det kan være gennem nye cirkulære forretningsmodeller eller processer, samarbejder og værdikædesamarbejder, der bidrager til, at SMV'erne kan overgå til, eller komme i gang med overgangen til, cirkulære løsninger og økonomi. Gennem grøn omstilling skal udnyttelsen af fx produkter, materialer, restprodukter og affald øges gennem gen-

anvendelse og med mindst muligt spild (Strategi for cirkulær økonomi, 2018). *Klimapartnerskabet for affald, vand og cirkulær økonomi* peger på, at offentlige parter som kommunerne kan være centrale aktører i samarbejde med virksomhederne, ligesom anbefalinger fra *Klimapartnerskabet for Service, IT og Rådgivning* samt en række rapporter (fx Smart Cities, State of Green 2020) peger på potentialerne og behovet for demonstration eller skalering af velfungerende løsninger.

Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Europa-Kommissionens landespecifikke anbefalinger om, at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lavemissionssamfund og styrke indsatsene for at nå 2030 målet om at reducere emissionerne med 39 pct., skal indsatser under denne specifikke målsætning bidrage til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Indsatser, der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering. Desuden peger Europa-Kommissionens landerapport for 2019 på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder anvendelse af avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke anvender dem, og ved at udvikle nye.

Indsatstyper

A. Udvikling af cirkulære forretningsmodeller eller processer

Regionalfonden kan støtte, at SMV'er omstiller sig til mere cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet gennem cirkulære forretningsmodeller eller processer. Det kan ske ved afklaring og identifikation af virksomhedens potentialer for fx at redesigne produkter, processer, services eller for at reducere eller genanvende affald og genbruge restprodukter. Formålet er, at virksomheden kan identificere både en øget ressourceeffektivitet og ressourcebesparelse samt en økonomisk og konkurrencemæssig gevinst ved at tilrettelægge sin forretningsmodel eller produktions- eller arbejdsprocesser mere cirkulært.

Virksomhedernes behov og potentialer kan afklares i specialiserede forløb, kollektive forløb eller en kombination heraf. Der kan bl.a. ydes støtte til privat rådgivning, sparring, samarbejder og partnerskaber. Ligeledes kan der være behov for afklaring gennem samarbejder med store virksomheder, vidensinstitutioner eller andre aktører. De cirkulære forretningsmodeller, arbejdsgange eller processer kan tage udgangspunkt i afgrænsede dele af produktionen/virksomheden eller omfatte hele virksomheden.

Indsatserne kan fx være:

- Identifikation og afklaring af virksomhedens behov og potentialerne for omstilling til eller videreudvikling af cirkulær økonomi for fx at redesigne produkter, processer, services, reducere eller genanvende affald og restprodukter
- Udvikling af cirkulære forretningsmodeller, arbejdsgange eller processer
- Øge efterspørgsel og udvikling af markedet og forbrugernes efterspørgsel på bæredygtige og ressourceeffektive løsninger
- Afprøvning og test mhp. på at implementere eller skalere cirkulære løsninger for at vurdere de energieffektiviserende og ressourcebesparende potentialer og økonomiske gevinster

B. Partnerskaber og værdikædesamarbejder

Partnerskaber og samarbejder er afgørende for både grøn omstilling og konkurrencekraft hos mange virksomheder.

Indsatser skal understøtte overgang til cirkulær økonomi gennem partnerskaber, værdikædesamarbejder, netværksskabelse og symbioser i SMV'er. Det kan være SMV'er, der endnu ikke er tilstrækkeligt modne til at indgå i den grønne omstilling, og som gennem opbygning af kapacitet, adgang til partnerskaber, værdikæder eller netværk kan begynde grøn omstilling til cirkulær økonomi, gennem nye samarbejder. Det kan også være SMV'er med en højere grad af modenhed, som allerede er i gang med omstilling til en bæredygtig forretning og forretningsmodel, men som har behov for fx ny viden eller nye værdikædesamarbejder for at udvikle virksomhedernes grønne omstilling, videreudvikle grønne forretningsmodeller og arbejde yderligere med hele økosystemet til gavn for virksomhedens grønne omstilling.

Indsatserne kan fx være:

- Opbygge eller øge kapacitet og overgang til grøn omstilling og cirkulær økonomi gennem adgang til partnerskaber, værdikædesamarbejder, netværksskabelse og symbioser i SMV'er
- Udvikling, etablering og/eller afprøvning af samarbejder, netværk, værdikædesamarbejder og symbioser, som understøtter virksomhederne i omstilling til cirkulær økonomi
- Samarbejder mellem fx offentlige og private indenfor fx byggeri, affaldssortering af fx plast eller tekstiler

C. Tværgående aktiviteter

Indsatser under et eller flere af de ovenstående hovedområder kan anvende tværgående aktiviteter. De tværgående aktiviteter kan ikke stå alene.

Test og demonstration af cirkulære løsninger

Som led i omstilling af en virksomhed eller en værdikæde kan Regionalfonden støtte test af cirkulære løsninger, forretningsmodeller eller processer for at vurdere konkrete løsninger eller potentialer for virksomhederne i overgangen til cirkulær økonomi, så de kan få et solidt grundlag til at omstille sig til cirkulær økonomi. Det kan fx være test og demonstration af cirkulære løsninger, forretningsmodeller eller processer og/eller samarbejds- og udviklingsprojekter.

Det vil være muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten SMV'en (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, fx hos et laboratorium.

Viden om grøn omstilling og cirkulær økonomi

Som led i omstilling af en virksomhed eller en værdikæde kan Regionalfonden støtte, at SMV'erne får adgang til viden og rådgivning om grøn omstilling, der kan sikre, at SMV'erne finder den rigtige indgang til at starte eller fortsætte grøn, cirkulær omstilling. Det kan ske gennem adgang til viden, kompetenceløft, kompetencer og kapacitet for at kunne omsætte de potentielle gevinster ved cirkulær økonomi.

Kompetenceløft og tilførsel af viden om grønne løsninger og /eller cirkulær økonomi til SMV'erne, skal tage afsæt i virksomhedernes behov, og må ikke være længerevarende eller kompetencegivende forløb. Der lægges vægt på, at det er tilførsel af ny viden, der er nødvendig for virksomhederne for at kunne indgå i grøn omstilling.

Implementering

Virksomheder kan, uanset geografisk lokalisering, få støtte til implementering af grønne cirkulære forretningsmodeller eller processer og/eller indkøb af maskiner og udstyr. Der gives støtte til rådgivning til implementering, maskiner og udstyr, licenser, knowhow, certificeringer og rådgivning i forbindelse hermed.

Der ydes dog ikke støtte til udgifter til implementering af maskiner og udstyr, der alene vedrører installationer, der optimerer bygningsmassens eller et produktionsanlægs energiforbrug som eksempelvis varmepumper, LED-pærer, fjernvarme eller anden energiforsyning til virksomhedernes bygninger/anlæg.

Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Investeringer i software, udstyr og maskiner, der er nødvendige for at påbegynde en grønnere omstilling i SMV'erne, kan støttes inden for EU's statsstøtteregler. Støtte til implementering kan uden for de særlige geografiske statsstøtteområder ydes i henhold til 1) de minimis eller 2) reglerne om investeringsstøtte til SMV'er i EU's generelle gruppefritagelsesforordning [art. 17].

Generelt om indsatser under 'Grønnere ressourceeffektive virksomheder gennem cirkulær økonomi'

Det er en forudsætning for støtte, at der arbejdes med at omstille virksomhederne til en mere cirkulær økonomi. Indsatsen skal bidrage til reduktion af virksomhedernes ressourceforbrug og affaldsmængde. Hvis flere virksomheder indgår i et samarbejde om cirkulær økonomi, er det tilstrækkeligt, hvis én af de involverede virksomheder gennem de støttede aktiviteter kan reducere sit ressourceforbrug eller sin affaldsmængde væsentligt og målbart.

De vigtigste målgrupper

Målgrupperne er henholdsvis SMV'er og iværksættere, der har etableret sig med CVR-nummer. Iværksættervirksomheder (uanset hvor længe de har været etableret) er en del af målgruppen, da det er vigtigt, at nye virksomheder får tænkt bæredygtighed ind i deres forretning fra begyndelsen.

Der er et særligt potentiale for, at grønne iværksættere kan bidrage til store virksomheders og myndigheders omstilling til cirkulær økonomi.

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for indsatserne, men store virksomheder kan fx medvirke i én til én samarbejder, samarbejder og partnerskaber og bidrage til at styrke økosystemer omkring SMV'erne. De store virksomheder kan aflønnes for deres projektdeltagelse som partner i projektet, eller indkøbes som ekstern leverandør til projektet. Store virksomheder indgår i givet fald i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne. Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ernes adgang til fx samarbejder, værdikæder, symbioser, viden eller test.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke fastsat specifikke målområder eller planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

Indsatser kan også understøtte virksomheder, der i forbindelse med grøn omstilling og overgangen til cirkulær økonomi har behov for at øge et globalt udsyn, internationale værdikæder og internationalisering. Øget internationalisering kan være nødvendig og vigtig for virksomhederne i en cirkulær omstilling og for at styrke konkurrenceevnen hos virksomhederne. Danske virksomheders løsninger har også et eksportpotentiale, som internationalt samarbejde kan bidrage til at udløse. Danske virksomheder har en styrke på det grønne område og er godt positioneret til på en og samme tid at bidrage til at løse globale udfordringer med klima, bæredygtighed og grøn energi, ansvarligt forbrug og produktion samt vandrensningsteknologi og effektiv vandforsyning.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde indenfor cirkulær økonomi er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for øget samarbejde.

I Østersøstrategiens handlingsplan er det fx særligt relevant med samarbejde inden for områderne (*policy areas*) Nutri, Hazards, Bio-economy og Ship, men andre områder kan også være relevante.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked, fx Danmarks Grønne Investeringsfond og Danmarks Grønne Fremtidsfond.

Med oprettelsen af *Danmarks Grønne Fremtidsfond* blev Vækstfonden tilført et egenkapitalindskud på 4 mia. kr., som anvendes til at understøtte og udvikle markedet for grøn risikovillig kapital.

Der er i partnerskabsprocessen primært identificeret behov for støtte i form af tilskud. Dette vurderes også at give den bedste synergi til andre nationale og fælleseuropæiske ordninger. Der er også identificeret behov for tilskud, der kan imødegå den udfordring, at ambitiøs affaldssortering og genanvendelse af materialer forudsætter teknologi og anlæg, der kan adskille sammensatte produkter, fx mælkekartoner. Udfordringen består i, at virksomhedernes incitament til at foretage private investeringer i relevante anlæg forudsætter en vis (og stabil) mængde af det sammensatte produkt, som skal adskilles mhp. genanvendelse. Her vil tilskud være det bedste instrument til at reducere risikoen ved den private investering, så der skabes en efterspørgsel på affaldsprodukter med potentiale for genanvendelse.

Indikatorer⁸

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
2	vi)	ERDF	Mere udviklede	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	302	1510
2	Vi)	ERDF	Overgang	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	138	690

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
2	vi)	ERDF	Mere udviklede	RCR 29	Skønnet drivhusgasemission*	Tons CO ₂ -ækvivalenter pr. År, ghg protokol	315.100	260.300	Klimakompas 2.0 (ERST)	
2	Vi)	ERDF	Overgang	RCR 29	Skønnet drivhusgasemission*	Tons CO ₂ -ækvivalenter pr. År, ghg protokol	144.900	119.700	Klimakompas 2.0 (ERST)	
2	Vi)	ERDF	Mere udviklede	RCR 47	Genanvendt affald	Tons pr. år	0	26.200	Monitoring	
2	Vi)	ERDF	Overgang	RCR 47	Genanvendt affald	Tons pr. år	0	12.100	Monitoring	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

⁸ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
2	ERDF	Mere udviklede regioner	vi)	074	Støtte til miljøvenlige produktionsprocesser og ressourceeffektivitet i SMV'er	€ 63.997.326,01
2	ERDF	Mere udviklede	Vi)	030	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder med fokus på cirkulær økonomi	€ 7.110.814,00

Prioritet 3 Forudsætningskabende turismeinfrastruktur fremmer investeringer og beskæftigelse

Specifik målsætning

4.v at styrke kulturens og den bæredygtige turismes rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Turisme er en styrkeposition for Danmark og et vigtigt væksterhverv, der skaber arbejdspladser og omsætning i hele landet. Turismen har stor betydning for, at byer og lokalområder også uden for højsæsonen kan have arbejdspladser, åbne butikker og attraktive kultur- og oplevelsestilbud.

Før 2020 var dansk turisme i kraftig vækst, og turismen udgør fortsat et markant vækstpotentiale for Danmark. Internationale prognoser forventer fortsat global vækst i turismen frem mod 2030, såvel som en øget efterspørgsel efter bæredygtige løsninger.

Hvis den danske turismebranche og dens følgeerhverv skal have del i den forventede fremtidige vækst, er det afgørende, at der er gode vilkår for udvikling i områder, hvor turismens vækstpotentiale ikke udnyttes. En forudsætning for denne vækst er, at der kan tilbydes et bæredygtigt, konkurrencedygtigt og attraktivt turismeprodukt med kapacitet, plads og faciliteter til turisterne, som matcher turisternes efterspørgsel.

Manglende investeringer i turismeproduktet uden for storbyerne er imidlertid en bremse for væksten og jobskabelsen og for fastholdelsen af arbejdspladser. Mange lokalområder oplever et markant investeringsefterslæb og en nedslidning af turismeproduktet, hvilket gør det fortsat vanskeligere at tiltrække investeringer og imødekomme den stigende efterspørgsel.

I Kommissionens landespecifikke henstillinger fra 2020 anbefales Danmark at tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning efter pandemien.

Turismeerhvervet har en høj koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. Derfor har ledigheden i turismebranchen ramt de ufaglærte særligt hårdt, for hvem de sociale og menneskelige konsekvenser ved at stå uden for arbejdsmarkedet er store.

Indsats

Indsats under denne prioritet skal sikre fornyelse og forbedring af turismeproduktet ved at gøre områder mere attraktive, så de styrker turismen og bidrager til at drive en bæredygtig udvikling i området. Indsatsen skal støtte projekter, der fremhæver et områdes iboende potentialer med respekt for natur, miljø og kultur. Projekter skal understøtte en transformation af området, så det inspirerer til ophold, aktiviteter, events og anden kommerciel aktivitet. Derigennem skabes bedre forudsætninger for at forlænge højsæsonen for turister og for at tiltrække yderligere investeringer med henblik på bl.a. at fastholde, genskabe og skabe nye arbejdspladser til især ufaglærte på kanten af arbejdsmarkedet med sociale og samfundsøkonomiske gevinster til følge.

Projekter under dette indsatsområde skal være af strukturel betydning. Strukturel betydning indebærer, at investeringen skal forbedre lokale forudsætninger for vækst i turismen væsentligt og målbart samt have betydning for den lokale beskæftigelse. Investeringen kan være koncentreret på en bestemt lokalitet eller kan være en sammenhængende investering i flere lokaliteter, der kan indgå i den samme oplevelse. Strukturel betydning indebærer også, at investeringen skal være et led i implementeringen af en bredere områdefornyelse og/eller som led i realisering af en helhedsorienteret udviklingsplan vedtaget i samspil mellem erhverv og civilsamfund. Dermed skabes et grundlag for kommercielle investeringer, hvor de private virksomheder og/eller investorer er med til at påvirke tilvejebringelsen og udformningen af projekterne, hvilket skaber grundlaget for at genskabe jobs for især ufaglærte på arbejdsmarkedet.

Indsats skal have til formål at understøtte en økonomisk, miljømæssig, socialt og kulturelt bæredygtig vækst i områdets turisme.

Projekteksempler:

- Etablering eller fornyelse af havnemiljøer, der faciliterer aktiviteter, ophold, og kommercielle tilbud på havnen herunder fx udlejning af vandsportudstyr, klatrevægge, skaterbane/sportsbane (fx med overfladevands-opsamling), havnebad, udspring, bade- og omklædningsfaciliteter, sauna mv., der inviterer til, at turister og borgere kan bruge vandet aktivt.
- Etablering af en sammenhængende og varieret oplevelserute, fx en strandpromenade, der formidler et steds kultur og historie, naturens kvaliteter mv. og forbinder eksisterende og nye byrum, oplevelsespunkter og funktioner sammen.
- Etablering eller udvikling af naturområder, herunder etablering af adgang til og brug af naturen, fx gennem større tematiserede legeområder, opholds- og grillpladser, multi- og aktivitetsområder mv.

Prioriteten vil have fokus på at fremme tiltrækning af private investeringer i strategisk, fysisk udvikling. Ved tildeling af tilsagn kan der lægges vægt på, at:

- Der kan opstilles en effektkæde for, hvordan projektets gennemførelse tiltrækker private investeringer og kan bidrage til at øge beskæftigelsen lokalt (økonomisk bæredygtighed).
- Der kan demonstreres en dialog med private virksomheder og/eller investorer, og at projekter har lokalbefolkningens opbakning og engagement (social bæredygtighed).

- Projektet er grønt og inkluderer bæredygtige hensyn til nærmiljøet, herunder fungerer inden for de gældende rammer for kystsikring og klitfredede og strandbeskyttede arealer, fx at projektet indeholder, elementer, der beskytter naturen mod klimaforbundne risici eller menneskelig påvirkning, etablerer grønne og klimavenlige faciliteter til turisterne og lignende (miljømæssig bæredygtighed).
- At indsatsen direkte eller indirekte formidler områdets historie, kultur eller identitet (kulturel bæredygtighed).
- At det fremgår klart, hvilke aktiviteter Regionalfonden skal støtte,
- At ansøgningen til Regionalfonden beskriver, hvordan de aktiviteter som Regionalfonden skal støtte, indgår i en bredere områdefornyelse af strukturel betydning.

Endeligt skal de støttede projekter have potentiale for synergi med Socialfondens (ESF+) indsatser for kompetenceudvikling (fx digitale kompetencer) og iværksætter, hvis adgang til kvalificeret arbejdskraft og lokal oplevelseskapacitet er identificeret som udfordringer for realisering af det stedbundne potentiale for vækst i turismen.

Projekter kan indeholde investeringer i digitalisering, i det omfang det indgår som en integreret del af eller er nødvendigt for at udløse potentialet i den fysiske investering.

De vigtigste målgrupper

Målgrupperne for indsatserne er virksomheder, organisationer, kommuner, turismeorganisationer, destinationsselskaber og offentligt lignende aktører i turismeerhvervet i bred forstand, og som er aktører, der bidrager til udvikling af byer og bymidter, landdistrikter og kystområder gennem turismeerhvervene.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke på forhånd fastsat specifikke målområder.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med kapitlet om turisme i Danmarks strategi for intelligent specialisering og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Internationalt samarbejde kan fx indebære fælles investering i infrastruktur, som binder en eller flere destinationer sammen på tværs af landegrænser, fx den dansk-tyske grænse. Der kan også indgås samarbejder med projekter i andre lande end Danmark, hvor de udenlandske projekter handler om at udvikle turismeerhverv og -oplevelser eller -kapacitet, som kan bidrage til realiseringen af regionalfondsprogrammets mål.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Der påtænkes ikke anvendelse af finansielle instrumenter. Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i *fælles goder*.

Indikatorer⁹

Tabel 2. Outputindikatorer

⁹ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
3	4.5 turisme	ERDF	Mere udviklede	RCO 77	Antal støttede kultur og turisme steder	Antal	1	7
3	4.5	ERDF	Overgang	RCO 77	Antal støttede kultur og turisme steder	Antal	1	3

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
3	4.5 turisme	ERDF	Mere udviklede	xx (egen)	Andel private aktører, der oplever det mere attraktivt at drive virksomhed/lave private investeringer end før	pct.	0	80 pct.	Xxx	programspecifik
3	4.5	ERDF	Overgang	egen	Andel private aktører, der oplever det mere attraktivt at drive virksomhed/lave private investeringer end før	Pct.	0	80 pct.	xx	programspecifik
3	4.5 turisme	ERDF	Mere udviklede	RRCR 01	Skabte jobs	Årlige fuldtidsjobs	0	900	xx	xx
3	4.5	ERDF	Overgang	RRCR01	Skabte jobs	Årlige fuldtidsjob	0	400	xx	xx

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype¹⁰

¹⁰ Inden midtvejsgennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
3	ERDF	Mere udviklede regioner	i)	163	Beskyttelse, udvikling og fremme af offentlige aktiver inden for turisme og beslægtede tjenester inden for turisme	€ 13.273.519,47
3	ERDF	Mere udviklede regioner	i)	057	Foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer og forebyggelse og styring af klimaforbundne risici: oversvømmelser og jordskred (herunder oplysningskampagner, civilbeskyttelse samt systemer til katastrofehåndtering, infrastrukturer og økosystembaserede tilgange)	€ 3.318.379,87

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Prioritet 4 Levende og bæredygtige bymidter

Specifik målsætning

(i) at fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Europa-Kommissionens landespecifikke anbefalinger peger på, at Danmark bør investere i SMV'ernes kapacitet til at absorbere viden udefra og indføre ny teknologi.

I de mindre og mellemstore byer på 4.000 – 20.000 indbyggere er der ifølge prognoser stor risiko for, at butikslivet forsvinder. Kommuner, som ikke har en stor handelsby, og som evt. er under yderligere pres fra større handelsbyer i nabokommunerne, får svært ved at fastholde de hverdagsfunktioner, der skal til at for sikre et attraktivt og bæredygtigt byliv.

Samtidig er bymidterne naturlige sociale mødesteder for borgere med forskellig baggrund og bidrager dermed til sammenhængskraften i samfundet. Under COVID19-krisen har det vist sig,

hvor vigtige byernes pladser og grønne områder er. Borgerne har haft behov for mødesteder med god plads til at holde afstand.

Bymidterne har både direkte og indirekte betydning for virksomheders lokaliseringsvalg. Direkte over for den store andel virksomheder, der foretrækker bymæssige omgivelser med service, og indirekte ved, at attraktive bymidter er med til at tiltrække bosætning, som har betydning for udbuddet af kvalificeret arbejdskraft. Hvis det fortsat skal være attraktivt at drive og etablere virksomhed og bosætte sig i landdistrikterne, er det derfor vigtigt, at bymidterne, især i de mellemstore byer omstilles, så der kan fastholdes et bæredygtigt byliv på trods af et faldende antal fysiske butikker.

I sommeren 2020 blev der nedsat Partnerskab for levende bymidter, der har til formål at indsamle viden på området, udarbejde en værktøjskasse og komme med anbefalinger til statslige indsatser til at fremme levende bymidter. Der er i partnerskabet peget på, at problemstillingen i bymidterne er yderst kompleks, da den går på tværs af brancher, fagområder og myndigheder og derfor kræves der også en bred, tværfaglig og langsigtet indsats, hvis man skal omstille bymidterne fra de traditionelle handelscentre til multifunktionelle, bæredygtige aktivitetscentre. Projekter under indsatsen kan fx. indgå som opfølgning på Partnerskab for levende bymidter og understøtte, at byer og lokalområder også uden for højsæsonen kan have arbejdspladser, åbne butikker og attraktive kultur- og oplevelsestilbud til såvel besøgende som områdets borgere.

Indsatstyper

Nedenfor er fire typer indsatser, der kan støttes med regionalfondsmidler for at fremme bæredygtige og levende bymidter. Der er stor forskel på, hvilke udfordringer de lokale virksomheder står med, og dermed hvilke indsatser der er brug for at søge midler til. I nogle kommuner vil man fx være så langt i en inddragelses- og strategiproces, at der mangler midler til at gennemføre nogle fysiske forandringer i bymidten, mens andre kan have brug for midler til alle nedenstående fire typer/faser.

1. Facilitere etablering af formelle privat-offentlige bysamarbejder.

Erfaringen viser, at det er en lang og kompliceret proces at etablere et bredt og formelt bysamarbejde. En indsats som for mange byer kræver ressourcer og faglige kompetencer, der ofte ikke er til stede. Kommuner kan derfor i samarbejde med relevante aktører ansøge om midler til en tidsbegrænset indsats med at facilitere og kompetenceudvikle nøglepersoner, der kan medvirke til etablering af formelle bysamarbejder. Det kunne være i form kompetenceudviklingsforløb, konsulentbistand eller tidsbegrænset sekretariatsbetjening af erfagrunder på tværs af kommuner.

2. Strategisk udvikling af byerne.

For at kunne skabe bæredygtige byer er der i mange byer brug for en langsigtet strategisk planlægning. Strategierne skal udarbejdes af de relevante urbane, lokale og territorielle myndigheder eller organer og indeholde en analyse af det geografiske områdes udfordringer, udviklingsbehov og potentiale under en helhedsorienteret tilgang, en beskrivelse af inddragelsen af det lokale bymidtesamarbejde i udformning og gennemførelse af strategien samt evt. planlagte projekter. Dette kræver ofte udarbejdelse af forskellige analyser forud for de egentlige strategier. Kommuner kan søge midler til indsatser, der kan underbygge vidensgrundlaget for de strategiske beslutninger, der skal træffes om bymidtens udvikling.

Kommunen (og eventuelle partnere) skal – for den pågældende by – udarbejde en bystrategi, der i relevant omfang beskriver en integreret indsats i forhold til økonomiske, klima- og miljømæssige, demografiske og sociale udfordringer i de enkelte byområder, og som i relevant omfang tager højde for at fremme sammenhængen mellem by og land, og som er baseret på relevante socioøkonomiske analyser. Danmark har i en årrække nationalt finansieret helhedsorienterede indsatser i forhold til bæredygtig byudvikling. Bæredygtighed er desuden integreret i byplaner og lokale SDG strategier (SDG: FN's verdensmål). Bystrategien kan evt. dække et geografisk område, som indeholder flere byer. Flere kommuner kan desuden gå sammen om at udarbejde en eller flere bystrategier for et antal byer.

Hvis der allerede foreligger en helhedsorienteret bystrategi for den pågældende by eller byer, kan der søges støtte til de to indsatstyper/faser nedenfor. Forvaltningsmyndigheden kan også vælge at åbne for ansøgninger til alle fire faser, så der iværksættes projekter, der først udvikler bystrategier og derefter implementerer bystrategierne.

3. Midler til omstilling af bymidteerhverv, herunder kompetenceudvikling

For at kunne ruste byernes erhverv (herunder detailhandelserhvervet), så de i højere grad kan tilpasse sig de løbende forandringer med øget nethandel, fraflytning, nye markedsbehov mv., er der brug for at stille udviklingsmidler til rådighed for de lokale erhvervsdrivende. Det kunne fx være kompetenceudviklingsmidler eller erhvervsudviklingsmidler indenfor digital omstilling, markedsføring, kundeservice, oplevelsesøkonomi, turisme, grøn omstilling, cirkulær økonomi mv.

Der er gode erfaringer med, at flere kommuner går sammen for kunne tilbyde kompetenceudviklingsforløb og vidensindsamling.

4. Midler til fysisk omstilling.

De fysiske rammer spiller en vigtig rolle for at fastholde og understøtte levende og bæredygtige bymidter. Kommuner kan derfor – gerne i samarbejde med andre aktører – få støtte til udvikling af bæredygtige byer fx anlæg/faciliteter, der skaber samlende byrum med fokus på rent og bæredygtigt miljø, klimatilpasning, samt grønne områder og bæredygtigt byliv. Det kan også være til bevaring og/eller fornyelse af vigtige kulturmiljøer eller bygninger, eller etablering af velfærdscentre i sammenhæng med det øvrige bymidteliv.

I disse fysiske projekter kan eventuelt indgå udvikling af nye løsninger gennem lokale SMV'er. Det kan evt. stilles som krav, at midler til bymidtefornyelse så vidt muligt bør gå til projekter, hvor der også er indtænkt biodiversitet, klimaforebyggelse eller klimatilpasning.

Krav til organisering og udvælgelse af aktiviteter

De relevante kommuner har ansvaret for gennemførelsen af den integrerede bystrategi, ligesom de forestår opgaven vedrørende udvælgelse af operationer (projekter og aktiviteter), der skal have støtte fra Regionalfonden. Der kan nedsættes et indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling, som kan indstille om anvendelsen af midlerne.

Kun kommuner kan være tilsagnsmodtager som udgangspunkt. Andre aktører, fx organisationer, kan være tilsagnsmodtagere, hvis de agerer i partnerskab med relevante kommuner. Men de samlede helhedsorienterede indsatser i kommunen kan

- udviklet af en kommunes forvaltning, der sender en ansøgning og implementerer aktiviteterne i sammenhæng med resten af den integrerede strategi.

- udviklet af en række aktører uden for den kommunale forvaltning, som går sammen om en række aktiviteter, som kommunen støtter op om og er tilsagnsmottager på vegne af.
- en blanding af de to former.

Aktiviteterne i en by eller byer kan gennemføres i partnerskaber mellem fx kommuner, virksomheder handelsstandsforeninger, civilsamfund, ejendomsejere mv. Der kan indgå aktører, som ikke er lokale, fx landsdækkende organisationer.

Når kommunen skal udvælge konkrete projekter og aktiviteter, der skal støttes af Regionalfondens, skal der som minimum lægges vægt på:

- At det fremgår helt klart, hvilke aktiviteter Regionalfondens skal støtte,
- At der opstilles en klar og om muligt evidensbaseret effektkæde, som forklarer, hvordan indsatsen konkret vil bidrage til bæredygtig byudvikling og levende bymidter, herunder hvordan den regionalfondsfinansierede indsats bidrager til at løse udviklingsmæssige udfordringer i udvalgte byer eller byområder, som en del af en strategi for en samlet integreret eller byplanmæssig indsats i de pågældende byer eller byområder.
- At ansøgningen til Regionalfondens beskriver, hvordan de aktiviteter som Regionalfondens skal støtte, hænger sammen med den integrerede bystrategi.
- At ansøgningen beskriver, hvordan den integrerede bystrategi implementeres, herunder særligt de aktiviteter, der finansieres af Regionalfondens.

Statsstøtte

Statsstøtte til kommercielle aktiviteter i projekterne ydes som de minimis-støtte

De vigtigste målgrupper:

Indsatsernes vigtigste målgrupper er SMV'er og enkeltmandsvirksomheder i bymidter. Det omfatter især detailhandel, men også spisesteder og liberale erhverv.

Der *skal* deltage virksomheder fra byen, som er målet for indsatsen, mens virksomheder fra andre områder *kan* deltage, fx som samarbejdspartnere.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelsens hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som

projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Danmark har en bystruktur præget af få store byer og mange mindre byer, som danner grundlag for både arbejdspladser, adgang til velfærd, uddannelse mm. Samtidig er der ikke kutyme for at køre langt til fx arbejde eller indkøb.

Målområder er primært byer i Danmark med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere. I de små byer fra 1.000 indbyggere og op til omkring 4.000 indbyggere er det svært at opretholde et større udbud af udvalgswarebutikker. I flere af disse byer er der ikke længere basis for et byliv med både butikker og andre former for privat og offentlig service. De større byer med over 20.000 indbyggere oplever også tomme butikslokaler, men kan ofte pga. deres indbyggertal fastholde et pænt udbud af både privat og offentlig service. Herimellem findes en række mindre og mellemstore byer fra 4.000 indbyggere og op til 20.000 indbyggere. I byer af denne størrelse er det realistisk, med de rette indsatser, at kunne fastholde en række private og offentlige servicefunktioner samt et idræts-, kultur- og foreningsliv, der tilsammen kan danne grundlag for et egentligt byliv. Der bor næsten en million danskere i disse byer, som ofte også er hovedbyer i kommunerne, og hvor det er afgørende for såvel byens som de omgivende landsbyer og landdistrikters udvikling, at der fastholdes en levende bymidte med de nødvendige funktioner og et attraktivt byliv. Der er i alt 119 byer i DK med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, mens der kun er 35 byer med flere end 20.000 indbyggere. I en fjerdedel af de danske kommuner har den største by under 10.000 indbyggere. Heraf er der fire ø-kommuner, hvor den største by har mindre end 4.000 indbyggere.

Byer med mere end 20.000 indbyggere kan være målområde for støtte, hvis de oplever udfordringer i samme grad som de mindre byer mht. fx tomme lokaler, faldende omsætning i butikkerne eller faldende kundestrøm i bymidten.

I udgangspunktet er alle byerne i konkurrence med hinanden om at få midler fra Regionalfonden.

I udmøntningen af programmet kan der evt. målrettes midler til byer og byområder, der udpeges i regi af en national ordning. Det kan fx være en forsøgsordning for byer, hvor

kommuner kan ansøge om at få en konkret afgrænset bymidte i kommuneplanen sat fri af eksisterende bindinger, lovgivninger og praksis, som ikke strider mod Grundloven og internationale konventioner mhp. at afprøve nye initiativer og tiltag, der kan understøtte kommunens arbejde med stærke lokalsamfund med en levende og aktiv bymidte efter lokale behov.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Der findes mange byer, som har gode erfaringer med at lave bymidtesamarbejder eller konkret Business Improvement Districts (BIDs), der er en metode til at skabe rammen for samarbejde på tværs af aktører i en by. EU-programmet URBACT støtter erfaringsudveksling mv. mellem byer og andre aktører, og projekter støttet af Regionalfondens kan med fordel trække på erfaringer, netværk og viden fra URBACT. Det kan både være forud for, parallelt med eller efter gennemførelsen af et projekt støttet af regionalfondens.

Konkrete eksempler på samarbejdsbyer er Canterbury, Storbritannien (BID-samarbejde med lovgivning), Hamborg og øvrige Slesvig-Holsten, Tyskland (BID-samarbejder med lovgivning), samt i Sverige: Västervik (succesfuldt frivilligt bysamarbejde i Västervik Citysamverkan) og Linköping, Östersund, Karlskrona og Åmål.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Der påtænkes ikke anvendelse af finansielle instrumenter. Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i partnerskabsdannelse og *fælles goder*.

Indikatorer¹¹

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategorikategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)	Bemærkning
4	5 i)	ERDF	Mere udviklede	Xx (egen)	Levende bymidter støttet	Antal levende bymidter	1	7	programspecifik
4	5 i)	ERDF	Overgang	x	Levende bymidter støttet	Antal levende bymidter	1	3	programspecifik

¹¹ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategor	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
4	5.i)	ERDF	Mere udviklede	Xx egen	Andel Private aktører der oplever det mere attraktivt at drive virksomhed/lave private investeringer end før	pct.	xx	80 pct.	Xxx	programspecifik
4	5 i)	ERDF	Mere udviklede	Xx egen	Antal virksomheder der gennemfører et kompetenceudviklingsforløb	Antal virksomheder	0	820	Monitoring	programspecifik
4	5 i)	ERDF	Overgang	Xx egen	Antal virksomheder der gennemfører et kompetenceudviklingsforløb	Antal virksomheder	0	380	Monitoring	programspecifik

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype¹²

Tabel 4: Dimension 1 — interventionsområde

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
4	ERDF		Fysisk genopretning og sikring af offentlige rum	166	€ 13.273.519,47
4	ERDF		Foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer og forebyggelse og styring af klimaforbundne risici: oversvømmelser og jordskred (herunder oplysningskampagner, civilbeskyttelse samt systemer til katastrof håndtering, infrastrukturer og økosystembaserede tilgange)	057	€ 2.844.325,60
4	ERDF		Beskyttelse af naturen og den biologiske mangfoldighed, naturarv og ressourcer, grøn og blå infrastruktur	079	€ 2.844.325,60

¹² Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Prioritet 5 Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi

Specifik målsætning¹³

i) at styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier

Interventioner fra fondene

Tilknyttede aktionstyper

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at flertallet af danske SMV'er ikke i tilstrækkelig grad ruster sig til fremtiden gennem innovation og omstilling. Der er derfor behov for at investere i at forbedre SMV'ernes innovationskapacitet og indførelsen af avancerede teknologier. Kommissionen anbefaler, at SMV'ernes innovationskraft øges ved *at forbedre forsknings- og innovationskapaciteten og indførelsen af avancerede teknologier i SMV'er*. Europa-Kommissionen anbefaler, at dette fx sker via klynger og netværk. Landerapporten anbefaler også, at Danmark investerer i *at udvikle kvalifikationer for intelligent specialisering, industriel omstilling og iværksætteri og skabe synergivirkninger med foranstaltninger til livslang læring*. Fra danske virksomheder og det brede partnerskab efterspørges integrerede projekter, hvor virksomheder tilbydes relevant kompetenceudvikling sammen med andre tiltag. Denne prioritet skal derfor levere investeringer, som svarer på begge anbefalinger fra landerapporten, mens Socialfonden+ som følge af arbejdsdelingen mellem fondene i Danmark støtter længerevarende kompetenceforløb.

Velfærdsstaten er under pres globalt som følge af bl.a. den demografiske udvikling, og en del af løsningen ligger i brugen af nye teknologier. Ny teknologi kan øge kvaliteten af den tilbudte velfærdsservice til borgerne, øge medarbejdernes produktivitet og reducere velfærdsstatens omkostninger. Samtidig udgør velfærdsteknologi et stort erhvervspotentiale for danske SMV'er, hvilket dels er afspejlet i udpegningen af life science og velfærdsteknologi som et af Danmarks områder for intelligent specialisering 2020-2023, dels som følge af den relativt store offentlige sektor i Danmark.

Med innovation forstås implementeringen af et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny eller væsentlig forbedret proces, en væsentlig ny organisatorisk metode eller en væsentlig ny markedsføringsmetode (OECD, Oslo-Manual). Det er således vigtigt at pointere, at der i regionalfondsindsatsen lægges en bred forståelse af innovation til grund, for på den måde bedst at kunne understøtte brede og sammenhængende innovationsforløb, uanset SMV'ens eller iværksætterens erfaring eller modenhed til at indgå i arbejdet med innovation.

Indsatsen bygger på en samarbejdslogik, hvor innovation sker i samarbejde og samskabelse med andre, herunder fx videninstitutioner, andre virksomheder eller offentlige aktører. Der kan med indsatsen derfor ydes støtte til en bred række af aktiviteter, som alle øger graden af samarbejde i det danske erhvervsmæssige økosystem for velfærdsteknologi.

Danske SMV'er og iværksættervirksomheder har meget varierende niveauer af innovationsmodenhed, forstået som forudsætningerne for og erfaringen med at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Der kan derfor støttes længerevarende og skræddersyede innovationsforløb for en given målgruppe, således at indsatsen dels kan rumme virksomheder med høj innovationsmodenhed, som blot er i tvivl om, hvilken anden videninstitution/virksomhed/GTS/myndighed der skal samarbejdes med for at skabe innovation, dels også virksomheder, der aldrig eller i ringe grad har haft kontakt med innovationssystemet, og som fx endnu ikke har fået klarlagt deres innovationspotentiale, og som dertil har brug for et løft af deres innovationsmodenhed.

Denne fleksibilitet og fokus på innovationsmodenhed skal tilføre værdi i snitfladen mellem regionalfondsfinansierede indsats og det øvrige, mere specialiserede innovationssystem, da der kan skabes forudsætninger for, at de støttede virksomheder kan fortsætte arbejdet med innovation og vækstsikring i det mere specialiserede innovationssystem. Hermed opleves et mere sammenhængende erhvervsfremmesystem og en tydeligere brugerrejse for virksomhederne. Det kunne eksempelvis være en SMV, som efter modning med støtte fra Regionalfonden får bedre forudsætninger for at indgå i Horisont Europa-projekter eller samarbejde med videninstitutioner.

Indsatstyper

A. Fremme af innovationskapacitet og samarbejdsprojekter

Innovationssamarbejdsprojekter, herunder forprojekter og gennemførlighedsundersøgelser, med fokus på produkt-, service-, markedsførings-, proces- eller organisatorisk innovation i samspil mellem virksomheder og med andre nationale og internationale aktører indenfor velfærdsteknologi såsom videninstitutioner, iværksætttermiljøer, investorer, private rådgivere og myndigheder, fx via samarbejdsbaserede F&U-aktiviteter, B2B-samarbejder, offentlig-privat-samarbejde, konceptudviklingsforløb samt behovs- og potentialeafdækningstiltag.

Indsats kan ligeledes støtte virksomhedernes udvikling af innovative løsninger. Det kan ske gennem ekstern rådgivning om innovation og styrket udnyttelse af avancerede teknologier. Det kan også være samarbejde mellem SMV'er eller iværksættervirksomheder og andre aktører, fx videninstitutioner, om udviklingen af nye løsninger, herunder også løsninger der styrker den digitale og/eller grønne omstilling. Det kan også være gennem kollektive forløb, netværk, sparring, vidensdeling, gå-hjem-møder til SMV'er og samarbejder.

Der skal indgå mindst én SMV eller iværksættervirksomhed i samarbejdsprojektet. Der stilles ikke krav om en bestemt sammensætning af yderligere aktørtyper, der involveres i samarbejdet, da det afgørende er selve samarbejds-elementet. Idet der er tale om udviklingen af innovative velfærdsteknologiske produkter og løsninger, vil offentlige aktører ofte være relevante i sådanne samarbejdsprojekter.

I forbindelse med samarbejdsprojekterne vil der derudover kunne støttes aktiviteter rettet mod kompetenceudvikling af virksomheders ledelse og medarbejdere mhp. at øge virksomhedens modenhed til at indgå i innovationsaktiviteter eller anvende nye, avancerede teknologier og/eller åbne nye markeder for virksomheden. Dette har til formål at ruste SMV'er og iværksættere bedre til at indgå i innovationsaktiviteter og dermed øge kontaktheden mellem SMV'er og iværksættere og det danske innovationssystem. På denne måde er det ikke kun i den regional-fondsfinansierede indsats, der skabes værdi, men også i et bredere perspektiv for virksomhederne og for det danske samfund.

B. Test- og demonstrationsfaciliteter

Det er muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten SMV'en (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan godt ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, fx hos et laboratorium.

C. Matchmaking, netværksskabelse og viden

For at øge optaget af SMV'er og iværksættere i de relevante økosystemer og innovationssystemer i bred forstand, støttes opsøgende arbejde rettet mod bl.a. virksomheder, der ikke tidligere har deltaget i innovationsaktiviteter. Dette kan fx være offentligt åbne konferencer, seminarer, gåhjemmøder, matchmaking-arrangementer, workshops, faglige netværk mv., hvor målgruppen mødes og inspireres til at samarbejde.

Derudover kan generel B2B-matchmaking mellem virksomheder og potentielle samarbejdspartnere i ind- og udland støttes for at nedbryde barrierer for samarbejde mellem virksomheder og for at afklare virksomheders potentiale ved at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Dertil kan idégenereringsforløb mellem virksomheder og med andre aktører støttes for at sikre, at innovationen sker med kobling til relevante problemstillinger, dels på enkeltvirksomhedsniveau, dels på samfundsniveau. Det kan fx være med udgangspunkt i offentlige institutionernes behov, hvor den offentlige sektors efterspørgsel skaber nye markeder for SMV'ers innovative velfærdsteknologiske løsninger og produkter.

Der kan ydes støtte til innovationsklyngers udveksling af erfaringer og viden samt kommunikation herom. Der kan også gives støtte til innovationsklyngers udarbejdelse af analyser, som er relevante for at styrke forsknings- og innovationskapaciteten hos SMV'er og udbrede avancerede teknologier. Innovationsklynger skal i denne forbindelse være udpeget af uddannelses- og forskningsministeren til at varetage klyngeindsatsen for et erhvervs- og teknologiområde i

henhold til lov om erhvervsfremme og strategien for decentral erhvervsfremme eller yderligere spirende erhvervs- og teknologiområder.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men store virksomheder kan medvirke i én til én samarbejder, medvirke i bredere samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens innovationskapacitet, fx ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Tidlige innovationspartnerskaber mellem iværksættervirksomheder og SMV'er er centrale for innovation i flere brancher. Iværksætterne og SMV'erne er ofte *first movers* inden for forretningsanvendelse af ny teknologi, mens de etablerede virksomheder i mange tilfælde er vejen til markedet for de nye idéer. Mange store danske virksomheder har dog en tendens til at innovere *inhouse*. Der er derfor behov for at bygge bro mellem de store virksomheder og de mindre iværksættere og SMV'er.

Støtte til rammeprojekter ydes som deminimis støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Indsætternes målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder inden for velfærdsteknologi, som er et af Danmarks områder for intelligent specialisering som beskrevet i Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsætterne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er

der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's Handicap-konvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger som værende i øvrigt af samme kvalitet, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

De interregionale, grænseoverskridende og tværnationale aktioner

Virksomheders deltagelse i samarbejde om konkrete innovationsprojekter med stærke, internationale aktører har generelt en positiv betydning for deres konkurrenceevne og markedsadgang. Samarbejde med de bedste fagmiljøer uden for Danmark er samtidig en forudsætning, hvis dansk velfærdsteknologi skal være i verdensklasse.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen (MRSBSR). Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på innovationsområdet er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for bl.a. klynge-til-klynge samarbejde for at binde innovationsøkosystemet tættere sammen på tværs af den dansk-svenske grænse.

I MRSBSR er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for området (*policy area*) Innovation.

Der er også muligheder for samarbejde forud for eller efter projekter i regi af instrumentet til interregionale innovationsinvesteringer (I3), bl.a. med aktører fra Polen, Estland, Letland og Litauen.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer.

Den påtænkte anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer.

Matchfinansieringsordningen tilbyder lån på op til 3 mio. kr. målrettet nye, vidensbaserede iværksættervirksomheder. Med ordningen matcher Vækstfonden privat finansiering fra private business angels, venturefonde mv. med et lån. Matchfinansieringsordningen skal sikre, at den tidlige indsats for vidensbaserede iværksættervirksomheder kobles tættere til de eksisterende, mere markedsnære statslige indsatser, og Vækstfonden koordinerer derfor løbende sin indsats med Innovationsfonden samt de relevante vidensinstitutioner.

Med oprettelsen af Danmarks Grønne Fremtidfond blev Vækstfonden tilført et egenkapitalindskud på 4 mia. kr., som anvendes til at understøtte og udvikle markedet for grøn risikovillig kapital. Der er primært tale om direkte egenkapitalinvesteringer samt fondsinvesteringer i SMV'er og små midcaps.

Indikatorer

Tabel 1: Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID [5]	Indikator [255]	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	i)	ERDF	Mere udviklede	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikro-virksomheder, små, mellemstore og store virksomheder) *	Virksomheder	14	70
1	I)	ERDF	Overgang	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikro-virksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	6	30
1	I)	ERDF	Mere udviklede	RCO10	Virksomheder, der samarbejder med vidensinstitutioner	Virksomheder	6	30
1	I)	ERDF	Overgang	RCO 10	Virksomheder, der samarbejder med vidensinstitutioner	Virksomheder	4	20

Tabel 2: Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID [5]	Indikator [255]	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Referencår	Mål (2029)	Datakilde [200]	Bemærkninger [200]
1	i)	ERDF	Mere udviklede	RCR 3	SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation*	Virksomheder	0		30		
1	I)	ERDF	Overgang	RCR03	SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation*	Virksomheder	0		10		
1	i)	ERDF	Mere udviklede	RCR 05	SMV'er der innoverer internt	Virksomheder	0		10		
1	I)	ERDF	overgang	RCR 05	SMV'er der innoverer internt	Virksomheder	0		10		

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 1: Dimension 1 – interventionsområde

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	ERDF	Mere udviklede regioner	i)	010	Forsknings- og innovationsaktiviteter i små og mellemstore virksomheder, herunder netværksaktiviteter	5.410.144,32

Tabel 2: Dimension 2 – finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

Tabel 5: Dimension 7 – ligestilling mellem kønnene under ESF+*/EFRU/Samhørighedsfonden/FRO

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)

* I princippet bidrager 40 pct. til ESF+ til spring af ligestilling. Der anvendes 100 pct., når medlemsstaten vælger at anvende ESF+-forordningens artikel 6 samt programspecifikke aktioner inden for kønsligestilling.

2.T Prioriteter vedrørende teknisk bistand

Prioritet 6 vedrørende teknisk bistand

Beskrivelsen af teknisk bistand i henhold til betalinger af faktiske omkostninger — artikel 36 og artikel 51 (b). Fritekstfelt [5 000 tegn]

Generelt vil der være tale om at gennemføre de nødvendige aktiviteter som medlemsstaten er forpligtet til i henhold til nationale regler samt forordningerne, jf. den generelle forordnings Afsnit VI om Forvaltning og Kontrol art. 69 og kapitel II Standard forvaltnings- og kontrolsystemer, hvor forvaltnings- (herunder betalingsfunktionen) og revisionsmyndighedens opgaver er beskrevet. Hertil kommer de opgaver, der i forordningen er beskrevet i forhold til evaluering, information, synlighed og kommunikation. Generelt kan der være tale om opgaver i tidligere, nuværende og kommende programmer, som kan støttes i henhold til forordningens art. 36.

Fx er der tale om:

- At fastlægge udvælgelseskriterier og støtteberettigelsesregler.
- At udbyde midlerne i eventuelle ansøgningsrunder, med henblik at modtage ansøgninger.
- At gennemgå ansøgninger og udarbejde sagsfremstilling til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse således der kan foretages udvælgelse og indstilling til forvaltningsmyndigheden, eller træffes afgørelse af forvaltningsmyndigheden selv uden indstilling fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.
- At træffe afgørelse i sager, der er indstillet til støtte eller afslag.
- Forvaltningsmyndighedens tjek af indkomne projektregnskaber, herunder opfølgning på aktiviteter og milepæle, samt videreformidling af tilskud til de endelige støttemodtagere.
- Vejledning af ansøgere og støttemodtagere om regler (herunder statsstøtte- og udbudsregler), dokumentationskrav og forretningsgange.
- At vedligeholde og udvikle IT-systemer til brug for ansøgninger, sagsbehandling, økonomistyring, resultatmåling, information og kontrol af projekterne.
- At gennemføre kontrol, eventuelt med ekstern bistand, af de støttede projekter og de administrative systemer/myndigheder.
- At støtte myndigheder eller andre, der får delegeret dele af forvaltningsopgaven, fx dele af arbejdet med information, vurdering og indstilling af ansøgninger, samt opfølgning på og vurdering af resultater. Der kan også være tale om sekretariatsbistand til udvalg der lokalt arbejder med projektstrategier/-ideer, eller øge kapaciteten hos andre i partnerskabet, hvis der opstår behov.
- At udarbejde materiale til de obligatoriske gennemførelses- og årsrapporter, herunder materiale til årsmøde med Europa-Kommissionen.
- At sekretariatsbetjene Overvågningsudvalget og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse vedrørende gennemførelsen af programmet.
- At følge op på og om nødvendigt anmode om ændringer i programmet eller planlægge og drøfte indhold for programmer i kommende programperioder.
- At revidere kommunikationsstrategien og sikre information af ansøgere og offentlighed.
- At revidere evalueringsplanen og sikre støtte til og gennemførelse af evalueringer.
- At sikre grundlaget for betalingsanmodninger og ansøge Europa-Kommissionen om midlerne.

Udgifterne vil bl.a. omfatte løn, ekstern konsulentbistand, udgifter til møder, seminarer, konferencer og lign., udgifter til kurser og uddannelse, rejser og ophold, indkøb af materialer og udstyr (herunder IT-udstyr), samt yderligere driftsudgifter.

Beskrivelsen af teknisk bistand i henhold til betalinger, der ikke er knyttet til omkostningerne — artikel 31.

Fritekstfelt [3 000 tegn]

Tabel 8: Dimension 1 — interventionsområde

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Kode	Beløb (EUR)
5	ERDF	Mere udviklede	179	347.037,01
5	ERDF	Overgang	179	159.642,47
5	ERDF	Mere udviklede	180	5.899.629,13
5	ERDF	Overgang	180	2.713.922,07
5	ERDF	Mere udviklede	181	694.074,02
5	ERDF	Overgang	181	319.284,95

3. Finansieringsplan

[foreløbig]

Tabel 11: Finansieringsramme pr. fond og national medfinansiering

Politisk målsætning	Prioritet	Beregningsgrundlag for EU-støtten (samlet eller offentligt)	Fond	Regionskategori*	EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Nationalt bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	I alt	Medfinansieringssats
nr. eller teknisk bistand						EU-bidrag minus fleksibilitet	Fleksibilitet		offentligt	privat		
					a=g+h	g	h	(b)=(c)+(d)	(c)	(d)	(e)=(a)+(b)**	(f)=(a)/(e)**
PO1	Prioritet 1: innovation, konkurrenceevne, digitalisering	Samlet eller offentligt	ERDF	Mere udviklede regioner	85.584.544,32	72.746.338,23	12.838.206,09	128.376.816,48	80.877.394,56	47.499.421,91	213.961.360,79	40%
				Overgangsregioner	39.370.234,71	33.464.458,25	5.905.776,46	26.246.823,14	16.535.497,96	9.711.325,18	65.617.057,85	60%
PO2	Prioritet 2: Grøn	Samlet eller offentligt	ERDF	Mere udviklede regioner	48.703.681,50	41.397.830,83	7.305.850,67	73.055.522,25	54.791.644,04	18.263.878,22	121.759.203,75	40%
				Overgangsregioner	22.404.458,51	19.043.652,44	3.360.806,07	14.936.305,67	11.202.229,25	3.734.076,42	37.340.764,18	60%
PO4	Prioritet 3: Turisme			Mere udviklede regioner	11.364.192,35	9.659.493,86	1.704.698,49	17.046.288,53	15.341.659,67	1.704.628,85	28.410.480,88	40%
				Overgangsregioner	5.227.706,98	4.443.518,90	784.188,08	3.485.137,99	3.136.624,19	348.513,80	8.712.844,97	60%

Politisk målsætning	Prioritet	Beregningsgrundlag for EU-støtten (samlet eller offentlig)	Fond	Regionskategori*	EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Nationalt bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	I alt	Medfinansieringssats
PO5	Prioritet 4: Levende byer			Mere udviklede regioner	12.987.648,40	11.039.421,55	1.948.226,85	19.481.472,60	17.533.325,34	1.948.147,26	32.469.121,00	40%
				Overgangsregioner	5.974.522,27	5.078.307,32	896.214,95	3.983.014,85	3.584.713,36	398.301,48	9.957.537,11	60%
PO1	Prioritet 5: velfærdsteknologi		ERDF	Mere udviklede regioner	3.705.538,43	3.149.684,96	555.853,47	5.558.307,65	3.501.733,83	2.056.573,82	9.263.846,09	40%
			ERDF	Overgangsregioner	1.704.605,88	1.448.904,56	255.701,33	1.136.403,92	715.934,44	420.469,48	2.841.009,81	60%
Teknisk bistand	Teknisk bistand, jf. artikel 30 i forordningen om fælles bestemmelser.		ERDF	Mere udviklede regioner	6.940.740,15	5.899.586,60	1.041.153,55	10.411.110,23	10.411.110,23	0	17.351.850,38	40%
				Overgangsregioner	3.192.849,49	2.713.902,50	478.946,99	2.128.566,33	2.128.566,33	0	5.321.415,82	60%
EFRU i alt				Mere udviklede regioner	169.286.345,15	143.892.356,03	25.393.989,13	249.164.200,52	182.456.867,67	66707332,86	418.450.545,68	40%
				Overgangsregioner	77.874.377,85	66.192.743,97	11.681.633,87	50.941.975,96	37.303.565,54	13638410,42	128.816.353,80	60%
Tilsammen					247.160.723,00	210.085.100,00	37.075.623,00	300.106.176,48	219.760.433,21	80.345.743,28	547.266.899,48	1,01

4. Grundforudsætninger

Tabel 12: Grundforudsætninger

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
1.1. God forvaltning af nationale eller regionale strategier for intelligent specialisering	1.1 Udvikling og styrkelse af forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier	Ja	1. Ajourført analyse af udfordringer for innovationsdiffusion og digitalisering	Ja	<p>[500]</p> <p>Peer review af det danske innovationssystem 2019: https://ufm.dk/en/newsroom/press-releases/2019/international-experts-want-to-see-a-clearer-strategy-for-danish-research-and-innovation</p> <p>Redegørelse om Danmarks digitale vækst 2021: https://em.dk/media/14173/redegoerelse-om-danmarks-digitale-vaekst-2021_endelig2.pdf</p> <p>Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger: https://fm.dk/udgivelser/2021/oktober/visioner-og-anbefalinger-til-danmark-som-et-digitalt-foregangsland/</p> <p>Videnbroer til vækst, Reglab 2017: https://reglab.dk/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Videnbroer_rapport.pdf</p>	<p>Kriteriet vurderes opfyldt.</p> <p>Europa-Kommissionen og Uddannelses- og Forskningsministeriet nedsatte i 2019 et internationalt panel til at gennemgå det danske innovationssystem. Arbejdet resulterede i en rapport, der beskriver innovationssystemet og dens potentialer og udfordringer. Rapporten konkluderede bl.a., at en af innovationssystemets største udfordringer er, at systemet er fragmenteret og uden en fælles strategi.</p> <p>Erhvervsministeriets årlige redegørelse for Danmarks digitale vækst redegør for Danmarks digitale omstilling med bl.a. udgangspunkt i DESI. Redegørelsen belyser styrker og udfordringer for digitalisering og automatisering samt it-sikkerhed.</p> <p>Regeringens Digitaliseringspartnerskab har i 2021 afleveret anbefalinger til, hvordan Danmark bedst udnytter den digitale omstilling.</p> <p>Andre undersøgelser (Reglab, 2017) viser, at SMV'er ser muligheder i at indgå i innovationssamarbejder med videninstitutioner, men de oplever samtidig en række barrierer. Derudover oplever flere SMV'er også udfordringer med at afsætte de fornødne ressourcer til at opbygge kapacitet til innovation.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			2. Tilstedeværelse af kompetente regionale/nationale institutioner eller organer med ansvar for forvaltningen af strategien for intelligent specialisering	Ja	https://erhvervsfremmebestyrelsen.dk/strategi	<p>Kriteriet vurderes opfyldt. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har siden 2019 haft ansvaret for udarbejdelsen og implementeringen af Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme.</p> <p>I strategien for decentral erhvervsfremme (<i>Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023</i>) udpeger Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse Danmarks områder for intelligent specialisering i form af nationale styrkepositioner og stedbundne erhvervspotentialer. Ved nationale styrkepositioner forstås de erhvervs- og teknologiområder, der er kendetegnet ved, at danske virksomheder og videncenter er blandt de bedste på deres felt, og at den økonomiske aktivitet har national betydning med konkurrencekraft af høj international kaliber. I tillæg til styrkepositioner er to spirende områder prioriteret ud fra store og skalerbare potentialer, hvor vækstudsigten peger på vind i sejlene for virksomhederne set i lyset af makrotendenser, globale markeders udvikling og styrken i dansk viden og forskning på området. Styrkepositionerne og de spirende områder er udvalgt efter en partnerskabsdrevet proces, der har involveret alle typer aktører på lokalt, regionalt og nationalt niveau.</p>
			3. Redskaber til overvågning og evaluering med henblik på at måle fremskridtene hen imod opnåelse af strategiens målsætninger		Den overordnede evalueringsplan for klyngeindsatsen 2021-2024 omfatter klyngernes løbende registrering af aktiviteter og deltagere samt styrelsernes forventede gennemførelse af spørgeskemaundersøgelser, registerbaserede analyser og en afsluttende samlet evaluering. Bevillingsgiverne følger op på	<p>Kriteriet vurderes opfyldt i kraft af de redskaber til overvågning og evaluering, som følger af regionalfondsprogrammet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses løbende overvågning og opfølgning på strategien for intelligent specialisering. Strategien implementeres primært gennem indsatser i regi af de nationale klyngeorganisationer, som er udpeget inden for specialiseringsområderne/styrkepositioner af uddannelses- og forskningsministeren. Klyngeorganisationerne opstiller mål (4 års</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
					<p>handlingsplanerne årligt og på målbeskrivelsen hvert fjerde år.</p> <p>Evalueringsplan for de nationalt udpegede klynger 2021-2024: https://ufm.dk/forskning-og-innovation/samspil-mellem-viden-og-innovation/viden-netvaerk-og-kommercialisering-til-virksomheder/klynger/evalueringsramme</p>	<p>tidshorizont) for hver styrkeposition og udarbejder årlige handleplaner for deres aktiviteter, der skal bringe dem tættere på målene. Handleplanerne for 2021 er godkendt af Danmarks Erhvervsfremmestyrelse og uddannelses- og forskningsministeren. Erhvervsstyrelsen og Uddannelses- og Forskningsstyrelsen står i fællesskab for at følge op på mål og handlingsplaner og foretage evaluering af indsatserne og udviklingen for hvert specialiseringsområde.</p>
			4. Et fungerende interentsamarbejde ("proces for opdagelse af iværksættere")	Ja	<p>Invitation til workshops: https://regionalt.erhvervsstyrelsen.dk/workshops-om-erhvervsfremme-og-eus-strukturfondsmidler-i-2021-2027</p> <p>Tværgående opsamling på workshops: https://erhvervsfremmestyrelsen.dk/sites/default/files/2020-11/Bilag%202.2.2%20Tv%C3%A6rg%C3%A5ende%20opsamling%20p%C3%A5%20decentrale%20strategiworkshops%20%28Pluss%20Leadership%29.pdf</p>	<p>Kriteriet vurderes opfyldt, idet EDP er en integreret del af Erhvervsstyrelsens arbejdsgange. Erhvervsstyrelsen har løbende dialog med alle typer aktører, og inputtet bruges i implementeringen af programmerne. Dette er også beskrevet i sektion 6 om partnerskab generelt. Danmarks Erhvervsfremmestyrelse (som inkluderer repræsentanter fra erhvervsliv, faglige organisationer, vidensinstitutioner og myndigheder), Erhvervsstyrelsen og de tværkommunale erhvervshuse gennemførte i 2019 syv workshops, der var åbne for alle typer partnere.</p> <p>Derudover nedsatte regeringen i marts 2021 en række regionale vækstteams med deltagelse af erhvervsliv, fagbevægelse, kommuner, og forskningsinstitutioner samt medlemmer af Danmarks Erhvervsfremmestyrelse. De regionale vækstteams har anbefalet, at der udvikles otte erhvervsfyrtårne på områder, hvor lokale forhold giver særligt gunstige vilkår for at skabe vækst og nye arbejdspladser. De otte erhvervsfyrtårne har fokus på at udvikle fremtidens styrkepositioner inden for blandt andet det grønne område (klima, vand, biosolutions mv.), robotteknologi og velfærdteknologi.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			5. Tiltag, der er nødvendige til at forbedre nationale eller regionale forsknings- og innovationssystemer, hvis det er relevant		Skema over status på opfølgning, marts 2021: https://www.ft.dk/samling/20201/alm-del/ufu/spm/123/svar/1765259/2364542.pdf	<p>Kriteriet vurderes opfyldt. I overensstemmelse med de landespecifikke anbefalinger fra 2019 skal regionalfondsprogrammet investere i virksomheders innovationskapacitet. Forbindelserne mellem aktørerne i innovationsøkosystemet er desuden søgt styrket gennem en konsolidering af antallet af innovationsklynger, hvilket bidrager til at reducere fragmenteringen i innovationssystemet. Konsolideringen skal bidrage til højere kvalitet i klyngeindsatserne i hele landet. Klyngestrukturen er fra 2020 tilpasset de danske områder for intelligent specialisering. De nye innovationsklynger har deltagelse af erhvervsliv og vidensinstitutioner samt i flere tilfælde faglige organisationer.</p> <p>Som opfølgning på peer review-rapporten er der desuden taget diverse initiativer for at styrke elementer i systemet. Eksempler herpå er Uddannelses- og forskningsministeriets og Erhvervsfremmebestyrelsens samarbejde om klynger, nye resultatkontrakter med de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er) og fokus på styrket samarbejde mellem erhvervshuse og videnaktører, fx med fælles tilstedeværelse af GTS og Innovationsfonden i erhvervshusene fra 2021.</p>
			6. Tiltag til støtte for industriel omstilling, hvis det er relevant			Ej relevant.
			7. Foranstaltninger til at øge samarbejdet med partnere uden for			Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har pålagt alle nationalt udpegede klyngeorganisationer at gennemføre internationaliseringsindsatser for SMV'er og iværksættere. Erhvervsstyrelsen følger op på dette arbejde i årlige handlingsplaner for hver enkelt klyngeorganisation.

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			en given medlemsstat på prioriterede områder, der støttes af strategien for intelligent specialisering			<p>Internationaliseringsindsatser kan fx være matchmaking mellem danske SMV'er og udenlandske samarbejdspartnere, internationalt klynge-til-klynge samarbejde og co-creation forløb med internationale partnere.</p> <p>De seks erhvervshuse med seks tilknyttede filialer rundt i hele landet har fra 2021 en medarbejder fra Trade Council (Eksportrådet) placeret i hvert erhvervshus. Der pågår løbende arbejde med at udvikle og øge synligheden og kendskab til Innovation Centre Denmark blandt virksomheder og i erhvervsfremmesystemet. Både de nye rammer for GTS for 2021-2024 og klyngeindsatsen understøtter og lægger op til styrket samarbejde med internationale videninstitutioner og klynger mv.</p> <p>Kriteriet vurderes opfyldt.</p>
2.6 Ajourført planlægning af affaldshåndtering	2.6		<p>Der er indført én eller flere affaldshåndteringsplaner, jf. artikel 28 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF1, som dækker hele medlemsstatens område og indeholder:</p> <p>1. En analyse af den aktuelle affaldshåndteringssituation i det pågældende geografiske område med angivelse af det producerede affalds art, mængde</p>		<p>Handlingsplan for cirkulær økonomi var i høring i december 2020 og blev offentliggjort i juli 2021: https://mim.dk/miljoe/handlingsplan-for-cirkulaer-oekonomi/</p>	<p>Handlingsplan for cirkulær økonomi udgør Danmarks nationale affaldsforebyggelsesplan og affaldshåndteringsplan og opfylder bestemmelserne i affaldsdirektivets artikel 28 og 29 om udarbejdelse af disse planer. Både affaldsforebyggelsesplanen og affaldshåndteringsplanen har et 12-årigt sigte, men revideres mindst hvert 6. år, jf. Miljøbeskyttelsesloven. I Handlingsplanen indgår opgørelser af den nuværende situation i forhold til affald i Danmark, både i form af type, mængde og kilden til affaldet. En mere detaljeret opgørelse findes desuden i Affaldsstatistik 2019. Eksterne konsulenter har foretaget en miljøvurdering, hvori der er evalueret på betydningen af de tiltag, som handlingsplanen lægger op til, særligt også i forhold til de krav og målsætninger som er fastsat i Directive 2008/98/EC.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			og kilde og en evaluering af deres fremtidige udvikling under hensyntagen til de forventede virkninger af foranstaltningerne i det eller de affaldsforebyggelsesprogrammer, der er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 29 i direktiv 2008/98/EF			
	2.6		2. En vurdering af eksisterende indsamlingsordninger, herunder den materialemæssige og geografiske dækning med særskilt indsamling og foranstaltninger til at forbedre funktionen heraf samt behovet for nye indsamlingsordninger			Forud for handlingsplanen er kortlagt, hvilke indsamlingsordninger, der findes i Danmark. Det er politisk besluttet, at sorteringskriterier og indsamlingsordninger for husholdningsaffald skal strømlines på tværs af landet. I handlingsplanen henvises til affaldsbekendtgørelsens krav til kommunerne om at etablere henteordninger fra husholdninger for en række affaldstyper, at anvende samme sorteringskriterier, samt at anvende samme system af affaldspiktogrammer på beholdere til indsamling af 10 typer af husholdningsaffald. Det betyder, at affald fra husholdninger i hele landet fremover skal sorteres og indsamles ens og husstandsnaert, så der kan sikres store mængder af høj og ensartet kvalitet til genanvendelsesmarkedet.
	2.6		3. En vurdering af investeringskløften, som påviser behovet			Handlingsplanen beskriver, at der i dag er overkapacitet til forbrænding af affald på i alt ca. 700.000 ton affald årligt. Den samlede miljøgodkendte kapacitet udgør ca. 4. mio. ton i 2020

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			for lukning af eksisterende affaldsanlæg og for yderligere eller opgraderet affaldsinfrastruktur, med information om tilgængelige indtægtskilder, der modsvarer drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne			<p>mens der samlet set blev forbrændt ca. 3,2 mio. ton dansk affald. Ifølge Miljøstyrelsens fremskrivninger af de forbrændingsegnede affaldsmængder, forventes der et fald i de forbrændingsegnede affaldsmængder frem mod 2030. I 2030 forventes der at blive produceret samlet set ca. 2,6 mio. ton forbrændingseget affald.</p> <p>Energistyrelsen har forud for forhandlingerne om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi været i dialog med forbrændingsanlæggene om deres fremtidige investeringsplaner. I et baselinescenarie forventes den samlede kapacitet til forbrænding af affald at være ca. 3,4 mio. ton i 2030. jf. https://ens.dk/ansvarsomraader/affald/effektivisering-af-forbraendingssektoren Dermed vil der samlet set være en overkapacitet på ca. 0,8 mio. ton i 2030 såfremt der ikke sker en kapacitetstilpasning.</p> <p>Forbrændingsanlæggene har i dag tre primære indtægtskilder: indtægt fra forbrænding af affald samt indtægter for salg af hhv. varme og el.</p> <p>CØ Handlingsplanen indeholder en fremskrivning af kapacitetsbehovet for genanvendelse af udvalgte affaldsfraktioner. Det er dog politisk besluttet, at behandling af genanvendeligt affald fremover udelukkende vil ske på markedsvilkår og fremtidige investeringer i området vil ske af private aktører.</p>
	2.6		4. Oplysninger om placeringskriterierne for, hvordan udpegning af fremtidige steder bestemmes, og om kapacitet for fremtidige affaldsbehandlingsanlæg			I handlingsplanen henvises der til politisk aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, hvor det er besluttet, at kapaciteten til forbrænding af affald skal tilpasses de danske forbrændingsegnede affaldsmængder, og at behandlingen af det forbrændingsegnede affald skal sendes i udbud, så affaldet behandles hvor det kan gøres mest miljørigtigt, bedst og billigst. De konkrete rammer for en udbudsmodel vil blive

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						fastlagt i det forestående arbejde ifm implementering af Klimplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi. For genanvendeligt affald er det politisk besluttet, at behandlingen af det genanvendelige affald skal markedsudsættes. Den fremtidige kapacitet i Danmark og placeringen af anlæggene vil derfor være op til de private aktører på markedet. Kommunerne vil dog fortsat skulle give miljøgodkendelse til etablering af anlæggene på de enkelte lokationer.
1. Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud		ja	Der er indført overvågningsmekanismer, som dækker alle offentlige kontrakter og udbud heraf under fondene i overensstemmelse med EU's lovgivning om offentlige udbud. Dette krav omfatter: 1. Ordninger til sikring af indsamling af effektive og pålidelige data om offentlige udbudsprocedurer over EU-tærsklerne i henhold til rapporteringsforpligtelserne i artikel 83 og 84 i direktiv 2014/24/EU og artikel 99 og 100 i direktiv 2014/25/EU	Ja	Der henvises til: Den ansvarlige myndigheds hjemmeside om udbud: https://www.kfst.dk/udbud/ Udbudsdirektivets implementering i dansk ret ved udbudsloven: https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2015/1564	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Alle tilskud fra fondene gives på betingelse af, at støttemodtageren overholder udbudsreglerne samt de overordnede principper om gennemsigtighed, ligebehandling og sparsommelighed. Forvaltningsmyndigheden har løbende fokus på at sikre oplysning om reglerne for udbud, så støttemodtagerne forstår og overholder reglerne. Hvis det skønnes fornødent for støttemodtager at hyre ekstern bistand – eller opnå yderligere kompetencer - til at gennemføre et udbud, vil udgifter hertil være støtteberettigede under de danske programmer. Forvaltningsmyndigheden kontrollerer, at støttemodtagerne har opfyldt gældende udbudsregler, inden tilskud udbetales, herunder krav i CPR-forordningen. I den forbindelse skal alle projekter ved anmodninger om udbetaling afrapportere data om eventuelle eksterne indkøb inkluderet i de støtteberettigede udgifter, der anmodes om udbetaling på baggrund af.

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Forvaltningsmyndigheden har et dedikeret team til varetagelse af udbudsretlige spørgsmål, som står til rådighed for alle medarbejdere i forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Implementering og opretholdelse af udbudsloven på nationalt plan varetages af Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen, herunder art. 83 og 84 i direktiv 2014/24/EU og art. 99 og 100 i direktiv 2014/25/EU. Alle bestemmelser er fuldt implementeret i dansk ret, og danner dermed basis for udmøntningen af udbudsreglerne i Danmark, herunder også indkøb foretaget under fondene.</p>
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			<p>2. Ordninger til sikring af, at dataene som minimum omfatter følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) konkurrencens kvalitet og intensitet: navnene på den vindende tilbudsgiver, antal oprindelige tilbudsgivere og kontraktmæssig pris b) oplysninger om den endelige pris efter indgåelsen og om deltagelse af SMV'er som 	Ja	www.udbud.dk	<p>Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har bl.a. via platformen www.udbud.dk mulighed for at oplyse om den generelle dokumentation for gennemførelse af offentlige indkøb.</p> <p>Ud over den data, der er tilgængelig via de nationale konkurrencemyndigheders databaser, sørger forvaltningsmyndigheden selv for at indhente dokumentation relateret til gennemførte udbud under fondene. Støttemodtagere skal kunne dokumentere det fulde kontrolspor for den vindende tilbudsgiver, herunder kontrakter og komplet tilbudsmateriale. Dertil kræves overblik over tilbudsevaluering samt dokumentation for indkomne tilbud. Data indsamles i det samme it-system, som anvendes til projekternes øvrige afrapportering af udgifter og resultater. Data om eksterne indkøb omfatter bl.a. data om indkøbets karakter, udgiftens størrelse, dato for indkøbet, leverandørens CVR-nummer osv.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			direkte tilbudsgivere, hvor de nationale systemer leverer sådanne oplysninger			<p>Afrapportering sker via elektronisk rapporterings-system hvori relevant data gøres tilgængelig.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden foretager løbende overvågning af samlede kontraktværdier mhp. at sikre overholdelse af udbudslovens bestemmelser, herunder ligebehandling blandt tilbudsgivere.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet at være opfyldt.</p>
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			3. Ordninger til sikring af de kompetente nationale myndigheders overvågning og analyse af dataene i overensstemmelse med artikel 83, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU og artikel 99, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU	Ja	https://www.kfst.dk/ https://www.kfst.dk/udbud/vejledninger-og-analyser/	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ressortansvarlig for udbudsreglerne og er derfor den myndighed, der overvåger anvendelsen heraf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overvåger løbende udbudsområdet og offentliggør både vejledninger og analyser på hjemmesiden. Overvågningen gælder også indkøb foretaget under fondene, da Udbudslovens regler også her finder anvendelse.
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			4. Ordninger til at gøre resultaterne af analysen tilgængelige for offentligheden i overensstemmelse med artikel 83, stk. 3, i direktiv 2014/24/EU og artikel 99, stk. 3, i direktiv 2014/25/EU	Ja	https://www.kfst.dk/ https://statensindkob.dk/	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overvåger generelt markedet for offentlige udbud, herunder også de indkøb der indgår i strukturfondsstøttede projekter, da de er underlagt de almindelige bestemmelser i Udbudsloven. Der stilles generelt information om overvågning til rådighed for offentligheden, og information kan vederlagsfrit hentes via hjemmesiden. Herudover udarbejder Statens Rådgivningsenhed diverse værktøjer for alle, der arbejder med indkøb i staten.

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						Oplysninger om overholdelse er både indeholdt i Danmarks årlige monitoreringsrapport, men er også oplyst Kommissionen i forbindelse med deltagelsen i Europa-Kommissionens arbejdsgruppe EXPP (Commission Government Expert Group on Public Procurement).
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			5. Ordninger til sikring af, at alle oplysninger, der peger på formodet ulovlig samordning af tilbudsgivning, bliver videreformidlet til de kompetente nationale myndigheder i overensstemmelse med artikel 83, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU og artikel 99, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU	Ja	https://www.kfst.dk/ https://naevneneshus.dk/start-din-klage/klagenaevnet-for-udbud/aarsberetninger/	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ressortansvarlig for udbudsreglerne og er derfor den myndighed, der overvåger anvendelsen heraf. Herudover overvåger Rigsrevisionen også overholdelsen af reglerne. Der er generelt mulighed for at klage til Ombudsmanden, Ankestyrelsen og Klagenævnet for Udbud. Sidstnævnte er den officielle klageinstans for EU-udbud i Danmark - klagenævnets afgørelser og praksis sætter retning for Forvaltningsmyndighedens arbejde. Forvaltningsmyndighederne har opsat faste procedurer for kontroller af støttemodtagernes overholdelse af gældende udbudsregler, inden tilskud udbetales, herunder også håndtering af potentiel svig. Der benyttes i den forbindelse IT-systemer til at udvælge stikprøver i legalitetskontrollen, og konkrete mistanker kommunikerer videre til rette myndigheder af forvaltningsmyndigheden.
2. Redskaber og kapacitet til effektiv anvendelse af statsstøttere reglerne			Forvaltningsmyndighederne har redskaber og kapacitet til at verificere overholdelsen af statsstøttere reglerne:	Ja		Hver ansøgning vurderes, om den er omfattet af statsstøttere reglerne og om en virksomhed er i vanskeligheder. I ansøgninger om støtte skal der angives en række oplysninger af relevans for håndtering af statsstøttere reglerne, herunder oplysninger om ansøgers likviditet, omsætning og antal medarbejdere, ligesom det i ansøgning skal angives, at ansøger eller

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			1. For kriseramte virksomheder og virksomheder, der er pålagt et påbud om tilbagebetaling.			<p>partnere ikke skylder at tilbagebetale støtte, som er ydet i strid med reglerne om det indre marked. Oplysningerne angives ved selvdeklarering, og kontrolleres evt. ved stikprøve af forvaltningsmyndigheden ved anmodning om relevant materiale fra tilsagnshaver eller virksomheden.</p> <p>Det anføres i alle tilsagn, hvilke statsstøtteregler der administreres efter.</p> <p>Hovedsageligt gives statsstøtte til de enkelte virksomheder ikke som forskud, hvorved forvaltningsmyndigheden i implementeringen af programmet kan undersøge overholdelse af statsstøttereglerne, herunder betingelserne for at opnå statsstøtte, førend der udbetales midler. Forvaltningsmyndigheden foretager stikprøvekontrol af de oplysninger om støttens omfang, som indrapporteres af tilsagnshaver for hver enkelt virksomhed, der modtager støtte.</p> <p>Konstateres det, at tilskud er ydet i strid med statsstøttereglerne, skal den danske stat indkræve den ulovlige støtte hos støttemodtageren.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet at være opfyldt.</p>
Redskaber og kapacitet til effektiv anvendelse af statsstøttereglerne			2. Gennem adgang til ekspertrådgivning og vejledning vedrørende statsstøtte fra statsstøtteeksperter i lokale eller nationale organer.	Ja	<p>Tjekliste for statsstøttevurdering em.dk/media/11923/06-21-statsstøttetjeklisten.pdf</p> <p>Håndbog for statsstøttevurdering em.dk/media/11922/01-12-statsstøttehdbog-2017docx.pdf</p>	<p>Forvaltningsmyndigheden har løbende fokus på kompetenceudvikling af medarbejdere med henblik på at sikre opdateret viden om statsstøttereglerne, herunder også juridiske medarbejdere med specialiseret viden.</p> <p>I Erhvervsministeriet er en særlig afdeling for statsstøtte (Statsstøttesekretariatet). Statsstøttesekretariatet hjælper forvaltningsmyndigheden i forbindelse med information om nye statsstøtteregler, ligesom de bistår forvaltningsmyndighe-</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>den i implementeringen af reglerne. Statsstøtsekretariatet stiller desuden en tjekliste og håndbog til rådighed.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet at være opfyldt.</p>
3. Effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder			<p>Der er indført effektive mekanismer til at sikre overholdelsen af chartret om grundlæggende rettigheder, som omfatter:</p> <p>1. Ordninger til sikring af, at de programmer, der støttes af fondene, og gennemførelsen heraf overholder de relevante bestemmelser i chartret</p>	Ja	<p>Lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution: https://www.retsinformatio.n.dk/eli/Ita/2012/553</p> <p>Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet: https://www.retsinformatio.n.dk/eli/Ita/2017/1001</p> <p>Lov om ligestilling af mænd og kvinder: https://www.retsinformatio.n.dk/eli/Ita/2020/1147</p> <p>Lov om lige løn til mænd og kvinder: https://www.retsinformatio.n.dk/eli/Ita/2019/156</p>	<p>Overvågningsudvalget godkender udvælgelsesprocedure for operationer. Procedurer for udvælgelse skal være ikkediskriminerende, inklusive og gennemsigtige, og de udvalgte operationer skal være i overensstemmelse med de horisontale principper. Overvågningsudvalget kan fremsætte henstillinger til forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (herefter Chartret) er bindende EU-ret, jf. TEU art. 6, stk. 1. Danske myndigheder er derfor forpligtet til at overholde Chartret, når de forvalter inden for EU-rettens område jf. Chartret artikel 51, stk. 1.</p> <p>Forvaltningsmyndighederne i Danmark er gennem den danske lovgivning (særligt offentlighedsloven nr. 145 af 24/02/2020 og forvaltningsloven nr. 433 af 22/04/2014) med til at gennemføre EU Chartret om de grundlæggende rettigheder. Charteret skal altså overholdes i alle faser: programmering, gennemførelse og evaluering.</p> <p>Overholdelsen af Chartret sikres navnlig gennem adgang til uafhængig og upartisk domstolskontrol med myndighedernes forvaltning, jf. grundloven § 63. Således kan alle administrative afgørelser indbringes for de nationale domstole med henblik på at prøve lovligheden af afgørelsen, herunder i henhold borgernes grundlæggende rettigheder</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Danske forvaltningsmyndigheder vurderes at have et ligestillingsaspekt i alle deres politikker og aktiviteter.</p> <p>Personlige forhold – bortset fra alder, hvis ansøgningen kommer fra en person under 18 år - vil ikke indgå i vurderingen af en ansøgning. Alene forhold, der har betydning for gennemførelse af projektet eller overholdelse af ansøgnings- og tilsagnsbetingelserne, vil kunne indgå i vurderingen.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>
3. Effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder			2. Ordninger for rapportering til overvågningsudvalget om tilfælde af operationer, der er støttet af fondene, og som ikke overholder chartret, og klager vedrørende chartret, der indgives i overensstemmelse med de ordninger, der er etableret i henhold til artikel 69, stk. 7, i forordningen om fælles bestemmelser	Ja	<p>Lov om Ligebehandlingsnævnet https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1147 https://ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet/alder-handicap-kon-etnisk-oprindelse-seksuel-orientering-ovrige-grunde</p>	<p>Overvågningsudvalget vil blive orienteret én gang om året af forvaltningsmyndigheden om alle tilfælde vedrørende manglende overholdelse af Chartret. OU vil i den forbindelse få oplysninger om klagens karakter og forvaltningsmyndighedens reaktion. Forvaltningsmyndigheden henviser konkrete tilfælde af diskrimination til Ligebehandlingsnævnet, hvortil den forurettede kan klage.</p> <p>Institut for Menneskerettigheder skal fremme menneskerettigheder og ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse. Institut for Menneskerettigheder vil deltage i overvågningsudvalget for Socialfonden og Regionalfonden.</p> <p>Det følger af forvaltningsretten, at offentlige myndigheder ikke må diskriminere. Folketingets Ombudsmands har til opgave at kontrollere offentlige myndigheder og deres overholdelse af bl.a. forvaltningsretten. Ombudsmanden kan tage sager op af egen drift eller reagere på klager.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Det er et grundlæggende princip i forvaltningsretten, at afgørelser truffet af en myndighed kan påklages til en overordnet myndighed. Selvom klageadgangen ved lov er afskåret fsva. forvaltningsmyndighedens afgørelser om støtteberettigelse mv., er det muligt at klage til vedkommende minister og i sidste ende få prøvet klagen hos domstolene. Ved afgørelser truffet efter delegation fra forvaltningsmyndigheden er der klageadgang til forvaltningsmyndigheden.</p> <p>En klage kan i hele programperioden indgives til forvaltningsmyndigheden på flere måder. Der er ikke én rigtig måde at gøre det på, det vil sige, at ønsker en fysisk eller juridisk person at klage, kan dette gøres ved personligt fremmøde, telefonisk til (hovednr.), ved email til de@erst.dk eller ved brev til Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg. Klageren kan orientere sig på erhvervsstyrelsens hjemmeside, hvor kontaktoplysninger fremgår. Der er intet krav til klagens indhold, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets krav til klager. Forvaltningsmyndigheden er ansvarlig for at oplyse sagen tilstrækkeligt, herunder oplyse om der er tale om en klage og klagens emne, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets officialprincip. Erhvervsstyrelsen tager notat af klagen, hvis denne fremføres mundtligt. Klagen journaliseres i forvaltningsmyndighedens ESDH system. En medarbejder i forvaltningsmyndighedens juridiske afdeling tager stilling til klagens indhold, og videreformidler klagen til rette instans, hvis klagen ikke kan eller skal behandles af forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Kriteriet vurderes på den baggrund opfyldt.</p>
4. Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention			Indførelse af en national ramme for at	Ja	De centrale love, som beskytter personer med handicap mod diskrimination i Danmark er:	Social- og Ældreministeriet er koordinerende ministerium for FN's handicapkonvention i Danmark og kontaktpunkt i centraladministrationen

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
<p>om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF</p>			<p>sikre gennemførelsen af UNCRPD, som omfatter:</p> <p>1. Målsætninger med kvantificerbare mål, dataindsamling og overvågningsmekanismer</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/688 og - Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/1001 	<p>for forhold vedrørende gennemførelsen af konventionen, i samarbejde med alle relevante ministerier og relevante organisationer på området.</p> <p>Definitionen af handicap i forskelsbehandlingslovene bygger på direktiv 2000/78 og på EU-Domstolens definition af "handicap" i relation til direktivet.</p> <p>Princippet om sektoransvar sætter, i samspil med Social- og Ældreministeriets koordinerende rolle, rammen om den danske implementering.</p> <p>Dette indebærer, at enhver offentlig myndighed, der udbyder en ydelse, en service eller et produkt, også er ansvarlig for, at ydelsen er tilgængelig for personer med handicap. Denne struktur sætter således rammen om dansk implementering af UNCRPD Artikel 9's grundlæggende princip om tilgængelighed.</p> <p>Der er endvidere en forpligtelse i lovgivningsarbejdet om, at alle ministerier m.v. skal vurdere, om ny lovgivning har indvirkninger på dk's internationale forpligtelser, herunder at al ny lovgivning skal være i overensstemmelse med UNCRPD.</p> <p>Det Tværministerielle Embedsmandsudvalg om Handicapspørgsmål varetager med Social- og Ældreministeriet som formand, den koordinerende funktion i centraladministrationen med det formål at lette de tværgående indsatser på handicapområdet, jf. konventionens artikel 33 stk. 1, om national gennemførelse og overvågning.</p> <p>Jf. sektoransvarsprincippet kan følgende eksempler på arbejdet med mål, data og analyse heraf fremhæves:</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Social- og Ældreministeriet har siden 2016 arbejdet med en datastrategi på blandt andet handicapområdet, der har sikret bedre viden om, hvilke borgere med handicap, der modtager hvilke indsatser og ydelser efter serviceloven og hvornår.</p> <p>Social- og Ældreministeriet udarbejder årlige Socialpolitisk Redegørelser, hvor der følges op på udviklingen på området. Derudover udarbejdes Velfærdspolitiske Analyser.</p> <p>Ud over registerdata indsamles hver fjerde år (senest 2020) spørgeskemadata til Levevilkårsundersøgelsen Survey of Health, Impairment and Living Conditions in Denmark (SHILD). Denne omhandler de muligheder og barrierer, som personer med handicap møder i deres hverdag samt tilgængeligheden i at deltage i kulturelle og sociale aktiviteter for denne gruppe. På baggrund af SHILD-data udarbejdes en rapport, der kan give indikationer på, hvor barrierer kan brydes og muligheder kan styrkes.</p> <p>Beskæftigelsesministeriet har et overordnet mål om, at flere mennesker med handicap skal i job.</p> <p>Herunder et mål om at få 13.000 flere personer med større, selv vurderet handicap i job frem mod 2025 (målet blev sat som en del af satspuljeaftalen for 2019). Den første delmåling heraf afventer tilgængeligheden af data for 2020.</p> <p>Eftersom personer med handicap ikke registreres i Danmark, bygger viden om handicap og beskæftigelse på VIVE's rapporter om udviklingen i beskæftigelsen for personer med handicap. Disse er baseret på Danmarks Statistiks survey-baserede arbejdsmarkedskraftsundersøgelse (AKU) kombineret med registerdata. Den seneste rapport udkom i 2020 med data for 2019,</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Efter beslutning i Folketinget overvåger Institut for Menneskerettigheder gennemførelsen af FN's Handicapkonvention som en uafhængig eksternt instans, og indsamler til brug herfor data til Handicapbarometret.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>
4. Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF			2. Ordninger til sikring af, at politikker, love og standarder vedrørende tilgængelighed er tilstrækkelig afspejlet i udarbejdelsen og gennemførelsen af programmerne	Ja		<p>Overvågningsudvalget godkender udvælgelsesprocedure for operationer. Procedurer for udvælgelse skal være ikkediskriminerende, inklusive og gennemsigtige, og de udvalgte operationer skal være i overensstemmelse med de horisontale principper. Overvågningsudvalget kan fremsætte henstillinger til forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden, de EU-støttede projekter og programmerne er omfattet af den danske lovgivning, som beskytter handicappedes rettigheder.</p> <p>I programmeringsprocessen har forvaltningsmyndigheden været i dialog med de ansvarlige danske myndigheder, sociale partnere (Danske Handicaporganisationer, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Røde Kors) og Institut for menneskerettigheder. Det har ikke givet anledning til særlige tiltag i forberedelsen af programmerne.</p> <p>Forvaltningsmyndighederne sikrer i implementeringen af programmerne, at programhjemmesiden og alle dokumenter, herunder ansøgningsmateriale, er tilgængeliggjort i overensstemmelse med lov om webtilgængelighed, som er den danske implementering af EU-direktivet om webtilgængelighed.</p> <p>Den danske lovgivning vurderes tilstrækkelig til, at forvaltningsmyndigheden og Overvågningsud-</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>valget kan sikre, at projekter støttet af programmerne er åbne og tilgængelige for personer med handicap.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>
4. Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF			3. Ordninger for rapportering til overvågningsudvalget om tilfælde af operationer, der er støttet af fondene, og som ikke overholder UNCRPD, og klager vedrørende UNCRPD, der indgives i overensstemmelse med de ordninger, der er etableret i henhold til artikel 69, stk. 7, i forordningen om fælles bestemmelser	Ja	<p>Lov om Ligebehandlingsnævnet https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1147</p> <p>https://ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet/alder-handicap-kon-etnisk-oprindelse-seksuel-orientering-ovrige-grunde</p>	<p>Overtrædelser af konventionen skal indberettes til Overvågningsudvalget via forvaltningsmyndigheden. Forvaltningsmyndigheden vil én gang årligt orientere Overvågningsudvalget om tilfælde af overtrædelser. Overvågningsudvalget vil i den forbindelse få oplysninger om sagens karakter og forvaltningsmyndighedens reaktion. Forvaltningsmyndigheden henviser konkrete tilfælde af diskrimination til Ligebehandlingsnævnet, hvortil den forurettede kan klage.</p> <p>Institut for Menneskerettigheder vil deltage i overvågningsudvalget for programmet. for Socialfonden og Regionalfonden.</p> <p>En klage kan i hele programperioden indgives til forvaltningsmyndigheden på flere måder. Der er ikke én rigtig måde at gøre det på, det vil sige, at ønsker en fysisk eller juridisk person at klage, kan dette gøres ved personligt fremmøde, telefonisk til (hovednr.), ved email til de@erst.dk eller ved brev til Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg. Klageren kan orientere sig på erhvervsstyrelsens hjemmeside, hvor kontaktoplysninger fremgår. Der er intet krav til klagens indhold, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets krav til klager. Forvaltningsmyndigheden er ansvarlig for at oplyse sagen tilstrækkeligt, herunder oplyse om der er tale om en klage og klagens emne, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets officialprincip. Erhvervsstyrelsen tager notat af klagen, hvis denne fremføres mundtligt. Klagen journaliseres i forvaltningsmyndighedens ESDH system. En</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>medarbejder i forvaltningsmyndighedens juridiske afdeling tager stilling til klagens indhold, og videreformidler klagen til rette instans, hvis klagen ikke kan eller skal behandles af forvaltningsmyndigheden.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>

5. Programmyndigheder

Tabel 13: Programmyndigheder

Programmyndigheder	Institutionens navn [500 tegn]	Kontaktperson [200 tegn]	E-mail [200 tegn]
Forvaltningsmyndighed	Erhvervsstyrelsen, Udvikling i hele Danmark, Decentral erhvervsfremme	Kontorchef Pernille von Lillienkjold	de@erst.dk
Revisionsmyndighed	Erhvervsstyrelsen, Afdeling for erhvervregulering, erhvervsservice og kontrol	Kontorchef Susanne Thorhauge	eu-controlling@erst.dk
Organ, der modtager betalinger fra Kommissionen	Erhvervsstyrelsen, Administrationssekretariatet	Vicedirektør Lars Øllgaard	erstadm@erst.dk

6. Partnerskab

[” den indsats, der gøres for at inddrage de i artikel 8, stk. 1, anførte relevante partnere i udarbejdelsen af programmet og disse partners rolle i gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af programmet”]

Den danske partnerskabsproces blev indledt i foråret 2019, hvor der blev afholdt syv inter-sentworkshops på tværs af landet for at samle input til programmerne og strategien for decentral erhvervsfremme. I 2019 blev der desuden afholdt to nationale arrangementer, der samlede op på de regionale workshops. Samlet set deltog over 700 personer i processen. Erhvervsstyrelsen har i 2020 og 2021 afholdt bilaterale møder med faglige organisationer, erhvervsorganisationer, vidensinstitutioner og civilsamfund samt nationale og lokale offentlige myndigheder, ligesom styrelsen har holdt oplæg om regionalfondsprogrammet og socialfondsprogrammet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse den 10. marts og 29. september 2021.

Inddragelsen af partnerskabet er sket via præsentation af forordningsmæssige rammer og overordnet programindhold, som partnerskabet har haft mulighed for at kommentere på og medvirke til kvalificeringen af, hvorefter programudkastene tilpasset efter behov. Inddragelsen af partnerskabet har således været en iterativ proces, der har tilstræbt at fastlægge indholdet i de operationelle programmer under hensyntagen til de relevante interesser set i lyset af bl.a. de danske udfordringer og den øvrige nationale indsats.

I partnerskabsdialogen er der generelt udtrykt opbakning til de overordnede rammer for programmet.

[Programmet har været i offentlig høring i perioden xx- yy.

Resultatet af høringen]

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og Overvågningsudvalget, som begge sekretariatsbetjenes af forvaltningsmyndigheden, er omdrejningspunktet for at sikre inddragelse af relevante partnere i gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af programmet. Med inddragelse af

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse som omdrejningspunkt for udmøntning, prioritering og indstilling af regionalfondsmidlerne, kan der sikres sammenhæng mellem den EU-finansierede og den decentrale erhvervsfremmeindsats.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse indstiller, jf. lov om erhvervsfremme, til erhvervsministeren om anvendelsen af regionalfondsmidlerne, medmindre andet fremgår under prioritetens interventioner eller national lovgivning, fx digitale løsninger der gør SMV'er stærkere, hvor implementeringen nødvendigvis må ske i regi af den relevante nationale myndighed. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse består af 17 medlemmer. Medlemmerne af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udpeges for op til 4 år ad gangen med mulighed for genudpegning én gang. Fordelingen af medlemmer er således:

1 formand, der skal være fra erhvervslivet, udpeges af erhvervsministeren.

5 kommunale medlemmer udpeges af kommunekontaktrådene.

6 medlemmer fra erhvervslivet, herunder mindst 1 fra en lille eller mellemstor virksomhed og 1 fra en turismevirksomhed, udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra erhvervsorganisationer.

1 regionalt medlem udpeges af regionsrådene.

2 medlemmer repræsenterer medarbejdersiden og udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra arbejdstagerorganisationer.

1 medlem fra en videninstitution udpeges af uddannelses- og forskningsministeren.

1 medlem, der repræsenterer staten, udpeges af erhvervsministeren.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har til formål at understøtte en sammenhængende decentral erhvervsfremmeindsats, herunder at der er sammenhæng mellem den decentrale og den statslige indsats. Bestyrelsen har bl.a. til opgave at styrke koordinationen mellem den kommunale og den nationale erhvervs- og vækstpolitik og bidrage til en sammenhængende indsats for vækst og erhvervsudvikling i hele Danmark

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan nedsætte et eller flere bevillings-, indstillings- eller ekspertudvalg til behandling af ansøgninger.

Overvågningsudvalget nedsættes i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser.

I gennemførelsen af programmet har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse til opgave at iværksætte ansøgningsrunder og lignende procedurer, mens Overvågningsudvalget godkender udvælgelseskriterier mv. i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har planlagt en række inddragende møder med partnerskabets interessenter i 2. halvår 2021 og 1. halvår 2022 for at modtage input til programmets gennemførelse.

Overvågningsudvalget følger implementeringen af programmerne. Dette sker dels som minimum via årlige møder, og dels ved, at udvalgets medlemmer har mulighed for at foreslå evaluering- og analysetiltag til sikring af programmernes succesfulde gennemførelse, ligesom udvalget kan kræve andre former for tilpasninger eller revision af programmerne. I forbindelse med drøftelse af udvalgte emner, fx evalueringer, udvælgelseskriterier eller kommunikation, vil udvalgets medlemmer blive inviteret til at deltage i undergrupper, som følger forvaltningsmyndighedens arbejde mere detaljeret.

I overvågningsudvalget deltager relevante ministerier og regionale og kommunale parter, relevante interesseorganisationer, arbejdsmarkedets parter og Europa-Kommissionen.

7. Kommunikation og synlighed

Anerkendelse af resultaterne af EU-medfinansieringen er centralt i kommunikationsindsatsen.

Formål

Kommunikationsindsatsen har tre overordnede mål. Den skal:

Bidrage til bredt kendskab til fondene i Danmark

Understøtte effektiv implementering af programmerne

Sikre transparens i forbindelse med fondenes investeringer og indsats

Kommunikationsaktiviteter målrettet offentligheden sætter fokus på den værdi, fondene skaber lokalt og regionalt, og bidrager derved til kendskab og anerkendelse af regionalfondsindsatsen. Projektets kommunikationsindsats bidrager ligeledes hertil, og forvaltningsmyndigheden understøtter derfor indsatsen med tiltag og værktøjer, der klæder projekterne på til at løfte kommunikationsopgaven.

Kommunikation målrettet aktuelle og potentielle støttemodtagere øger effekttenkningen og understøtter effektiv gennemførelse af projekter.

En transparent og inkluderende kommunikation skaber tillid til, at fondene bidrager til bedre vilkår og tilfører merværdi for danske virksomheder og arbejdstagere – og at midlerne anvendes efter gældende regler.

Målgrupper

Kommunikationsindsatsen er målrettet:

- Den brede offentlighed
- Aktuelle og potentielle støttemodtagere, fx erhvervshuse, videninstitutioner, uddannelsesinstitutioner, klynger, erhvervskontorer, turismedestinationselskaber, virksomheder m.fl.
- Aktuelle og potentielle deltagere og partnere i projekter, fx SMV'er, iværksættere, studerende m.fl.
- Øvrige interessenter, fx brancheforeninger, arbejdsmarkedets parter, myndigheder m.fl.

Kommunikation målrettet offentligheden – fx med fokus på projekter af strategisk betydning – skal bidrage til bredt kendskab til fondene og sikre transparens, mens kommunikation målrettet aktuelle og potentielle støttemodtagere samt projektdeltagere primært skal understøtte en effektiv implementering af programmerne. Endelig skal kommunikation målrettet øvrige interessenter især bidrage til gennemsigtighed vedrørende fondenes investeringer og merværdi.

Kanaler

Kommunikationskanal fastlægges på baggrund af formål, indhold og målgruppe.

Tabel 1. Kanaler

Kanal	Primære formål	Indhold	Primære målgruppe
Programhjemmesiden ¹⁴	Understøtte effektiv implementering af programmerne Sikre transparens i forbindelse med fondenes investeringer og indsats	Ansøgningsmateriale, vejledninger, lovstof, værktøjer til kommunikation m.m. Projektdatabase, casehistorier, info om fondene	Eksisterende og potentielle støttemodtagere Den brede offentlighed
Nyhedsbreve og -notifikationer	Understøtte effektiv implementering af programmerne	Nyt vejledningsmateriale, nye calls m.m.	Eksisterende og potentielle støttemodtagere samt øvrige interessenter
Presse	Bidrage til bredt kendskab til fondene	Casehistorier - særligt fokus på projekter af strategisk betydning Call-lancering, offentliggørelse af tilsagn etc.	Den brede offentlighed (primært lokal/regional presseindsats) Eksisterende og potentielle ansøgere samt øvrige interessenter (primært landsdækkende presseindsats)
Sociale medier (Facebook, Instagram, YouTube, LinkedIn)	Bidrage til bredt kendskab til fondene	Oplysningskampagner, herunder video – særligt fokus på projekter af strategisk betydning Lancering af calls, invitation til events m.v.	Den brede offentlighed (Facebook, Instagram, YouTube) Eksisterende og potentielle ansøgere samt øvrige interessenter (LinkedIn)
Konferencer, workshops informationsmøder m.v.	Bidrage til bredt kendskab til fondene	Videndeling, inspiration og oplysning Information om nye calls m.v.	Eksisterende støttemodtagere og øvrige interessenter Potentielle ansøgere

Indikatorer for overvågning og evaluering

Forvaltningsmyndigheden udarbejder en årlig kommunikationsplan og rapporterer om gennemførelsen til overvågningsudvalget.

Kommunikationsindsatsen evalueres årligt på baggrund af nedenstående indikatorer.

Tabel 2. Indikatorer

Aktivitet/kanal	Output-KPI	Resultat-KPI	Mål-KPI
Hjemmeside	Antal besøg	Besøgstid Bounce rate	Øget kendskab til fondene ¹⁵¹⁶

¹⁴ Hjemmesiden kobles til den fælles portal for alle danske programmer.

¹⁵ Baseline er Eurobarometer-målingen fra 2021.

¹⁶ Udover øget kendskab til fondene skal hjemmesiden bidrage til effektiv implementering af programmerne. Dette vurderes med målsætninger for udbetalinger (N+3) og fejlrate.

Aktivitet/kanal	Output-KPI	Resultat-KPI	Mål-KPI
		Tilfredshedsmåling	
Nyhedsbreve og -notifikationer	Antal sendte nyhedsbreve og notifikationer Antal abonnenter	Åbningsrate Click through rate	Øget kendskab til fondene 15
Presse	Antal udsendte pressemeddelelser Antal online-visninger af pressemeddelelser	Antal presseomtaler PR-score	Øget kendskab til fondene 15
Sociale medier	Antal følgere Antal visninger pr. opslag	Engagement: Antal likes, delinger og kommentarer	Øget kendskab til fondene 15
Konferencer, workshops m.m.	Antal deltagere	Tilfredshedsmåling	Øget kendskab til fondene 15

Budget

Forvaltningsmyndigheden afsætter min. 0,3 pct. af de samlede programmer til kommunikationsindsatsen. Omkostninger er relateret til programhjemmesiden, medieovervågning, konferencer, kampagner m.v.

8. Anvendelse af enhedsomkostninger, faste beløb, faste takster og finansiering, der ikke er knyttet til omkostningerne

Danmark anvender ikke enhedsomkostninger mv., der ikke er knyttet til omkostningerne.

9. Liste over planlagte operationer af strategisk betydning med en tidsplan (artikel 22, stk. 3)

Tekstfelt [2 000 tegn]

Etableringen og udviklingen af de lokale erhvervsfyrtårne skal udvikle fremtidens styrkepositioner i Danmark inden for blandt andet grøn teknologi, vandteknologi, life science og velfærdsteknologi samt avanceret produktion. Realiseringen af de lokale erhvervsfyrtårne vil kræve lokalt engagement og involvering fra et bredt sæt af aktører, herunder statslige, regionale, lokale og private aktører. Horisonten for erhvervsfyrtårnene har et langsigtet perspektiv ud over flere år.

Fyrtårnsindsatserne går på tværs af programmets prioriteter og specifikke målsætninger, og regeringen ønsker, at Regionalfonden investerer mindst 300 mio. kr. i at følge op på anbefalingerne fra de syv regionale vækstteams til at etablere og udvikle de otte lokale erhvervsfyrtårne.

Dette skal supplere de midler, som er afsat til implementering af anbefalinger fra nationalt hold og fra REACT-EU. Følgende operationer forventes gennemført fra 2023:

Nordjylland skal være international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv og vise verden de store klimagevinster og vækst- og beskæftigelsesmuligheder, der kan høstes ved at videreudvikle, sammentænke, anvende og eksportere nye grønne teknologier.

Midtjylland skal være foregangsregion for verdensførende, innovative, bæredygtige og effektive vandteknologiske løsninger inden for udvikling, demonstration, produktion og skalering af vandteknologi samt løsninger til en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030.

Syddjylland skal være en international, grøn energimetropol, der fastholder og udbygger den eksisterende styrkeposition inden for grøn energi med det formål at udvikle, teste og demonstrere fremtidens grønne teknologier og sektorkoblingsløsninger, herunder PtX.

Fyn skal være et internationalt epicenter for udviklingen af fremtidens industri, som skaber, tester og producerer nye digitale, robotteknologiske og autonome løsninger til brug til lands, vands og i luften.

Sjælland og øerne skal være verdensledende inden for udviklingen af biosolutions, der bidrager til at løse globale og lokale klima- og miljøudfordringer og samtidig skaber vækst, arbejdspladser og eksport.

Femern Bælt-forbindelsen skal skabe vækst, arbejdspladser og eksport på Sjælland og øerne ved at øge attraktiviteten for erhvervsliv og turisme. Viden fra byggeriet skal gøre lokale virksomheder til førende i Europa inden for udviklingen af grønt byggeri af store infrastrukturprojekter.

Hovedstaden skal være en globalt førende sundhedshovedstad, der binder vækst i life science og velfærdsteknologi sammen med bedre og mere lighed i sundhed.

Bornholm skal være Østersøens grønne transporthub, centrum for havvind og test-ø for grøn energi. Gennem etablering af en af verdens to første energiøer og en videreudvikling af test- og udviklingsmiljøet vil fyrtårnet levere et markant bidrag til den grønne omstilling.